BOLŞEVİK PARTİ İNŞASI İÇİN – JÎ BO SAZBÛNA PARTİYA BOLŞEWÎK

BOLŞEVİK PARTİZAN

Bütün ülkelerin işçileri birleşiniz! Bütün ülkelerin işçileri ve ezilen halklar birleşiniz!
Karkerên hemû welatan yekbin! Karkerên hemû welatan û gelên bindest yekbin!

□ Sayı/Hejmar: 75 □ 1 Temmuz / Tirmeh 1992 □ 5000 TL.

Azdırılan şovenizme karşı, enternasyonalizm; parlamenter demokrasi maskeli faşizme karşı, devrim bayrağını yükseltelim!

İÇİNDEKİLER

Azdırılan şovenizme karşı, enternasyonalizm; parlamenter demokrasi maskeli faşizme karşı, devrim bayrağını yükseltelim! **3**

1 Mayıs devrimci bir coşkuyla kutlandı! **6**

Rus sosyal-emperyalizminin çöküşünden sonra TKSP'nin durumu **8**

İşçi sınıfının bakış açısından DOĞA VE İNSAN: Stronsium 90 **15**

"Kızıl Sendikalar Enternasyonali"nin (KSE) deneyim ve derslerinden öğrenelim! - VIII - **20**

Anti-semitizm ve siyonizm üzerine - V - SİYONİZM - 2 - **27**

KOMÜNİST KADIN HAREKETİ İÇİN Proletaryanın kadın öncüsünü kazanalım! Komünist Kadın Hareketini yaratalım! (5) **31**

ATİK Kadın Kurultayı üzerine birkaç not! **35**

Özürü kabahatinden büyük! **38**

Okuyucu Mektupları **40**

Li ser biryarên konferansa rêxistinî -IV- Seksiyona Kurdistana Bakur **42**

BOLŞEVİK PARTİ İNŞASI İÇİN - JÎ BO SAZBÛNA PARTÎYA BOLŞEWÎK

BOLŞEVİK PARTİZAN

Bütün ülkelerin işçileri birleşiniz! Bütün ülkelerin işçileri ve ezilen halklar birleşiniz!
Karkerên hemû welatan yekbin! Karkerên hemû welatan û gelên bindest yekbin!

V.i.S.d.P.:
M. Korkmaz
11 Stanley Rd., Leeds LH8
England

Yazışma Adresi:
PLK Nr. 106606 C
D-8000 München 32

Fiyatı:
5000 TL, 5 DM,
15 FF, 40 ÖS, £ 1,50

Azdırılan şovenizme karşı, enternasyonalizm; parlamenter demokrasi maskeli faşizme karşı, devrim bayrağını yükseltelim !

Günün görevi, devrimin öznesi olan sınıf ve tabakaların aydınlatılması, örgütlendirilmesi, silahlandırılmasıdır. Gün; sabırlı, planlı, sistemli, anlık başarıya tapan küçük-burjuva devrimcilerinin "küçük iş" olarak değerlendirdiği işlerin günüdür. Gün, öncelikle işçi sınıfı içinde örgütlenme, sağlam illegal çekirdekler yaratma, bunları çoğaltma günüdür. Gün, her şeyden önce, devrimin esas öznesi işçi sınıfının da öncü örgütü olan Bolşevik Partiyi inşa günüdür!

HERKES GÖREV BAŞINA!

DÜNYA çapında olduğu gibi, ülkemizde de karşı-devrim her alanda yoğun, azgın bir saldırı içinde...

• İdeolojik planda, sosyal-emperyalist kampın çöküşü "sosyalizm-komünizmin çöküşü" olarak gösterilmeye devam ediliyor. Emperyalizmin çanak yalayıcıları "komünizm çöktü" yalanını yaymaktan yorulmuyor.

Şimdiye dek görülmemiş büyüklükteki ideolojik saldırı kampanyasının ülkemizdeki uzantıları, bütün dünyada "barış" ve "demokrasi" düşüncelerinin "totaliter, savaşçı, komünizm(!)"e karşı zafer kazandığı bir ortamda, gerçek sosyalizm savunucularını, komünistleri ve devrimcileri en iyi halde "hayattan kopuk", gelişmelerden habersiz, kör inançla sonu olmadığı artık her sağduyulu insan tarafından görülen bir davanın peşinde koşan "çağdışı kişiler" olarak tanıtıyor. Dediğimiz gibi bu devrimciler için burjuvazinin yaptırdığı "en iyi halde"ki tanım. Daha kötüleri de var: Devrimcilerin kendi bir takım psikolojik sakatlıklarını aşamadıkları için bu işe giren manyaklar; ya da bir kere bulaşmış oldukları bu işi, başka meslek bulamadıkları için, meslek haline getirmiş olup, artık mafyaya dönüşmüş çeteler; ideoloji ve siyasetle ilgisi kalmamış "kan içici teröristler" vb. vb. oldukları anlatılıyor geniş kitlelere.

Kitleler "barış"ın, demokrasinin düşmanı olarak gösterilen devrimcileri ihbar etmeye çağırılıyor. Devletle bütünleşmeye çağırılıyor.

Hakim sınıfların bu ideolojik saldırısı, geri kitle arasında belirli bir taban bulmasının yanında, örgütsüz işçi-köylü yığınları arasında da küçümsenmemesi gereken bir etki bırakıyor. Sosyalizme, komünizme düşman olmayan, geçmişte hatta sempati duyan yığınlar arasında, özellikle "sosyalizm dönekleri"nin yaptığı propagandalar, eski Sovyetler Birliği'ndeki gelişmelerle birleştiğinde, kafa karışıklığı, kuşku, inançsızlık, güvensizlik yaratıyor. Büyük hedefler yerine, kısa süreli ekonomik talepli "başarı vadeden" mücadeleler tercih ediliyor. Düzen sınırları içinde reform, reformcuklar mücadelesi, geniş işçi-köylü yığınları açısından günün mücadelesi durumunda.

Ülkemizde, tüm dünyaya paralel yürüyen anti-komünist ideolojik saldırı kampanyası, son dönemde iyice azdırılan *şovenist, büyük Türkçü-Turancı bir kampanya* ile elele yürüyor. Bu şovenist kampanya, ülke içinde "PKK'ya karşı bir cephe" oluşturma hedefini güdüyor. Fakat PKK ile Kürt ulusunun kurtuluş mücadelesi, bugün birbirinden ayrılamaz olduğu için, bu kampanya bir çok yerde, somutta "anti-Kürt" kampanya haline geliyor.

Kampanya dışa dönük olarak "dünya çapında Türklerin Birliği" hedefine yöneliyor. Düne kadar yalnızca açık kafatasçı, ırkçı faşistlerin formüle edebildiği turan hedefi, bugün hakim sınıfların tüm sözcüleri tarafından, —şimdilik *"Fakat biz turancı değiliz"* ekleri yapılarak— savunuluyor. Ve evet pratik olarak da Mayıs sonunda "Hasret Köprüsü" denen köprünün açılması sırasında görüldüğü gibi, "vatan topraklarının vatana dönüşü" gerçekleştiriliyor. Faşist TC, Mayıs sonunda Nahcivan'ı resmen "yabancı devlet" toprağı statüsünden çıkarmış durumdadır. Şimdi Nahcivan, TC işgali altındaki Kuzey Kıbrıs dışında, TC vatandaşlarının pasaportsuz girip-çıkabildiği ikinci ülke durumundadır!

Azerbaycan-Ermenistan arasındaki gerici savaş, Ermeni ve Azeri çete ve orduların karşılıklı katliamları; Türk hakim sınıfları tarafından ülkemizde "kronik Ermeni düşmanlığı"nın üst

Büyük Sırbistan hayali peşinde koşan Sırp şovenistlerinin son olarak Bosna-Hersek'te giriştikleri katliamlar da, Türk hakim sınıflarının tüm dünyada Türk ve müslümanların koruyucusu, ağabeyi olduğu propagandası için malzeme sağlıyor.

boyutlarda körüklenmesi için kullanılıyor. MÇP, Azerbaycan'da savaşmak için gönüllü topluyor! Ecevit, Yılmaz, Erbakan vb. doğrudan askeri müdahale için de hazırlıklar yürüten hükümeti *"pasif davranıp, Ermenileri şımartmak"*la suçluyor.

Büyük Sırbistan hayali peşinde koşan Sırp şovenistlerinin son olarak Bosna-Hersek'te giriştikleri katliamlar da, Türk hakim sınıflarının tüm dünyada Türk ve müslümanların koruyucusu, ağabeyi olduğu propagandası için malzeme sağlıyor. Bütün gelişmeler, ideolojik planda "dünya Türklerinin birliği" turancı hedefinin yığınlar içinde hakim kılınması için yürüyen kampanyanın önümüzdeki dönemde daha da gelişeceğini gösteriyor.

• Siyasi planda Türk faşist hakim sınıfları, uluslararası planda kazandıkları yeni konumu (Batılı emperyalistlerin eski SSCB'nin Türki Cumhuriyetlerine yerleşebilmesinde taşeronluk konumu) kullanıyor. Bu konum, onların emperyalistlerle pazarlıklarında onlara avantaj sağlayan bir konum. Alman emperyalizmi ile Newroz ertesi gelişen çatışmada (Alman emperyalistlerinin silah amborgosu iki ay bile sürmedi!) takındıkları tavır, bu konumun bir sonucu.

İçte, Türk faşist hakim sınıflarının geçen yılki genel seçim ertesi kurdukları geniş tabanlı koalisyon hükümetine kitle desteği sürüyor. 7 Haziran'da 341 yerde yapılan yerel seçimlerde koalisyon hükümetini oluşturan partilerin toplam oy oranı % 58'i geçiyor. (DYP = % 35.10; SHP = % 23.10) Kuşkusuz bu seçimler, genel seçim değildi. Oy kullanma hakkına sahip olanlar, toplam seçmen sayısının % 2'si kadarı idi. Bu yüzden sonuçlar bir genel seçiminki kadar ağırlık taşımıyor. Buna rağmen seçim sonuçları, son dönemde yapılan en geniş katılımlı kamuoyu yoklaması olarak bile ele alınsa, seçmenin genel eğilimleri açısından önemli ipuçları veriyor.

Yerel seçim olgusunun iktidarda olan partilere sağladığı bir avantaj var. Bu yüzden geçerli oy kullanan seçmen bazındaki destek bağlamında % 58 rakamı, hükümetin desteğini olduğundan fazla göstermektedir. Buna rağmen –iktidarda olmanın sağladığı % 5-10 arası avantaj, bu rakamdan düşüldüğünde de– hükümet partilerinin genel seçimdeki geçerli oy bazındaki kitle desteği oranının düşmediği (bu oran % 48 idi), hatta bir kaç puan da yükseldiği, seçmenin andaki eğiliminin bu yönde olduğu, olgu olarak tespit edilmek zorundadır.

Burada tabii ki, bu süren ve bir ölçüde de artan desteğin ne için, neye destek olduğu sorusu sorulmak, yanıtlanmak zorundadır.

Hakim sınıfların bu "yeni" hükümeti, seçimleri "demokratikleşme" ve tüm emekçi kesimlerin ekonomik durumlarının düzeltilmesi sözleri ile kazanmıştır. Demokratikleşme bağlamında bu hükümet, göstermelik bir kaç yasa taslağı hazırlama dışında sekiz aylık faaliyetinde yalnızca laf üretmiştir.

"Demokratikleşme" konusunda ne yasal alanda, ne de pratikte ANAP dönemine göre değişen bir şey yoktur. Emekçi kesimlerin ekonomik durum-

larının düzelmesi bağlamında da olan durumun –düzelmek bir yana– daha da kötüleşmesidir.

O halde desteğin sürmesinin nedeni ne? En baştaki neden kuşkusuz, hakim sınıfların sunduğu diğer alternatiflerin şimdi olanlardan daha iyi olmadığının geniş yığınlarca bilinmesidir. Şu anda en büyük muhalefet partisi konumundaki ANAP'ın 8 yıllık iktidar dönemi, onun yapacağının ne olacağını göstermiştir. vb..

Fakat tek neden bu değildir. Bu hükümet, diğer şeylerin yanında "Kürt sorununa çözüm getirme", "terörizm" adını verdikleri devrimci mücadeleyi ezme iddiaları ile de iş başına gelmiş, ve sekiz aylık icraatında, içte özellikle bu iki nokta üzerine yoğunlaşmıştır.

"Kürt sorununu" çözme bağlamında, bu hükümet Özal döneminde, özellikle Güney Kürdistan'dan göç sırasında başlayan devlet politikasındaki değişmeyi devralıp sürdürmüş ve *"Kürt yoktur"* siyasetinden; *"Kürt vardır, fakat Kürtlere Kürt olduklarından dolayı baskı yoktur, Kürtler eşit haklara sahip vatandaşlardır"* siyasetine geçişi tamamlamıştır. *"Kürt kimliğini tanıdığını"* ilan eden bu siyaset, Kuzey Kürdistan'da örgütlü ulusal kurtuluş mücadelesinin askeri olarak bastırılması işine de dört elle sarılmıştır.

Bu hükümet döneminde Kuzey Kürdistan'da faşist baskı ve saldırılar, Newroz'da olduğu gibi, silahsız kitle gösterileri üzerine ateş açma; kitle katliamları boyutlarına varmıştır. Yani bu güya "demokratik" hükümetin tanıdığını ilan ettiği Kürt kimliği, faşist TC devletinin sınırları içinde ve onun kurallarına göre yaşamayı kabul eden Kürt kimliğidir. Bağımsızlık isteyen, ayrılık isteyen, bunun için mücadele eden Kürt "ayrılıkçı terörist"tir! Ve katli vaciptir!

"Terörizm" denen devrimci mücadeleyi ezme bağlamında da, bu hükümet dönemi, en fazla sorgusuz-yargısız idamın gerçekleştirildiği dönemdir. Polis-ordu güçleri onlarca devrimciyi sokak ortasında, evde, vb. kurşunlayıp "ölü olarak ele geçirdiğini" söylemiştir.

En önemlisi bütün bunlar olmasına rağmen, bunlara işçi-emekçi yığınlarından önemli bir tepki gelmemesi; tersine son yerel seçimlerin de gösterdiği gibi hükümete var olan kitle desteğinin sürmesidir. Bu, bu hükümet şahsında, hakim sınıfların demagojik "anti-terör cephesi" ve "bölücülüğe karşı" siyasetlerinin, anda kitleler arasında hala taban bulduğunun ifadesidir. Bu, siyasi alanda da saldırı konumunda olanların hakim sınıflar olduğunun açık ifadesidir.

• İdeolojik ve siyasi alandaki saldırı, *askeri saldırı* ile de tamamlanmaktadır. Faşist hakim sınıflar Kuzey Kürdistan'ın belli yörelerinde PKK'ya kaptırdıkları kontrolü yeniden ele geçirebilmek için, özellikle Newroz'dan bu yana geniş çaplı bir askeri saldırı yürütmektedir. Son yıllarda yürüttükleri bu en geniş çaplı askeri saldırılarda hakim sınıfların amacı, PKK'yı askeri olarak ezmek; yığınlara da gözdağı vermektir. Bu saldırı, yalnızca devletin resmi silahlı güçleri ile değil, aynı zamanda devlet destekli "sivil" faşist örgütler aracılığıyla da yürütülmektedir. Bu saldırıda şimdiye dek yüzlerle Kürt emekçisi katledilmiştir.

Yukarda kaba hatları ile çizdiğimiz bu resim, önümüze komünistlerin görevlerini de koyuyor:

Hakim sınıfların, kitleleri kendi peşlerine takmak için kışkırttıkları şovenizme karşı, proleter enternasyonalizminin bayrağını yükseltmek gereklidir.

Yığınlara, elimizdeki tüm araçlarla hakim sınıfların sözünü ettiği "Dünya Türkleri Birliği"nin ırkçı-turancı bir hedef olduğunu; bunun, emperyalizmin uşağı Türk hakim sınıflarının yayılmacı emelleri peşine yığınları takmak için; emekçi yığınları "Türk olma" ortak paydasında hakim sınıflarla birleştirmek için bir kaldıraç olduğunu açıklamak görevdir.

Şimdiden işçi ve emekçi yığınları, Türk hakim sınıflarının yeni Kıbrıslar yaratmak için girişebilecekleri askeri müdahaleler konusunda uyarmak görevdir. Türk faşistlerinin örneğin Kafkaslar'da bir askeri müdahalesi karşısında şiarımız *"Düşman kendi ülkemizdedir!"*, *"Düşman, faşist Türk hakim sınıflarıdır! Silahı ona çevirin!"* olacaktır.

Biz emperyalizmin, gericiliğin, faşizmin iktidarı şartlarında "Türk Birliği"nin, faşist Türk hakim sınıflarının ve emperyalizmin çıkarlarına hizmet eden bir birlikten başka bir şey olamayacağının; diğer ulus ve milliyetlere karşı şoven-ırkçı-saldırgan bir birlik olacağının bilincindeyiz ve bunun kararlı düşmanıyız!

Biz işçi sınıfının ve emekçilerin gerçek iktidarı şartlarında, yalnızca bir ulustan insanların değil, bütün ulus ve milliyetlerin tam hak eşitliği ve ayrılma hakkı temelinde gönüllü ve mümkün olan en büyük birliklerinden yanayız.

Bugün ülkemizin çeşitli milliyetlerinden işçi sınıfının ve emekçi yığınlarının ihtiyacı olan birlik, "Dünya Türklerinin" (ya da ümmetçilerin dediği gibi "Müslümanların") birliği değil; faşist Türk devletine ve emperyalizme karşı mücadelede kendi aralarındaki devrimci birlik; ve bütün ülkelerin işçileri ve ezilen halkları ile proleter dünya devrimi mücadelesi için birliktir. Bu birliği sağlamak için yapabileceğimizin azamisini yapmalıyız.

Bugün ülkemizde geniş yığınlar arasında parlamenter ve reformist hayaller oldukça yaygındır. Hakim sınıfların yeni hükümeti de, bu hayalleri daha da yaygınlaştırmıştır. Yığınların önemli bölümü "demokrasi"nin tedricen, reformlarla geleceği, bu hükümetin bu yönde çalıştığı inancındadır.

Bir dizi –bir bölümünü devrimci olarak da değerlendirdiğimiz– oportünist grup da, en azından başlangıçta bu inancı körüklemiştir. "Komünizmin öldüğü", "devrimin mümkün olmadığı" genel ideolojik saldırı kampanyasının yığınlar arasındaki tahribatları da, bu yanlış inancın gelişmesinde belirleyici rol oynamıştır.

Komünizmin, işçi sınıfı hareketi ile doğrudan bağlarının andaki güçsüzlüğü, PKK dışta tutulduğunda, devrim adına konuşan grupların kitleden kopukluğu ve yığınlara gerçek bir alternatif olarak görünmemesi olguları da bu durumu desteklemektedir.

Bu bağlamda görev açıktır: Eldeki tüm araç ve imkanları sonuna dek zorlayarak, öncelikle işçi sınıfı içinde yoğun bir ajitasyon-propoganda faaliyeti ile DEVRİM'in tek gerçek çıkış yolu olduğunu ortaya koymak...

Hakim sınıfların ve emperyalizmin andaki görünür güçlülüğünün geçici ve kof olduğunu; dünyanın önünde duran gerçek alternatifin "YA BARBARLIK, YA SOSYALİZM" olduğunu; Türkiye-Kuzey Kürdistan'da gerçek anlamda demokrasinin, işçilere, köylülere, emekçi halka demokrasinin, ancak ve yalnız işçi sınıfı önderliğinde DEVRİM'le kazanılabileceğini anlatmak!

Bütün bunlar yapılırken, hiç akıldan çıkarılmaması gereken gerçek, devrimin örgütlenmiş bir öncü gücün değil; işçi sınıfının ve emekçi yığınların eseri olacağı gerçeğidir.

Günün görevi, devrimin öznesi olan sınıf ve tabakaların aydınlatılması, örgütlendirilmesi, silahlandırılmasıdır.

Görev, sınıf adına hakim sınıflarla düello değildir.

Gün; sabırlı, planlı, sistemli, anlık başarıya tapan küçük-burjuva devrimcilerinin "küçük iş" olarak değerlendirdiği işlerin günüdür.

Gün, öncelikle işçi sınıfı içinde örgütlenme, sağlam illegal çekirdekler yaratma, bunları çoğaltma günüdür.

Gün, her şeyden önce, devrimin esas öznesi işçi sınıfının da öncü örgütü olan Bolşevik Partiyi inşa günüdür!

HERKES GÖREV BAŞINA!

12 Haziran 1992 ●

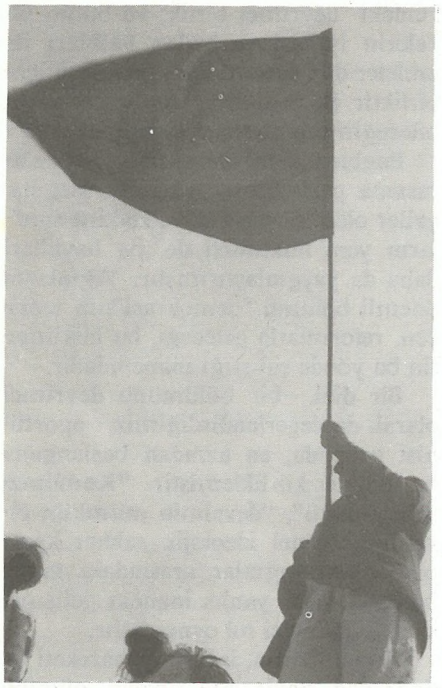

1 Mayıs, devrimci bir coşkuyla kutlandı !

DÜNYA işçi sınıfının birlik, dayanışma, mücadele günü 1 Mayıs; ülkemizde ve yurtdışında Bolşeviklerin de katıldığı bir dizi eylemde coşkuyla kutlanıldı.

Ülkemizde 1 Mayıs öncesinde, faşist hakim sınıflar, tam bir "şeker ve kırbaç" siyaseti izlediler. Bir yandan, kimi resmi ağızlarca "demokratikleşme" adına *"1 Mayıs'ın barış içinde, uygarca kutlanabileceği, yürüyüş izni müracaatlarına olumlu cevap verileceği"* açıklamaları yapılırken; bir yandan da bu kez başka resmi ağızlarca, Newroz katliamı örnek gösterilip, *"izinsiz gösteri yapma cüreti gösterecek"* devrimci güçlere gözdağı veriliyordu.

Dünya işçi sınıfının birlik, dayanışma, mücadele günü 1 Mayıs; ülkemizde ve yurtdışında Bolşeviklerin de katıldığı bir dizi yürüyüş ve gösteri eylemiyle kutlandı. Bolşevikler, Türkiye-Kuzey Kürdistan'da olduğu gibi, yurtdışında da, bu yürüyüşlerde bolşevizmin bayrağını dalgalandırdılar! İşte Almanya'nın Stuttgart kentinde yapılan 1 Mayıs yürüyüşünden çeşitli görüntüler...

1 Mayıs hazırlıkları sırasında sendikalı işçilerin büyük çoğunluğunun üye olduğu büyük sendika konfederasyonları Türk-İş ve Hak-İş, kendilerine katılan, şimdi yeniden örgütlenme aşamasında bulunan DİSK ile birlikte, 1 Mayıs'ı kapalı salon toplantılarında anacaklarını açıkladılar. Bunlar böylece bir kez daha, işçi sınıfının mücadelesini hakim sınıfları rahatsız etmeyecek sınırlar içinde tutmanın kendilerinin birinci görevi olarak kavradıklarını kanıtladılar.

Türk-İş, DİSK ve Hak-İş'in aldığı bu karara karşı olan devrimci güçler, bir dizi bağımsız sendika ve yer yer de Türk-İş, DİSK'in merkezi kararını dinlemeyen şubeleri, "dergiler platformu", "sendikalar platformu" isimleri altında çeşitli şehirlerde 1 Mayıs yürüyüşleri düzenlemek için müracaat ettiler. Son dönemde oldukça geliştirdiği legal aygıtı ile devrimci hareketin kazanımlarını kullanmaya çalışan "Sosyalist" Parti de, bir dizi şehirde 1 Mayıs yürüyüşü için müracaatta bulundu. Ve İstanbul'da olduğu gibi, diğerleri geç müracaat etti gerekçesi ile 1 Mayıs'ta SP'nin miting izni isteğine olumlu, diğerlerine olumsuz cevap verilmesi gibi "ilginç" durumlar ortaya çıktı.

Sonunda İstanbul, İzmir, Ankara, Adana, Mersin, Tunceli'de izinli 1 Mayıs yürüyüşleri yapıldı. Bunlar 1977'den bu yana yapılan ilk "yasal" 1 Mayıs yürüyüşleri olması nedeni ile önem taşıyorlardı. Katılım, kuşkusuz henüz kitle açısından yeterli değildi. Ve fakat katılanların militanlığı, devrimci örgütlerin yaptığı devrimci içerikli propaganda vb. açısından olumlu bir ileri adımdı. Bu izinli "yasal" yü-

Almanya'nın Köln kentinde yapılan 1 Mayıs yürüyüşünden çeşitli görüntüler...

rüyüşlerin yanında, büyük şehirlerde çeşitli işçi semtlerinde değişik devrimci örgütlerin düzenlediği kısa korsan gösteriler, yürüyüşler de yapıldı.

Bolşevikler bu yürüyüşlerin bir bölümüne katılarak, bolşevik ajitasyon-propaganda yaptılar. Yürüyüşler öncesinde ve sırasında dağıtılan bildiriler, yapılan kuşlamalarla, bolşevik görüşler yaygınlaştırıldı.

Hakim sınıflar, 1 Mayıs'ın, onun geleneğine uygun devrimci bir içerikle kutlanmasını engellemek için faşist saldırılar ve Türk-İş, Hak-İş, DİSK'in yardımları yanında, geniş çaplı bir ideolojik saldırı ile *"1 Mayıs'ın mücadele günü olarak tarihe karıştığı"* demagojilerini de yaydılar. Burjuvazinin çanak yalayıcıları, bolşevik ajitasyon-propagandanın öne çıkardığı *"YA BAR BARLIK, YA SOSYALİZM!"* şiarına karşı, *"Sosyalizmin artık öldüğü"*, *"artık işçi sınıfının «zincirlerinden başka kaybedecek bir şeyi olmayan» işçi sınıfı olmadığı"* demagojisini yaptılar. Fakat ne demagoji, ne de faşist baskılar, 1992'de 1 Mayıs'ın ülkemizde de devrimci geleneğine uygun bir tarzda kutlanılmasını engelleyemedi. Gelecek 1 Mayıs'lar, kuşkusuz kitlelerin coşkulu katılımı açısından bu yıldan daha ileri olacaktır...

• • •

Yurtdışında bu yılki 1 Mayıs gösterilerinin en önemli özelliklerinden biri, Almanya somutunda, Türkiye-Kuzey Kürdistanlı Bolşeviklerin yıllardan beri savunduğu, *"sendika ağalarının emperyalizmin propaganda gösterileri olan resmi 1 Mayıs'ından bağımsız, devrimci bir Mayıs gösterileri"* çizgisinin devrimciler arasında taban bulması olgusudur. Bunun sonucunda bu yıl Berlin, Stuttgart, Nürnberg ve Köln şehirlerinde Bolşeviklerin hazırlığında aktif rol aldığı, dört ayrı yürüyüş yapılmıştır.

Bunlar dışında Viyana ve Paris'te yapılan 1 Mayıs yürüyüşlerinde de, Bolşevizmin bayrağı dalgalanmıştır.

10 bin kişilik kitle katılımı ile, en büyük yürüyüş olan Berlin yürüyüşünde, yürüyüş başında, önce TKP/ML'li (Konferansçı takımdan) kimi menşeviklerin, yürüyüş sırası kapma ateşi içinde fiili saldırıları; ardından da kendine "Maocu" diyen grubun provokatif saldırıları, bu arada Maocuları engelleme ateşi içindeki kimi otonomların anti-komünist tavırları, yürüyüş açısından olumsuz olmuştur.

Bu gibi olumsuzluklara rağmen, bir bütün olarak "devrimin", "sosyalizmin" öldüğü, çağdışı olduğu düşüncelerinin tüm emperyalist medyalarca korkunç boyutlarda, bir kampanya biçiminde yayıldığı bir ortamda, "DEVRİMCİ 1 MAYIS" yürüyüşleri özel bir önem taşımaktadır.

Bu yürüyüşler, devrimin, devrimcilerin burjuvaziye bir haykırışıdır: VARDIK, VARIZ, VAR OLACAĞIZ...

Her şeye rağmen:

YA BARBARLIK,
YA SOSYALİZM! ●

TKP/ML(BOLŞEVİK)'in Türkiye-Kuzey Kürdistan'da 1 Mayıs'ta kullandığı kuşlama ve pullardan bazıları...

Rus sosyal-emperyalizminin çöküşünden sonra TKSP'nin durumu(*)

Rus sosyal-emperyalizminin açık çöküşü, artık, TKSP'nin propaganda edebileceği "sosyalist" bir ülkenin varlığını ortadan kaldırmıştır. TKSP için bugün artık "SSCB" diye bir ülkenin olmaması, hiç de önceden temsil ettikleri karşı-devrimci ideolojiyi ve siyasi çizgiyi terkettikleri anlamına gelmemektedir. Bu bağlamda değişen en açık şey, savunabilecekleri bir ağa-babalarının kalmaması, yani sosyal-emperyalist "SSCB"nin çökmesidir. En büyük değişiklik budur. Fakat, ağababalarının açık bir şekilde "sosyalizm"den vazgeçmeleri, bu revizyonistlerin modern-revizyonizmi savunmalarını ortadan kaldırmamıştır. Bunlar eskisi kadar "sosyalizm" adına konuşmasalar da, modern-revizyonizmin en temel tezlerini uç noktasına kadar ilerleterek savunmaya devam etmektedirler.

RUS sosyal-emperyalizminin çöküşü, maske olarak kullanılan "sosyalizm" lafzından da açık açık vazgeçmesi, TKSP'nin niteliğinde birşey değiştirdi mi? Bu soruya cevap vermek için, biz, son bir yıllık belgeleri temel alarak TKSP nin tavrını ortaya koymaya çalışacağız.

Bu süre içinde, doğrudan "SSCB" ile ilgili yazılan iki kısa makale vardır. Bunun dışında, değişik makalelerde şu ya da bu konuya değinirlerken "Sovyetler Birliği"nden de bahsetmektedirler. Biz, esas olarak TKSP'nin lideri Kemal Burkay'ın yazılarındaki yaklaşımlara dayanarak, TKSP'nin hangi pozisyonda olduğunu ortaya koyacağız. Bu arada değerlendirmemizi sadece "Sovyetler Birliği"ne karşı tavırları ile sınırlamayıp, Kürt ulusunun ulusal sorununun çözümü ve faşist Türk devletine karşı yaklaşımlarını da ele alacağız.

74 YIL SOSYALİZM Mİ?

İlkönce Rus sosyal-emperyalizmine karşı tavırlarını ele alalım. Ağustos 1991'de yapılan "askeri darbe" denemesi sonrasında yazılan, *"Darbe İçinde Darbe"* başlıklı, Z. Onur imzalı yazıda şu tavır ortaya konmaktadır:

"74 yıl devam eden «İşçi Sınıfı İktidarı»nın(abç) bu ilk deneyimini sonuçta çözülmenin eşiğine getiren koşulları son 5-6 yılın pratiğinde aramak kuşkusuz büyük bir yanılgı olur."

"Gorbaçov, ülkede uzunca bir süreden beri yaşanmakta olan tıkanıklığı aşmak amacıyla 1985 yılında SBKP içerisindeki «Reformcu» ve «Muhafazakar» kanadın uzlaşması sonucu iktidara gelmiş, uyguladığı açıklık ve yeniden yapılanma politikasıyla ülke içerisinde ve dünyada kısa zamanda bir umut olarak görülmüştü."

"Ancak belirli bir plan çerçevesinde, varolan sosyal yapıyı bozmadan, eskimiş ve gelişme önünde engel olan bir takım kurum ve düşünce sistemlerinin yerine yenisini koymadan, 74 yıl sonra «500 günde Piyasa Ekonomisine Geçiş Plan»larının tartışıldığı kargaşa ortamı, sorunları alabildiğine arttırmış ve sonuçta ülke kısa sürede tam bir çözülme ve kaosun içerisine girmiştir." (Denge Komkar, sayı 134, sayfa 11)

Buraya kadar yaptığımız alıntıyı özetlersek; TKSP'ne göre, yapılan hatalara rağmen, korunmaya çalışılan düzen *"74 yıllık sosyalist"* bir düzendir.

Gerçekte ise bu 74 yıl içinde, Lenin-Stalin döneminin sosyalizmi, yani *gerçek* sosyalizm ile Kruşçev-Brejnev-Gorbaçov dönemlerinin sosyalizm adına yaşanan modern revizyonizmin hakimiyeti altındaki *sahte* sosyalizm, sosyal-faşizm, sosyal-emperyalizm vardır. İşte bu, temelden birbirinden ayrı iki dönemi "74 yıllık sosyalizm" olarak aynı kefeye koyup, "yıkılma tehlikesini" taşıyan düzenin sosyalist bir düzen olduğu düşüncesini savunmaktadırlar.

Oysa, gerçekte yıkılma tehlikesi taşıyan –şimdi tamamen yıkılmış olan– düzen, sosyalist bir düzen değil, sosyalizm maskesini takan modern revizyonist, sosyal-faşist, sosyal-emperyalist bir düzendi. TKSP, bu iki ayrı nitelikte olan dönemleri aynı göstererek, sosyalizm adına, gerçek sosyalizme saldırmaktadır. Bu, "74 yıl sosyalizm" görüşleri, bu partinin diğer belgeleri de gözönüne alındığında, gayet net bir şekilde ortaya çıkmaktadır.

Söz konusu sosyal-faşist düzenin yıkılması, TKSP'li yazara göre, Gorbaçov'un tüm çabalarına rağmen, planlı "geçişi" gerçekleştirememesinden kaynaklanıyor. Aslında TKSP için serbest pazar ekonomisine geçmenin kendisi yanlış olan bir politika değil, sadece buna geçişin "planının iyi bir şekilde" yapılamaması, sonuçta ülkeyi bir kaos içine sürmesi yanlıştır. Yani serbest pazar ekonomisine, diğer adıyla klasik açık kapitalizme geçilmesi, kaos içine girmeden gerçekleştirilse idi, TKSP bunu alkışlayacaktı.

Düşülen bu kaosun sonucunda şöyle bir sonuç çıkarılmaktadır:

"Sonuç olarak bundan tam 74 yıl önce muzaffer proletarya ve ezilen halkların öncülüğünde gerçekleştirilen devrim, bugün darbelerle dahi korunamayacak durumda ise, bunun sorumlu-

(*): TKP/ML(BOLŞEVİK) Kuzey Kürdistan Seksiyonu / Örgütleme Komitesi imzalı, elimize geçen bir yazıyı aynen yayınlıyoruz.

luğunu sadece Gorbaçov ve Yeltsin gibi "günah keçilerine" yüklemenin bir anlamı yok." (agd., sayfa 11)

Burada sorumluluğun sadece Gorbaçov ve Yeltsin'e yüklenmemesi doğru görüşünün altında yatan esas şey, yapılan hatalar bağlamında Lenin-Stalin dönemi ile, Kruşçev-Brejnev döneminin bir kefeye konup, sosyalizm olarak gösterilmesi ve Lenin-Stalin dönemine bu eşitleme temelinde saldırmaktır. Gorbaçov ve Yeltsin'in "günah keçisi" olmadığını öne çıkararak, aslında üstünü örttükleri gerçek, Kruşçev modern revizyonizminin Gorbaçov ve Yeltsin'in öncülü ve temeli olduğu gerçeğidir.

GÜNAH KEÇİSİ KİM?

Bunlar, bu gerçeği örtme çabası içinde ne dediklerini de birbirine karıştırmaktadırlar. Yukarıda Gorbaçov ve Yeltsin'in "günah keçileri" olarak gösterilmemesini savunurlarken, makale içinde "günah keçisi" olarak karşımıza Yeltsin çıkarılmaktadır. Tavırları şöyledir:

"Bu kargaşa içerisinde "hür dünyanın" temsilcileri tarafından "demokrasi kahramanı" ilan edilen eski komünist Yeltsin, Anayasa ve hukuka uygunluğu en az bir önceki kadar tartışılan, yeni bir darbe ile Sovyet hükümetinin bütün yetkilerine Rusya Cumhuriyeti adına el koymuş ve yayımlattığı kararnamelerle SSCB hükümetine bağlı tüm organ ve ekonomik işletmeleri kendine bağlamış, Başbakanı görevden alarak hükümetin denetimindeki tüm kaynakları gaspetmiştir."

"... SSCB'yi oluşturan birçok cumhuriyet bugün şekillenen yeni sistem içerisinde daha şimdiden Rusya'nın hegemonya oluşturma kaygılarını yaşıyor."

"Bütün bunlar olurken bir yandan da anti-komünist histeri her yerde kendisini gösteriyor, Kremlin'in tepesinde Rus imparatorluğu'nun bayrağı dalgalanıyor. Komünist Partisi'nin faaliyetleri yasaklanıyor, mal varlığına el konuyor ve üyelerine kadar varan bir tutuklama dalgası yaşanıyordu."

"İmparatorluğunu çağımızda temsil edebilecek bir erkek çocuğunu bugünlere eriştiremeyen II. Nikola artık rahat uyusun. Sokağa dökülen "tertemiz özgürlük duygularının" Rusya'ya armağan ettiği çağdaş bir "Çar Boris" var artık..."

"Bundan sonra Sovyetler Birliği'nde çanlar kimin için çalacak bilemeyiz. Görünen o ki, ülke bir dağılma sürecine girmiş bulunmaktadır" (agd., sayfa 11)

"Darbe içinde darbe" denilen şey Yeltsin'in bu yaptıklarıdır. Buradan çıkarılacak sonuç, bu "gizli darbenin" gerçekleştirildiği döneme kadar "SSCB"nin sosyalist bir ülke olduğu sonucudur. Bu "gizli darbeden" sonra ise durumun nereye varacağı henüz belli değildir. Gorbaçov ile Yeltsin'in "günah keçileri" olarak gösterilmemesi gerektiğini savunmalarına rağmen, "günah keçisi" burada Yeltsin oluvermektedir. Yeltsin "eski komünist" olarak gösterilirken, Gorbaçov "komünistliğini" muhafaza etmektedir.

SSCB'NİN DAĞILMASININ SORUMLUSU KİM?

Çanların kimin için çalacağı sorusuna dolaylı olarak da olsa, yine Z. Onur imzalı "Değişim Rüzgarları" adlı makalede cevap verilmektedir. Sözkonusu makale esas olarak "SSCB"nin pratik olarak dağılması ile ilgili yazılan bir makaledir. Bu makalede şu tavırlar öne çıkmaktadır:

"Gorbaçov 1985 yılında SBKP'nin Genel Sekreterliği'ne getirilmesinden sonra "yeniden yapılanma" ve "açıklık" politikalarıyla başlattığı değişim rüzgarlarının, günün birinde kendisi ile birlikte 70 yıllık bir birliği sürükleyip böylesi bir sona getireceğini herhalde hiç düşünmemişti."

"1917 Ekim Devrimi ile yıkılan halklar hapishanesinden beş yıl sonra tarihte eşitlik ve gönüllülük temelinde oluşturulan birliğin ilk örneği olan SSCB, kuruluşundan 70 yıl sonra Kazakistan'ın başkenti Alma Ata'da 11 cumhuriyetin katıldığı ve liderliğini Boris Yeltsin'in yaptığı bir darbe ile sona erdi." (Denge Komkar, sayı 137, sayfa 9)

"SSCB"nin varlığının sona erdiği tespitinden sonra ise, bu sona erişin tek sorumlusunun Gorbaçov olmadığını ortaya koymak için, sorunun isim verilmeden Stalin döneminden kaynaklandığı tespiti yapılıp, bu dönem eleştirilmektedir. Sözkonusu tespit şöyledir:

*"Hiç kuşkusuz Sovyetler Birliği'nin çökmesinin tek sorumlusu Gorbaçov değil. **Özellikle Lenin'in ölümünden sonra, birliği oluşturan kimi cumhuriyetlerin yaşadığı eşitsizlikler, insanları bezdiren bürokratik sistem, kendine özgü demokrasisi, -biraz karikatürize edersek- köylünün tavuğuna kadar "kamulaştırıldığı" ve onlardan alınması gereken yumurtaların önceden "planlandığı", aşırı devlet müdahalesi, temel ihtiyaç maddelerinin karşılanamaması ve sistemi tıkayan daha bir çok nedenler..."** (abç) (agd., sayfa 9)*

Alıntıya ara vererek, altını çizdiğimiz yeri biraz özetleyelim.

Buradaki genel yaklaşım ele alındığında, saldırı, sadece Stalin dönemine değil, bir bütün olarak sosyalizme yapılan bir saldırıdır.

1) Lenin-Stalin dönemi SSCB'si ile Kruşçev-Brejnev ve devamı SSCB'si arasında ayrım zaten yoktur. Bu ayrım olmadığı zaman da, açıkça modern-revizyonistlerin iktidara geldikleri dönem sonrasını, sosyalizm olarak göstermekle sosyalizme saldırılmaktadır.

2) Lenin dönemi ile Stalin dönemi arasında ayrım yapılarak, Lenin ile Stalin arasındaki birliğe saldırarak sosyalizme saldırılmaktadır.

3) *"Kimi cumhuriyetlerin yaşadığı eşitsizlikler"*den bahsedilmesine rağmen herhangi bir örnek verilmemekte. Bu "eşitsizliklerin" neler olduğu belirtilmeden, ortaya iddia atarak Stalin dönemine saldırılarak sosyalizme saldırılmaktadır.

4) *"İnsanları bezdiren bürokratik sistem, kendine özgü demokrasisi"* tespiti yapılarak, güya, sosyalist düzenin içinde yapılan "hatalar"mış gibi eleştirilmektedir. Oysa, kendine özgü "demokrasi" denen demokrasi, gerçek hayatta, Lenin-Stalin döneminde proletarya demokrasisidir. TKSP, bu bağlamda sosyalist demokrasiye karşı duran bir konumdadır ve bu konumu ile de gerçek sosyalizme saldırmaktadır. Burada "karikatürleştirilen", *"köylünün tavuğuna kadar kamulaştırma"* vb. tespitleri, gerçekten de burjuvazinin gerçekleri karikatürleştirip tanınmaz hale getirmesi, demagojisidir! Bu, ilkel, anti-komünist önyargıların aptalca tekrarından başka bir şey değildir. Ne yazık ki, burada tekrarlayanlar, bunu sosyalizm adına yapıyor!

5) Sosyalist Planlı Ekonomiyi *"aşırı devlet müdahalesi"* olarak değerlendirip, planlı ekonomiye karşı çıkarak sosyalizme saldırılmaktadır ve;

6) Kruşçev'den sonra ortaya çıkan *"sistemi tıkayan daha bir çok neden ler"* Stalin dönemine de mal edilerek sosyalizme saldırılmaktadır.

Sosyalizm adına sosyalizme yapılan bu saldırılar, TKSP'nin gerçek yüzünü ortaya koymaktadır.

TRAJİK BİR FİGÜR: GORBİ!

Biz alıntıya devam edelim:

"Ancak koşullar ne denli olumsuz da olsa Gorbaçov, ortadan kaldırmak istediği kurumların yerine neyi, nasıl koyması gerektiğini bulmadan, olaylara yön vermesi gerekirken, olayların ön verdiği; kararsız, programsız ve hatta farklı siyasal kesimler arasında bocalayan kişiliğiyle, ülkenin dağılmasında en büyük rolü oynadı." (agd., sayfa 9)

Yani Gorbaçov tek sorumlu olmasa da, "SSCB"nin dağılmasında en büyük rolü oynamıştır. Peki ama, bu bize neyi göstermektedir? Bu, bize bir kez daha göstermektedir ki, sosyalizm maskesi altında yürütülen modern revizyonizm, gerçekten de bir zamanlar, 1950'li yılların ortalarına kadar sosyalist olan düzeni o kadar çürütmüştür ki, artık Gorbaçov'un öne sürdüğü önlemler bile, bu çürümüşlüğü kurtaramadı. Olaylara yön vermesi gerekirken, artık olaylar Gorbaçov'a yön verdi.

Bu durum, SBKP'nin 20. Parti Kongresi'nde kesin hakim hale gelen modern revizyonizmin doğal bir sonucudur. Böyle olmak zorunda idi ve oldu. Bu, komünistler tarafından çok çok önceleri ortaya kondu. İşte olayların Gorbi'yi yönlendirmesinin püf noktası buradadır.

Olaylara yön verememesine rağmen Gorbi, *"barış ve yumuşama sürecine"* damgasını vurduğu için kutsanması gereken biridir... Bu konu ile ilgili tavırları şöyledir:

"Sovyetler Birliği'nde güç bir dönemde ortaya çıkan Gorbaçov'un siyasi kaderi, ülkesiyle birlikte noktalandı. Ülkesi için düşündüklerini gerçekleştiremedi, ama ülkesinde olmasa bile barış ve yumuşama sürecine damgasını vurdu. Yeryüzündeki değişim rüzgarları onunla esmeye başladı." (agd., sayfa 9)

Zavallı kahraman!.. Kendi ülkesi için düşündüklerini gerçekleştiremeden Yeltsin gibi bir "demokrasi kahramanı" tarafından alaşağı edildi. Eğer böyle olmasaydı, Gorbi kendi ülkesi için neler yapmazdı neler?!!

Gorbi ile esmeye başlayan "değişim rüzgarları", Gorbi'yi belki de Amerika'daki bir gazetenin köşe yazarlığına savurup götürmezdi... Ama Gorbi o kadar şanssız ki, kendisi ile esmeye "başlayan" bu rüzgar, Gorbi'nin iradesi dışına çıkıp, Gorbi'yi, savrulması gereken yöne doğru savurup götürmüştür... Bu rüzgar, öyle bir rüzgardır ki, yıllardır takınılan sosyalizm maskesini de sonunda çıkarıp atmıştır ve sonuçta aynılar aynı yerde buluşmuştur. İyi de olmuştur...

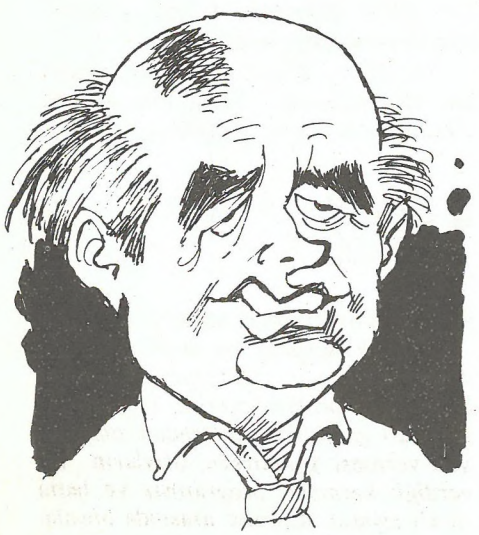

Gorbaçov

YENİ RUS İMPARATORLUĞU

Biz Gorbi ile ilgili söylenenleri bırakıp, Alma Ata'da oluşan yeni oluşumda ortaya çıkanın ne olduğu konusunda yaptıkları tespite bakalım. Sözkonusu tespit şöyledir:

"Yeni oluşumun sonucunda diğer cumhuriyetlerdeki nükleer silahları söktürüp Rusya'dakileri koruyan, SSCB'nin Güvenlik Konseyi'ndeki yerine göz koyan, NATO'ya girmeye çalışarak gücünü pekiştirmeye çalışan, papazları, kiliseleri ve çanlarıyla Çarlık döneminin tüm özelliklerini yansıtan bir Rus imparatorluğu doğmuştur." (agd., sayfa 9)

"SSCB"nin dağılması ile ortaya çıkan yeni birlikle birlikte, ortaya çıkanın "yeni bir Rus imparatorluğu" olduğu tespiti, artık sosyalist bir SSCB'nin de olmadığını açıklamaktadır. Yani 1917'den 1991'in sonu, 1992'nin başına gelene kadar, "hatalarına" rağmen sosyalizm yaşandı, SSCB dağılana kadar sosyalist bir ülke idi!.. Sorunun böyle ortaya konması açıktır ki, sosyalizme, Marksizm-Leninizm'e saldırıdan başka bir anlam taşımamaktadır. TKSP'nin modern-revizyonistlerin, barışçıl geçiş, savaşa-şiddete karşı olma, çağ anlayışı, vb. düşünceleri nasıl savunduğunu da, değişik makalelerdeki görüntülerini ele alarak ortaya koymak gerekiyor. Çünkü yukarıda ortaya koyduğumuz iki makale dışında "SSCB" ile ilgili makaleler yoktur. Denge Komkar dışında temel aldığımız dergi, TKSP'nin görüşlerini, Türkiye-Kuzey Kürdistan'da legal olarak propaganda eden Deng dergisidir. Bu derginin 7. sayısının birinci sayfasında şu tespit yapılmaktadır:

"Dünya hızlı bir değişim sürecini yaşıyor. Avrupa'da esen barış, özgürlük ve yumuşama rüzgarları 40 yıldır hüküm süren soğuk savaşın bittiğini müjdeleyen yeni uluslararası ilişkileri örüyor."

Emperyalistler ile sosyal-emperyalizm arasındaki mücadelenin, sosyal-emperyalizmin çöküşüyle ortaya çıkan ve göstermelik ve geçici yumuşama görüntüsünü, "yeni uluslararası ilişkiler", "barış, özgürlük ve yumuşama rüzgarları" olarak gösterip, propaganda ederek, Kruşçev modern-revizyonistlerinin uşaklığını en uç noktaya kadar vardırmaktadırlar. Bu tespit, Kruşçev'in "yeni çağ" anlayışının devamı ve savunusundan başka birşey değildir.

EMPERYALİST YENİ DÜZEN PROPAGANDASI

Yine aynı sayıda, TKSP Genel Sekreteri Kemal Burkay'ın Körfez Savaşı ile ilgili yazısında da şu tavır takınılmaktadır:

"... Ama bugünün yumuşama ortamında dünün iki kutba bölünmüş gergin dünyası hızla değişmekte. Artık Sovyetler'de salt "anti-emperyalizm" hatırına Saddam gibi diktatörlere, şovenlere, maceracılara destek vermiyor, hatta karşı çıkıyorlar." (agd., sayfa 4)

Kemal Burkay da takındığı bu tavırla, sözde yumuşamanın propagandasını yapmaktadır. Tabii ki Burkay sadece bununla kalmamaktadır. O, savaşların, şiddetin ortadan kaldırılması için ağababalarına akıl da vermektedir. Tavrı şöyledir:

"... Ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı, mevcut sınırlara bakılmaksızın, koşulsuz olarak tanınması gereken bir haktır. Bu yapılmadan kanlı iç savaşlar ve bölgesel savaşlar önlenemez. Demokrasi ve insan hakları konusuna da günümüzde artık ülkelerin içişleri olarak bakılamaz. İnsanlığın vardığı bugünkü aşamada, tüm ülkelerde temel insan haklarının, diğer bir deyişle demokrasinin hayata geçmesini gerçekleştirmek insanlığın ortak bir görevidir. Dünyamızda uluslararası çerçevede olduğu kadar, ulusal çerçevede de barışı, uygarca ilişkileri sağlayacak; şiddeti toplum yaşamından söküp atacak bir ortam ancak böyle yaratılabilir." (agd., sayfa 6)

Burkay efendiye göre "kanlı iç savaşlar" ve "bölgesel savaşların" engellenmesi için, ulusların kendi kaderlerini tayin etme hakkını tanımak yeterlidir. Tabii ki, bu kendi kaderini tayin etme hakkı da, ta Ekim Devrimi öncesinde reformistlerin ve burjuvazinin iğdiş ettikleri içerikle kendi kaderini tayin etme hakkıdır.

Ulusların kendi kaderlerini tayin hakkının nasıl iğdiş edildiğini Stalin'den alıntı ile ortaya koyalım. Alıntı şöyle:

"Eskiden, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı ilkesi genellikle yanlış yorumlanırdı ve sık sık ulusların özerklik hakkı biçiminde daraltılırdı. Hatta II. Enternasyonal'in bazı önderleri, kendi kaderini tayin hakkını kültürel

özerklik hakkına; yani tüm siyasi iktidar hakim ulusun elinde bırakılırken, ezilen ulusların kendi kültürel kuruluşlarına sahip olma hakkına indirgeyecek kadar işi ileri götürdüler. Bu durum, kendi kaderini tayin fikrinin, ilhaklara karşı bir mücadele aracı olmaktan çıkıp, ilhakların haklı gösterilmesi için bir araç olmaya dönüşme tehlikesiyle karşı karşıya kalmasına yolaçtı. Şimdi bu kafa karışıklığına üstesinden gelinmiş gözüyle bakılmalıdır. Leninizm, kendi kaderini tayin kavramını, bağımlı ülkelerin ve sömürgelerin ezilen halklarının tamamen ayrılma hakkı, ulusların bağımsız devlet varlığı hakkı olarak yorumlayarak bu kavramı genişletmiştir. ..." (Stalin, Eserler Cilt 6, sayfa 136, İnter Yayınları)

Bu alıntıya eklenecek başka şey yoktur. Dün olduğu gibi, bugün de lafta "ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı"nı emperyalistler de savunmaktadır. Ve fakat bu genelde emperyalist büyük güçlerin biri işine gelip de ayrılık –ayrı devlet kurmayı desteklemediği sürece– özerklik hakkı olarak dayatılmaktadır. Emperyalist güçler –işlerine gelmediği sürece– ezilen bir ulusun ayrılma hakkına karşı çıkmaktadır. Bu yüzden ulusların kendi kaderlerini tayin hakkının lafta savunulması, savaşların engellenmesi bağlamında hiç bir şey değiştirmez.

Açıktır ki, ne iç savaşlar, ne bölgesel savaşlar ve ne de genel olarak savaşlar, emperyalizm varolduğu sürece ortadan kalkmayacaktır. Savaşları yok etmenin tek yolunun emperyalizmi yoketmeden geçeceği Marksist-Leninist öğretisi, sosyalizmi savunma adına, "kendi kaderini tayin etme hakkının tanınması"na indirgenerek iğdiş edilmektedir. Yine aynı biçimde, demokrasiyi savunma adına, burjuva demokrasisi savunularak –ki bu genel olarak demokrasiyi savunma adına yapılarak maskelenmektedir– proleter demokrasisi reddedilmektedir. Aksi halde proletarya diktatörlüğünü savunmaları, sınıf savaşını, devrimci savaşları savunmaları gerekir. Ama onlar için böyle bir savaşa gerek yoktur. Çünkü "insanlığın bugünkü vardığı aşama", "uygarca" ilişkileri sağlamaya imkan yaratacak düzeydedir. Sınıf savaşı temelinde de olsa, yürütülecek savaşlar "uygarca" olmayan savaşlardır ve "uygarca" ilişkileri gerçekleştiremeyecek bir uğraştır. "Uygarlık" sadece, "barışçıl" ve "karşılıklı anlayış"la mümkündür. Burkay efendi, böylece sınıf savaşımını reddetmektedir. O' nun bu tavrı sadece yukardaki alıntıyla sınırlı değildir. O, açıkça şiddete karşı olduklarını da vurgular. Şöyle der:

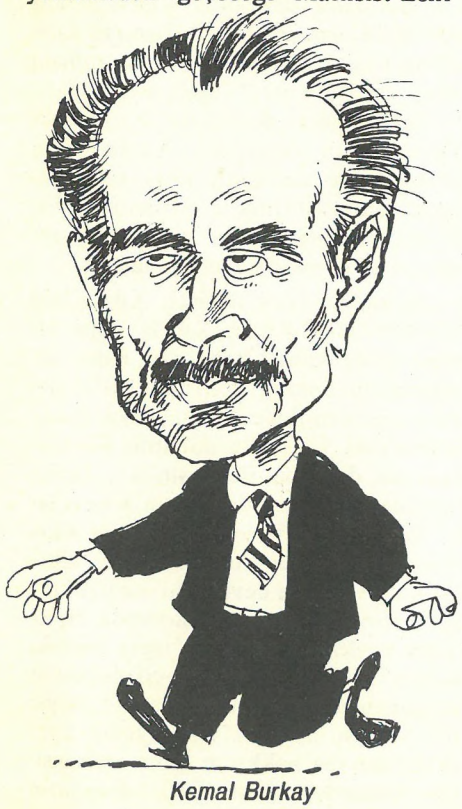

Kemal Burkay

"Her zaman söyledim, şimdi de bir kez daha açıkça söylüyorum: Biz şiddetten yana değiliz. Ne halkımızın, ne de Türk halkının acı çekmesinden yana değiliz. Sorunun barışçı, demokratik, adil bir çözümünü istiyoruz. Türk yönetimi eğer kapatmaya devam etmezse bunun yolu vardır." (Deng, sayı 15, sayfa 29)

Burada sözkonusu sorun Kürt ulusunun ulusal sorunu olsa da, genel olarak şiddete karşı olmaları yaklaşımı bu sorunda da kendisini göstermektedir. Onlar şiddete karşı oldukları gibi, faşist Türk devletine karşı tavırlarında da reformizmin savunuculuğunu yapmaktadırlar. Biz bu soruna ileride değinmek üzere şimdilik bu kadarı ile bırakalım. Burkay'ın "Dünya'ya yeni bir düzen" gerektiği konusundaki yaklaşımına bakalım. O, şöyle tavır takınmaktadır:

"Dünyamızda bilimin ve tekniğin, genel olarak insanlığın üretici güçlerinin düzeyi, hem yapıcı hem de yıkıcı yönüyle öyle bir dereceye vardı ki, gerçekten de artık dünyaya yeni bir düzen vermek zorunlu olmuştur." (Deng, sayı 10, sayfa 11)

Sözkonusu bu "yeni düzenin" nasıl gerçekleşeceği ise, şu şekilde ortaya konmaktadır:

"Dünyada genel bir silahsızlanmayı sağlamak, savaş çağına son vermek, insanlığın genel (global) ve bölgesel sorunlarına adil, gerçekçi çözümler bulmakla mümkündür. Bu ise emperyalizmin bugüne kadar yaptığı gibi, bencil çıkarlar üzerine izlenen zor politikası, ganbot diplomasisi ile, ikiyüzlülükle yapılamaz. ... Filistin sorununa, Kürdistan sorununa, bölge halklarının gerçek egemenliği ve demokrasi sorununa sırt çevrilerek yapılamaz. ... Yeni bir bakış açısı, yeni bir anlayış gerekli. Dünyamızda barış çağının açılması için bu zorunludur. İnsanlık işte o zaman gerçek anlamda uygar ve "insan" olacaktır." (agd., sayfa 14)

Aslında açıkça söylenmeyen şey, artık Marksizm-Leninizm'in geçersiz olduğudur. Öyle ya, emperyalizmin varlığı şartlarında, onu yıkmadan, "barış çağının" açılması için öne sürülen "yeni bir bakış açısı" sınıf mücadelesinin terki, sınıflarüstü genel "insanlığın çıkarları" savunusunun propagandası, insanlığın kurtuluşunun ancak komünizmde gerçekleşeceğinin reddi, Marksizmin-Leninizmin geçersiz olduğunu söylemekle eş anlamlıdır. Ama yazar bunu dolaylı olarak söylemeyi tercih etmektedir. Ne de olsa hala ağababaları gibi açıkça sosyalizmin lafzından da vazgeçmiş değildir.

"Yeni bir bakış açısı" ile emperyalizmin ikiyüzlülüğü ortadan kalkar... Demokrasi sorununa çevrilen sırt, artık demokrasiye dayanan sırta dönüşür!.. Ve insanlık, sömürünün hüküm sürdüğü, emperyalist ülkeler ve emperyalizme bağlı ülkelerin olduğu, ezen ve ezilenlerin olduğu bir dünyada, "gerçek anlamda uygar ve insan olacaktır"!.. Ve bizim naylon sosyalistlerimiz de, emperyalizmin "yeni bakış açısına" alkış tutacaklardır. Böylelerinin açık ve net bir şekilde, karşı-devrim saflarında olduğunu ortaya koymak, zorunlu ve gerekli bir görevdir.

Karşı-devrimci Burkay'ın buradaki tavrının devamındaki yaklaşımı ise, *"Ama ne yazık ki insanlık böylesi bir barış ve özgürlük çağına adım atmaya hazır değildir"*e dönüşmektedir. Bunun temel gerekçesi ise ağababaları sosyal-emperyalistlerin içine düştükleri konumdur. Yaptığı tespit şöyledir:

"Şimdi Sovyetler'de ve Doğu Avrupa'da olup bitenlerden sonra, güç dengesi, üç-beş yıl öncesine oranla daha çok onlardan yana." (agd., sayfa 14)

Burada bahsedilen batılı emperyalist ülkelerdir. İşte bu güç dengesinin değişmesi sonucunda da şu tavır ortaya çıkmaktadır:

"Bu nedenle Sovyetler Birliği'nin dünya politikasındaki ağırlığının da geçmişe oranla bir hayli düştüğü, onun barış ve uluslararası ilişkilerin iyileştirilmesi alanında etkisinin azaldığı; içine girdiği karışıklık ve dağılmayla paralel olarak daha da azalacağı söylenebilir. Bu, dünya ölçüsünde ulusal kurtuluş, barış ve sosyalizm güçleri bakımından son derece olumsuz bir durumdur ve dünya emperyalizm ve gericilik güçlerine rahatça at oynatma fırsatı veriyor." (agd., sayfa 14)

Rus sosyal-emperyalizminin çöküşü, "insanlığın barış ve özgürlük çağına" hazır olmamasının bir gerekçesi olarak gösterilmektedir. En son döneme kadar da "Sovyetler Birliği" sosyalist bir ülke ve yürüttüğü politika da "barış ve sosyalizm" için yürütülen bir politika olarak gösterilmektedir. Yani Rus sosyal-emperyalizminin daha güçlenmesi ve diğer emperyalist ülkelerle rekabette en büyük emperyalist ülke olması durumunda, "insanlık barış ve özgürlük çağına" adım atmaya hazır hale gelecekti. Bunun ne anlama geldiği ise gayet açıktır: Sosyal-emperyalizmin hegemonyası!.. Ve böyle bir durumda da insanlık özgür olacak?!... Uşaklık bunların kanına iyice sinmiştir.

Yukarıda değişen güç dengesinden dolayı, "barış ve özgürlük çağına" hazır olunmadığı görüşü ortaya konmasına rağmen, makalenin devamında şu tavır ortaya konmaktadır:

"... İnsanlığın bugün karşı karşıya olduğu ve çözüm için dayatan dev sorunlar, ne denli bencil ve sorumsuz olsalar da, bizzat kapitalist toplumun egemen güçlerini de zorluyor. Bizzat kendi çıkarları da onları, artık bu sorunlara eğilmeye, örneğin bir nükleer savaş tehlikesini önlemeye, kimyasal ve biyolojik silahları ortadan kaldırmaya, çevre sorunlarının çözümü için projeler üretmeye vb. zorluyor. Bu durum ister istemez, dünya ölçüsünde bir ortak anlayışın doğup gelişmesine hizmet edecektir." (agd., sayfa 15)

Gene de umutsuz olmaya gerek yok... Nasıl olsa sorunlar dev gibidir ve emperyalistleri, bu sorunların çözümünü gerçekleştirmek için zorlamaktadır... Emperyalistler isterlerse çözmesinler... O zaman görürler gününü... Bütün insanlığın yok olması ile birlikte kendileri de yok olacaktır. O zaman tek çıkar yol, kendilerinin yok olmaması için, bu sorunları da çözmeleri gerekir. Oh ne güzel!... Emperyalistler bu sorunları çözecek, kendi varlığını devam ettirecek ve insanlık da bu sorunlardan kurtulmuş olacak!.. Burkay'ın savunduğu görüşlerden başka türlü sonuçlar çıkarılamaz. Gerçekten bu ortaya konan düşünceler, emperyalistlerin uşaklığını yapan, onları şirin gösteren düşüncelerdir.

Uluslararası koşulların değiştiği ile ilgili son bir alıntı aktararak TKSP'nin Kürt ulusal sorununa çözüm ve yaklaşımının ne olduğunu ortaya koyalım. E. Havin imzalı yazıda şu tespit yapılmaktadır:

"... Koşullar değişmiştir. Uluslararası sorunları barışçıl yollardan çözme, şimdi çağımızın güçlü bir eğilimidir ve kuşku yok olumludur." (Deng, sayı 16, sayfa 19)

Artık bunların modern-revizyonizmi en uç noktasına vardırarak savundukları, karşı-devrimci çizgilerinden özde bir şeyin değişmediği açıktır.

KÜRT ULUSAL SORUNU VE TKSP

Şimdi de Kürt ulusunun ulusal sorunu ve çözümü karşısındaki tavırlarına geçelim.

Bilindiği gibi, ulusal sorun, Ekim Devriminin açık bir şekilde ispatladığı gibi, proleter devrimin bir parçası haline gelmiştir. Bu yüzden de Marksizm-Leninizm adına ve sosyalizmi savunduğunu iddia ederek ortaya çıkanlar, ulusal sorunu proleter devrimin bir parçası, ona tabi olan bir sorun olarak ele almaları gerekir. Tabii ki, çözümünü de proletarya önderliğindeki devrimlerle bağ içinde ele alıp, devrimi öne çıkarması gerekir. İşte soruna bu temelde yaklaştığımızda, TKSP'nin yaklaşımı, en başında, devrimi dıştalayan, burjuva düzeninin çerçevesini aşamayan bir yaklaşımdır. Bu yüzden de biz, onların tavrını Marksist-Leninist bir tavır mı şeklinde tartışmayacağız. Biz soruna yaklaşımlarını ortaya koyarak, burjuva düzeninin sınırları içinde nasıl oynadıklarını göstermekle yetineceğiz. Yine aktaracağımız alıntılar, son bir yıl içinde takındıkları tavırlardan olacak.

İlkönce Kürtçenin "serbest" bırakıldığına ilişkin TKSP'nin basın bildirisinde şu çağrı yapılmaktadır:

"PSKT (TKSP'nin Kürtçe kısaltılarak yazılmışı /BN) *bir kez daha BM Örgütünü, Avrupa Konseyi'ni, AGİK organlarını ve bu kurumlara taraf olan herkesi, sorumlu devlet adamlarını ve demokrat kişileri, görev ve sorumluluklarını hatırlatmaya, Türk hükümetinin bu oyunlarına ve süregelen zorbalığına karşı durmaya, Kürt halkına destek olmaya çağırır." (Deng, sayı 10, sayfa 25)*

Bu alıntıda TKSP'nin Kürt ulusunun ulusal kurtuluşu mücadelesinde kimlere dayandığı açık bir şekilde ortaya çıkmaktadır. TKSP'nin umudu, Birleşmiş Milletler örgütü, Avrupa Konseyi, AGİK organları, vb.'dir! Bu tavır da göstermektedir ki, TKSP gerçek anlamda Kürt ulusunun kurtuluşunu savunmamaktadır. Bunların, en iyi halde savundukları, emperyalistlerin çizdiği bir çerçevede Kürt ulusunun bazı haklar elde etmesidir. Bu çizilecek çerçevenin en geniş alanı da ancak otonomi olabilir. Bu bile, emperyalistlerin kolay kolay izin vermeyeceği, ancak, en son çözüm olarak sunacağı bir alandır. TKSP'nin içinde oynadığı alan da böyle bir alandır.

Çağrının kime yapıldığının ötesinde önemli olan bir diğer nokta ise, Kürt ulusu üzerindeki baskı ve zulmün kaynağı olarak Türk devleti değil de, Türk hükümetinin gösterilmesidir. Sorumlu hükümet olunca da devlet hedef olmaktan çıkar. Hükümet değişince de, hele bir de "demokratik" bir hükümet gelirse, herşey hallolur... Bu yaklaşım kendisini, özellikle DYP-SHP koalisyonunu ortaya çıkaran 20 Ekim erken seçimlerinden sonra, açık bir şekilde ortaya koymaktadır. Kemal Burkay, yeni hükümetin Kürt sorunu ile ilgili tavrına tavır takınırken şöyle demektedir:

"Biz, yeni hükümetin demokratikleşme ve Kürt sorununa barışçı bir çözüm bulma yönünde atacağı her olumlu adımı desteklemeye hazırız." (Deng, sayı 17, sayfa 2)

Burkay hazır, hazır olmaya da, ama ne yazık ki... Yine Burkay'a göre, "diğer yandan hükümet böylesi adımlar atmaya" hazır değildir.

Bunların mücadeleyi daha olumlu koşullarda yürütebilmek için, "demokratik" haklardan yana olduğunu sakın düşünmeyin! Çünkü uluslararası geçerli kıldıkları "yeni düzen", "yeni anlayış", doğası gereği Türkiye için de geçerlidir. Bu yüzden de Burkay akıl hocalığı da yapmaktadır. O, aynen şöyle demektedir:

"Sorun tümüyle yeni bir yaklaşım ve ciddi adımlar gerektiriyor. Kürt sorunu gerçek boyutları içinde ele alınmalı, adil ve gerçekçi bir çözüm bulunmalıdır." (agd., sayfa 3)

Ve devamında şunu söylemektedir:

"Biz Türk devletinin Kıbrıs'ta 100 000 Türk için istediğini, Türkiye Kürdistan'ı ve Türkiye'deki 15 milyon Kürt için istiyoruz." (agd., sayfa 3)

Faşist Türk devletinin Kıbrıs'taki Türkler için istediğini, Kürtler için istemek, ne dediğini, neyi talep ettiğini, en iyi ihtimalle bilmemektedir. Böyle bir talep, hangi yönden bakarsanız bakın, yanlış olan bir taleptir.

Birincisi: Türk devleti, Kıbrıs'taki Türkler "için" Kuzey Kıbrıs'ı işgal etmiş, süreç içinde kendisine bağlı bir vilayet durumuna getirmiştir. Sözkonusu işgalden önce olsun, sonra olsun, Kıbrıs'taki Türklerin durumu Kürt ulusunun durumu ile kesinlikle karşılaştırılamaz. Türk devletinin Kıbrıs'taki Türkler için istediğini, Kuzey Kürdistan'da Kürtler için istemek, ulusların ayrılıp ayrı devlet kurma hakkını iğdiş etmektir. Bu aynı zamanda, faşist Türk devletinin Kıbrıs'ı işgal ederek, Kıbrıs'taki ulusal sorunu çözdüğünün propagandası anlamına gelir. Ki, böyle bir yorum ile ulusların ayrılıp ayrı devlet kurma hakkının iğdiş edilmesinin ötesinde, faşist Türk devletinin

propagandasını yapmakta ve somut olarak *ilhak*tan yana olma konumuna girilmektedir. Bir yandan Kıbrıs'ın işgalinin propagandası, diğer yandan ulusların kendi kaderlerinin tayin hakkının savunulması, milliyetçilik ateşi içinde içiçe geçirilmektedir. Bütün bu yaklaşım, TKSP'nin Kürt ulusunun ulusal kurtuluşu bağlamında da burjuva çizgisi çerçevesinde hareket ettiğini bize açık bir şekilde göstermektedir.

İkincisi ise, eğer TKSP Türk devletinin Kıbrıs'ı işgalini doğru bulmuyorsa ve Kıbrıs'ta olanı ulusal sorunun çözümü olarak görmüyorsa, o zaman faşist Türk devletinin Kıbrıs'taki Türkler için istediğini, Türkiye-Kuzey Kürdistan'daki Kürtler için istemesi ne anlama gelmektedir?

Nereden bakarsanız bakın, karşıdevrimci nitelik kendisini ortaya koymaktadır. Kürt ulusunun ayrılıp ayrı devlet kurma hakkı, faşist Türk devletinin Kıbrıs'ı ilhak etmesi derekesine indirgenmiştir. Aslında, öne sürdükleri bu talep, bu bayların kimlerle ortak noktalara sahip olduğunu çok açık bir biçimde ortaya koymaktadır. Bu, daha açık bir şekilde ortaya konamazdı.

Bu revizyonistler, istemeyerek de olsa, kendilerini ele vermektedirler. Bu ortak noktalarını ortaya koyduktan sonra da, şu tespit yapılmaktadır:

"Türk hükümetinin Kürt sorununda izlediği 70 yıllık inkar ve terör politikası tümüyle iflas etti. Yeni ve çağdaş bir politikaya yönelmenin zamanıdır. Bunun yöntemleri ise şiddet olamaz." (agd., sayfa 3)

Burada şiddete karşı olmaları, zaten genel yaklaşımlarındaki yansımadır. Fakat burada yine, Kürt ulusunun inkarı ve onun üzerindeki katliam, terör, zulüm, vb. vb. faşist Türk devletinin değil de, hükümetin politikası olduğunu savunmaktadırlar. Bunlar için faşist Türk devletinin yıkılması diye bir sorun gündemde yoktur. Gündemde olan tek sorun, "yeni bir yaklaşım" ı gerçekleştirip, "kardeş kardeş barış içinde beraber yaşamayı" sağlamaktır. Bunun için yapmayacakları hiç bir şey yoktur. Çünkü önemli olan, *"Türkiye ve Kürdistan Lübnanlaşmasın! Özgür ve eşit koşullarda barış içinde birlikte" (agd., sayfa 3)* yaşamaktır. Böylesi bir özgürlüğün nemenem bir özgürlük olduğu aslında bilinmektedir.

Faşist Türk devletinin yıkılması diye bir sorunlarının olmadığı, 20 Ekim erken seçimlerini değerlendirdikleri bir yazıda, daha da açık bir biçimde ortaya çıkmaktadır. Sözkonusu yazıda şu tavır takınılmaktadır:

"... Tüm bunlara rağmen şu bir gerçek: 12 Eylül rejimi ve onun destekçisi ANAP hükümeti, iktidardan uzaklaştı. Böylelikle yıllardan beridir bu iktidara karşı mücadele yürüten güçlerin taleplerinden birisi gerçekleşmiş oldu.

"... 12 Eylül rejiminin tümden tasfiye edilmesi, demokratik hak ve özgürlüklerin yerleştirilmesi, Kürdistan'da, devlet terörüne, olağanüstü hale son verilmesi, korucu sisteminin dağıtılması, Kürt sorununun adil ve demokratik bir şekilde çözümlenmesi, yurtdışındaki onbinlerce politik mültecinin de geri dönüşünün sağlanması için genel affın çıkartılması, işkenceye son verecek önlemlerin alınması, tüm anti-demokratik yasaların kaldırılması gibi talepler gündemimizde yer alıyor. Bunların sağlanabilmesi için de sol, demokratik ve yurtsever güçlerin ortak davranması, birlik yapmasından geçiyor." (Denge Komkar, sayı 135, sayfa 2)

Burada görüldüğü gibi, gündemde *"12 Eylül rejiminin tümden tasfiye edilmesi"* için "talepler" vardır. Bu talepler gerçekleşince de herşey güllük gülistanlık olacak. Türkiye-Kuzey Kürdistan'a demokrasi gelecek... Faşist Türk devleti de varlığını güle oynaya devam ettirecek. Ama bundan TKSP'ne ne?! Ne de olsa demokrasi değil mi?!.. İşte bu bayların yaklaşımı böyledir. Onlar için gündemde olan şey, en iyi haliyle burjuva demokrasisi için mücadeledir.

• • •

Biz, bunların faşist Türk devletine karşı tavırlarını bırakıp, Kürt ulusunun ulusal sorunu karşısındaki tavırlarına biraz daha değinmek istiyoruz. Faşist Saddam rejiminin Kürtlere karşı uyguladığı katliama ve bunun sonucu ortaya çıkan kitlesel kaçıştan sonra, takınılan tavır şöyledir:

"... Oysa Kürt halkına karşı işlenen soykırım bizzat insanlığa, onun çağdaş değerlerine ve insanlığın örgütü olması gereken Birleşmiş Milletler'e karşı işlenen bir suçtur. Ve buna dur demek en başta BMÖ'nün görevidir.

"Ulusların kendi geleceklerini belirleme hakkı, Kürt halkı için de geçerlidir. Ortadoğu'da 30 milyonu aşan bir halkın özgürlük sorunu bütün dünyayı ilgilendiren bir sorundur ve bu sorun çözülmedikçe, Kürt halkı özgürlüğüne kavuşmadıkça ne Ortadoğu'da ve ne de dünyada kalıcı bir barış sağlanamayacaktır. Bu nedenle Birleşmiş Milletler Örgütü bu soruna seyirci kalamaz." (Deng, sayı 11, sayfa 1)

Burada Kürt ulusunun uğradığı katliama karşı, kime dayanıldığı açıktır; emperyalistlerin istediği gibi kullandığı bir yapılanma olan Birleşmiş Milletler Örgütü... Yine, ***kalıcı bir barış*** emperyalizmin dünya çapında yıkılması sonucu değil, Kürt "özgürlüğüne" kavuşmasına indirgenmektedir.

Öyle ya, Kürt ***halkı*** dışında bütün ***halklar*** ne de olsa özgürdürler... Burada yine hareket alanının burjuva düzeni çerçevesi olduğu ortaya çıkmaktadır. Ayrıca, kendi kaderini tayin etme temelinde kurtulacak olan, eğer olacaksa, Kürt ***halkı*** değil, Kürt ulusunun özgür olması gerekir. Çünkü sözkonusu olan ulusal sorundur. Sınıfsal sorun zaten TKSP'nin bir sorunu değildir.

Birleşmiş Milletler Örgütü'nün "seyirci" kalmayacağı bu soruna getirilen çözüm ise şöyledir:

"Birleşmiş Milletler derhal Kürt sorununu gündemine alarak kısa ve uzun vadeli çözümler üretmelidir. Kuveyt'i kurtarmak için kullanılan kaynaklar, halkımızın yaşadığı trajediyi hafifletmek için kullanılmalıdır.

"Öncelikli olarak, bir barbarlık örneği olan faşist Irak saldırıları derhal önlenmelidir. Bunun için gerekirse Birleşmiş Milletler denetiminde bir barış gücü, Irak saldırısını önlemek için harekete geçirilmelidir. Evlerini terkederek Türkiye ve İran sınırlarına yığılan milyonlarca insana derhal ilaç ve gıda yardımı ulaştırılmalı, bu yardım Birleşmiş Milletlerin görevlendireceği organlarca yürütülmelidir." (agd. sayfa 1)

Ve uzun vadede ise şu önerinin yerine getirilmesi istenmektedir:

"Uzun vadede ise tek çözüm, Birleşmiş Milletler'in Kürt halkına kendi kaderini belirleme hakkını tanıması ve bunun gereklerini yerine getirmesidir." (aynı yerde)

İşte sorunun çözümü bu revizyonistlere göre böyledir. Bu çözüm, Kürt ulusunu emperyalistlerin kucağına atmaktan başka bir anlama gelmez. Bunlar sadece emperyalistlerle değil, Türkiye, Irak ve İran rejimleri ile de işbirliğine hazırdırlar. Yeter ki, onlar "Kürt halkına" belli haklar tanısınlar!..

Burkay, kendisi ile yapılan bir röportajda şunları söylemektedir:

"Türkiye Kürdistanı Sosyalist Partisi'nin istemi açık: Eğer birlik istiyorsak Türkiye'de eşitlik temeli üstüne bir federasyon oluşturalım." (Deng, sayı 18, sayfa 17) Ve, *"... Başından bu yana politik çalışmaya önem verdik ve şiddetten uzak durduk. Kürt sorununun terörize edilmesine karşı olduk." (agd., sayfa 17)*

Sorunun "terörize" edilmesinden sorumlu olanların *"dünden bugüne ülkeyi yönetenler"* olduğu tespitinden sonra da *"Bu ortamı sona erdirmek de onların elindedir"* tespiti yapılmaktadır. Biz burada söylenenlerin faşist Türk devletine karşı kendilerini "temize" çıkarmak için yapılan tespitler olduğunu düşünüyoruz. "Ülkeyi yönetenler"den yaptıkları talepler içinde şu talep de yer almaktadır:

"Bizim partimiz de dahil tüm partilere serbestçe faaliyet hakkı tanınmalı, düşünce ve örgütlenme özgürlüğüne hiçbir sınır konmamalı;" (agd., sayfa 18) (aoç.)

Sorun, burada sosyalist devrim mücadelesi için demokrasinin sınırlarını devrimci mücadeleyle genişletme; demokrasiyi ilerletme, ondan yararlanma sorunu değil. Faşist Türk devletinin çizdiği sınırlar içinde, legal bir parti olarak yer almaya daha dünden hazırdırlar. Bunun için de, kendilerinin Kürt sorununun "barışçıl, demokratik ve adil" bir şekilde çözümlenmesine; bu çözüm içinde şiddete karşı olduklarına yeminler dizmektedirler. Bu yeminlerinde ciddi olduklarını ispatlamak için de, PKK'nın yaptığı eylemleri terörist eylemler ve hatta PKK militanlarını da terörist olarak göstermekten kaçınmamaktadırlar. Önce Burkay'ın röportajından bir alıntı:

"Terörün çözüm olup olmayacağı bir yana, biz terörden yana değiliz. Ülkemizin yanıp yıkılmasını, yer yer boşalmasını istemiyoruz. Terör sonuç verse bile bedeli çok yüksektir." (agd., sayfa 18)

Yüksek bir bedele kahramanımızın yüreği dayanamamaktadır. Öyle ya, Kürt ulusunun kurtuluşu için mücadele ederken, Kürt ulusundan insanların heder olması da ne demektir?! Kürdistan'ın kurtarılması gerekirken, yakılıp yıkılması da ne iştir?! Burkay, yolunu bulmuş... "Barış, demokrasi, özgürlük, kardeşlik" varken savaşa, "teröre" ne gerek var? Nasıl olsa "çağımızda" herşey "karşılıklı hoşgörü" ile çözümlenmiyor mu?! Böylesi kolay bir yol varken "büyük bedele" malolacak bir "çözüm"ü niye savunacaklar ki?

Denge Komkar'ın 139. sayısında A. Haydar imzalı yazıda da şöyle denmektedir:

"... Açık ki devlet terörü çok daha eskidir, yoğundur, acımasızdır ve PKK terörünü doğuran da ondan başkası değildir" (sayfa 7) (abç)

Burada her ne kadar devlet terörünün PKK "terörünü" yarattığı söylenip, belli bir anlamda ayrım yapılsa da, asıl gözden kaçırdıkları şey, bir tarafın ezen, haksız taraf olduğu; diğer tarafın ise, ezilen ve haklı taraf olduğudur. Ezen ve haksız olana karşı, ezilen ve haklıdan yana tavır takınacağına, TKSP, faşist Türk devletinin Kürt ulusu üzerinde uyguladığı baskı, zulüm, soykırımı ile, PKK'nın bu baskı ve zulme karşı yönelen eylemlerini aynı kefeye koyarak, ikisini de terör diye reddedip, karşı çıkmaktadır. Böyle bir yaklaşım tüm burjuva kampı içinde, bu soruna getirilen çözüm öneri ve yaklaşımı ile aynıdır. Burjuva kampındaki öneriler de, her iki tarafın "terör"den vazgeçip, ortak bir nokta bulmaları gerektiği yönündedir. TKSP, bir kez daha hangi saflarda olduğunu ele vermektedir. Ayrıca bu tavır, bunların faşist Türk devletine yaranma çabası içinde olduklarını da göstermektedir.

Yine aynı makalede şu tavır ortaya konmaktadır:

"Sorunun püf noktası, anahtarı, çözümü de işte buradadır. Devlet kendi terörüne son verip Kürt halkının meşru haklarını tanırsa, somut ve ciddi uygulamalarla bu süreci başlatırsa, PKK'nın da eylemlerine gerek kalmayacaktır. Türkiye ve Kürdistan barışa ve demokrasiye kavuşabilecektir." (agd. sayfa 7)

Ve şu akıl verilmektedir:

"Yanlışta ısrar etmeyin, sağduyunun yolunu seçin! Geç kalırsanız bu şansı da yitirirsiniz." (aynı yerde)

Evet, Türkiye'yi "yönetenler" geç kalırsa, TKSP'nin de elinde olmadan bu şans yitip gidecektir. Onun için de "devlet" geç kalmadan terörünü durdurmalı, Kürt halkına meşru olan hakkını tanımalıdır. Bunun sonucu olarak da Türkiye ve Kürdistan'da barışa ve demokrasiye kavuşulacak, terör eylemlerine sebep olan temel ortadan kaldırılacak, PKK'nın yaptığı eylemler gereksiz bırakılacaktır. Faşist Türk devleti böyle akıl babalarına minnet duymalıdır ve duyacaktır da...

Bir alıntı daha yaparak bu konuya son verelim. Sözkonusu alıntı, Avrupa Parlamentosu'nun Kürt sorunu ile ilgili aldığı karardan yapılacaktır. Bu karar, Denge Komkar'ın 136. sayısında yayınlanan bir karardır. Bu karar içinde PKK'ya karşı şu değerlendirme vardır:

"M.) PKK'lı teröristlerin Türkiye'de düzenledikleri saldırılardan ve Türk makamlarının Kuzey Irak'ta bulunduğu söylenen PKK gerilla kamplarına karşı yaptığı, nice masum insanın yaşamını yitirdiği eylemlerden endişe duyarak,

14. PKK'nin güvenlik güçlerinin yanısıra, giderek Türkiye'deki sivil halk arasında da can kaybına yolaçan ve aynı zamanda Irak'taki Kürt halkının otonomi istemlerini zorlaştıran silahlı saldırılarını kınar." (agd., sayfa 12)

TKSP, Avrupa Parlamentosu'nun aldığı bu kararı, olduğu gibi yayınlayıp propaganda etmektedir. Ve herhangi bir şekilde kendilerini ayırmaya çalışmamaktadır. Yani onlar da PKK militanlarını terörist olarak görmektedirler. Bu, TKSP'nin burjuvazinin ağzından konuştuğunun en açık örneklerinden biridir. Bunun için de artık daha fazla alıntı yapıp yazıyı uzatmaya gerek yoktur.

SONUÇ: KARŞI-DEVRİMCİLİĞE DEVAM...

Toparlarsak:

Rus sosyal-emperyalizminin açık çöküşü, artık, TKSP'nin propaganda edebileceği "sosyalist" bir ülkenin varlığını ortadan kaldırmıştır. TKSP için bugün artık "SSCB" diye bir ülkenin olmaması, hiç de önceden temsil ettikleri karşı-devrimci ideolojiyi ve siyasi çizgiyi terkettikleri anlamına gelmemektedir. Bu bağlamda değişen en açık şey, savunabilecekleri bir ağababalarının kalmaması, yani sosyal-emperyalist "SSCB"nin çökmesidir. En büyük değişiklik budur. Fakat, ağababalarının açık bir şekilde "sosyalizm"den vazgeçmeleri, bu revizyonistlerin modern-revizyonizmi savunmalarını ortadan kaldırmamıştır. Bunlar eskisi kadar "sosyalizm" adına konuşmasalar da, modern-revizyonizmin en temel tezlerini uç noktasına kadar ilerleterek savunmaya devam etmektedirler. Tabii ki, bu savunu, eninde sonunda bunları da ağababalarının bugün ulaştıkları yere kadar izini sürmeyi beraberinde getirecektir. Yani bu revizyonistler, kendi yaklaşımlarını pozitif olarak değiştirmezlerse –ki biz değiştireceklerine inanmıyoruz–, varacakları yer, sosyalizmin lafta da açık reddi olacaktır. Bunun yanında, diğer bazı batılı emperyalist ülkelerle "diplomatik" ilişkileri geliştirme yönünde de bayağı ilerlemişlerdir.

Bunlar, Türkiye-Kuzey Kürdistan bazında da, faşist Türk devleti ile anlaşmaya hazırdırlar. Faşist Türk devleti ile anlaşıp-anlaşamayacakları, TKSP'nin değil, bizzat faşist Türk devletinin tavrına bağlıdır. Eğer TKSP'nin öne sürdüğü taleplerden bir bölümünü de olsa gözden çıkarırsa, TKSP faşist Türk devleti ile işbirliğine hazırdır.

Bütün bunlardan dolayı, ortaya çıkan sonuç, bunların karşı-devrimci pozisyonlarında herhangi bir nitel değişikliğin olmadığıdır. Bunların geleceği ise, büyük bir ihtimalle açık sosyal-demokratlaşmaya dönüşüm olacaktır. Yani sosyal-emperyalizm uşağı, karşı-devrimci bir pozisyon, bir başka karşı-devrimci pozisyona evrimlenmektedir. Bu süreç, ağababalarının ortadan kalkması ile başlayan ve fakat hala tamamlanmayan bir süreçtir! Karşı-devrimcilikte değişen bir şey yoktur.

30.04.1992

Kuzey Kürdistan Seksiyonu
Örgütleme Komitesi ●

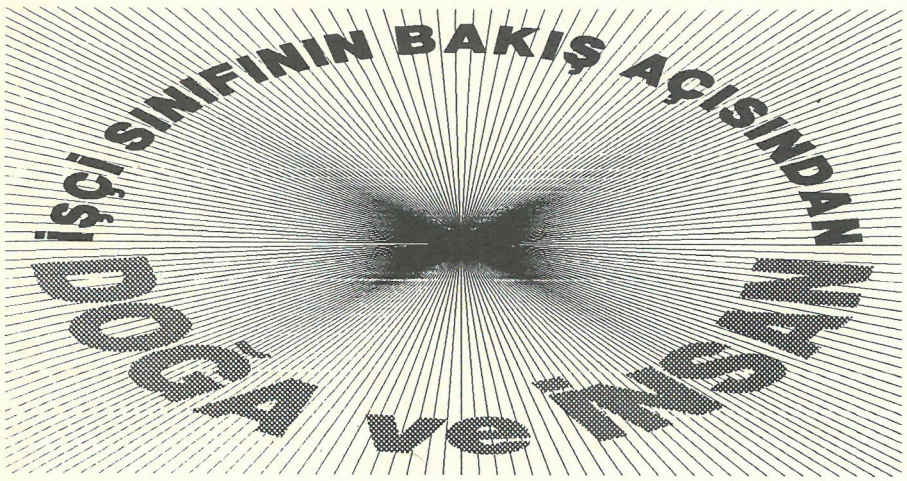

Stronsium 90

Acayipleşti havalar,
bir güneş, bir yağmur, bir kar
Atom bombası denemelerinden diyorlar.
Stronsium 90 yağıyormuş
ota, süte, ete,
umuda, hürriyete,
kapısını çaldığımız büyük hasrete.
Kendi kendimizle yarışmadayız, gülüm.
Ya ölü yıldızlara hayatı götüreceğiz,
Ya dünyamıza inecek ölüm.

Nazım Hikmet, 6 Mart 1958, Varşova-Şvider

POLONYA'DA, 1958 baharında bu satırları yazarken Nazım, bundan tam 34 yıl önce sanki bu günlere işaret ediyor. Bu yazımızdan 34 yıl sonra dünyanın hali ne olur "Allah bilir"! Fakat olmayan Allah'tan önce ne olabileceğini şimdiden biz de öngörebiliyoruz ve bu yüzden de tehlikenin boyutlarını dile getiriyor ve bilinçlere çıkarıyoruz.

Bolşevik Partizan'ın 72/73. sayısında yayınladığımız "Çerden Çöpten" başlıklı yazımızda radyoaktif artıkmaddeleri ayrıca ele alacağımızı belirtmiştik. Bu yazımızda, bu artıkmaddeleri, bunun üreticisi olan atom santrallarını, radyoaktif maddelerin neden insan sağlığına zararlı olduklarını, vb. konuları inceleyeceğiz.

ATOM SİLAHI DENEMELERİ İLE İLGİLİ BAZI VERİLER

1991'de yayımlanan bir rapordaki Birleşmiş Milletler verilerine göre, şimdiye kadar dünyamızda irili-ufaklı 179 atom denemesi yapılmış ve bu denemelerde toplam 400 bin insan hayatını yitirmiş, 20 milyon insan da sakat kalarak, hastalanarak bundan etkilenmiştir.

Denizlerde yapılan denemelerde, ne kadar deniz hayvanı ve bitkisinin etkilendiği, ayrıca karada yapılan denemelerde atmosfere karışan radyasyondan canlıların ne derece etkilendiği tesbit edilememiştir.

Denemelerin resmi olarak kamuoyuna duyurulan sayısı 179'dur. Duyurulmayan denemelerin de varlığı gözönünde tutulduğunda, sonuçlarının boyutları insana daha da ürpertici gelmektedir.

En büyük "denemeleri" de insanlık, 1945 Ağustos'unda Hiroşima ve Nagazaki'de yaşamıştır. Bu konuya geçmeden, kabaca ve çok kısa da olsa atom bombasına kadar geçen süreci görelim.

ATOM FİZİĞİNİN DOĞUŞU

Kimya bilimi, 1800'lerin sonlarında, maddenin en küçük parçası olan atomun, teorik olarak doğru analiz edilmemiş olması ve bugün klasik kimya dediğimiz temel doğruları ilerletememiş olması nedeniyle yaklaşık 20 senelik bir durağanlık dönemi yaşar. 1895'te, Almanya'nın Würzburg şehrinde yaşayan bilim adamı Wilhelm Röntgen'in, Röntgen ışınlarını bulması ve bundan etkilenen Fransız Henri Becquerel'in 1896'da Uranyum madenindeki Uranyum ışınlamasını bulması; 1897'de İngiliz J.J. Thomson'un, elektronların birbiri arasındaki ilişkiyi doğru analizi ve nihayet 1898'de Paris'te, Fransız karı-koca Marie ve Pierre Curie'nin, radyum araştırmalarında ilk radyoaktifliği keşfetmeleri sonucunda –Albert Einstein'ın ifadesiyle– *"insanlık kimya biliminin yeni bir devrimi"* ni yaşamıştır. Kimya ile fizik bu dönemden sonra daha yakın ilişki içinde ele alınmış ve maddenin en küçük parçası olan atomun özellikleri daha doğru irdelenmiştir.

1920-35 yılları arasında bazı emperyalist ülkelerde –Fransa, İngiltere, Amerika ve Almanya–, hummalı bir araştırmaya girişilmiş, Arşimed'in kurşundan altın yapmaya kalkıştığı kimyanın tarihe karıştığı ve günün teknik imkanları ile atomun içine girilebileceği, ona müdahale edilebileceği, parçalanamaz olan atomun parçalanabileceği teorik olarak ispatlanmıştır.

1935-40 yılları arasında atomun çekirdeğinin parçalanabilirliği yeni bir noktaya ulaşmıştır. Einstein'ın "Görecelilik Teorisi"ne temel aldığı madde-enerji ilişkisinde belirttiği, maddenin enerjiye dönüşümü düşüncesi, atom çekirdeğinin parçalanması sonucunda enerji elde ediminin, zincirleme reaksiyonu ile sürekli enerji elde edinimi imkanı olabileceği keşfedilmiştir.

Belli maddeler bu parçalanma işleminde, atom yapıları gereği büyük enerji yaratabilme özelliğine sahiptir. Bunların başında Uranyum gelir. İlk olarak 1942'de ABD'de, Uranyum atomunu parçalama denemelerine girişilmiş ve parçalanma sürecinde nötronların hareketi nedeniyle oluşan ısı enerjisinin kontrol altına alınamaması sonucu ancak çok kısa sürelerle tekrar edilerek denenmiştir. Günümüz atom santrallerinin ilk denemesi olan bu çalışma, 1944'de, ısının kontrol edilebilmesi için grafit çubuklarla kurulan ve su ile soğutulan karışık bir sistemle tamamlanmış ve ilk olarak da 1954'te elektrik enerjisi üretebilir atom santraline dönüşmüştür.

1941'de, atom fiziği ile uğraşan bilim adamları tarafından, atomun yavaş ve kontrol edilebilir parçalanma çalışmaları yanısıra, Uranyum atomuna nötronların hızlandırılarak gönderilmesi sayesinde parçalanma sürecinin çok daha çabuklaştırılması ve bu nedenle de doğacak enerjinin birden,

aniden yaratılmasına ulaşılmış ve böylece atom bombası dediğimiz bombanın ilk denemelerine başlanmıştır.

Amerika, Fransa ve İngiltere'deki 6000'e yakın bilim adamının araştırma ve denemeleri İkinci Dünya Savaşı boyunca, 1941'den 1945'e kadar sürmüş ve hatta İngiliz ve Amerika'lı bilim adamları birlikte çalışmıştır. Örneğin Hiroşima'ya atılan atom bom basındaki Uranyumun patlamasını sağlayan, bağlayıcı madde diye tabir edilen maddeyi (Calutrons) İngiliz atomfizikçisi Lawrance bulmuştur. Amerika'daki çeşitli araştırma komisyonlarının başına J. Robert Oppenheimer geçirilmiş ve üç yıl süren çalışması sonunda Oppenheimer, dünyanın başına bela olacak olan atom bombasını yaratmıştır. 16 Temmuz 1945'de New Mexico eyaletinde yapılan ve Hiroşima'ya atılan bombanın yirmide biri güçte olan bomba denemesinin "başarısı" kanıtlandığında, 21 Temmuz günü Potsdam Konferansı'nda Truman, savaş müttefiklerine de gözdağı verircesine, kendilerinin bu "harika" silahla savaşı bitireceklerine işaret etmiştir. Konferans sonrasında, 24 Temmuz günü Truman'ın emri ile yola koyulan ağır bombardıman uçakları 4 Ağustos günü Hiroşima'ya ilk atom bombasını atmışlar ve Japonya'yı yenilgiyi kabul etmeye çağırmışlardır. Japonya'nın teslim olmaması karşısında 9 Ağustos sabahı da, ikinci bir atom bombasıyla Nagazaki yerlebir edilmiş ve 14 Ağustos günü Japonya teslim olmuştur.

Hiroşima'ya atılan atom bombası 5000 ton Trinitrogliserin (TNT) gücünde, Nagazaki'ye atılan bomba ise 1800 ton TNT gücündedir. Hiroşima'da 260 bin kişi ölmüş ve geriye yüzbinlerce hasta, sakat insan kalmıştır. Nagazaki'de ise 170 binden fazla ölü ve yine onbinlerce hasta ve sakat insan geride kalmıştır.

Mart 1945'de Hamburg ve Tokyo'ya bir hafta boyunca uçaklardan atılan 80 bin ton bombanın yaptığı hasar ve toplam 83 bin insanın öldürülmesiyle, Hiroşima ve Nagazaki'ye atılan nükleer bombaların imha gücü karşılaştırıldığında; emperyalistler açısından elbette konvensiyonel silahların yaptırım gücü, yerini atom silahlarına bırakmıştır.

1950'li yıllardan başlayarak Fransa ve İngiltere de, bu gücün Amerika'ya bırakılmaması çabasıyla yoğun bir şekilde atom silahını üretme çalışmalarına girmiştir.

Emperyalistlerin elindeki bu korkunç silahı, sosyalizme ve halkların kurtuluş mücadelesine karşı bir tehdit aracı olarak kullanmasına karşı, Sosyalist Sovyetler Birliği de atom silahı üretme çalışmalarına girmiştir. Sovyetler Birliği'nin 1949'daki ilk denemesi başarısızlıkla sonuçlandığında komisyon, görevi Saharov'a vermiş ve ilk denemesi 1953'de yapılan; hidrojen bombası diye adlandırılan Sovyet yapısı atom bombasının etkisi, Amerika'nın yaptığı silahtan daha güçlü olmuştur.

İngiltere ilk denemesini 1957'de, Fransa 1960'da gerçekleştirmiştir. Çin'in 1964'de, 1974'de Hindistan'ın bu denemelere katılmasıyla, atom silahını deneyen ülke sayısı da artmıştır.

Sovyetler Birliği'nin güçlü silahı karşısında Amerika yeni yöntemler geliştirmiş ve Sovyet tipi termo nükleer hidrojen bombasına benzer nötron bombasını 1955'de denemiştir. Ve bu denemeler kimisi New Mexiko, Alaska, Nevada, Arizona ve Pasifiklerdeki Mercan Adaları'nda (Amerika'nın), kimisi Sibirya'da (SSCB'nin), ya da Hint Okyanusu'nda (Hindistan'ın) veya Pasifikte Bikini Adaları'nda, Sahra Çölü'nde (Fransa'nın); 1980 ortalarına kadar devam etmiştir. Ayrıca Amerika'nın dünya yüzeyi dışında, uzayda da çeşitli denemeler yaptığı söylenmektedir.

Görülebileceği gibi 1945'lerden başlayarak günümüze kadar çeşitli yerlerde, Alaska'dan Hint Okyanusu'na, Sahra çöllerinden Sibirya'ya, dünyamızın dört bir yanında yapılan bu denemeler toplam güçleriyle ters orantılı göreceli olarak gözle görülür çok az hasar (400 bin ölü, 20 milyon sakat insan, ki bu verilere Hiroşima ve Nagazaki dahil değildir!) yapmış olmalarına rağmen –zira denemelerin hepsinde, insan yoğunluğunun olmadığı bölgeler seçilmiştir– ***kalıcı*** zararları açısından ele alındığında, birazdan aşağıda değineceğimiz tüm dünyayı etkileyen büyük hasarlara yol açmıştır. İşte yazının başında Nazım'ın sözünü ettiği iklim değişiklikleri, bitki örtüsündeki değişiklikler, vb.; atom bombasının patlamasından oluşan radyoaktif maddelerden etkilenmenin de sonucudur.

Konvansiyonel silahların (top, tank, tüfek vb.) gücü, patlamaları esnasındaki detonasyon (yıkım) gücüdür. Bu gücün dışında başka kalıcı bir etki bırakmaz. Oysa atom silahları, detonasyon güçleri çok muazzam büyüklükte olmasının yanısıra, çok uzun süre kalıcı olan radyasyon gücüne de sahiptir. Örneğin, bundan 47 yıl önce Hiroşima'ya atılan atom bombasından ölmeyip sakat kalan insanların çocuklarının çocukları, yani torunları, yani iki hatta üç nesil sonrası insanlar bile bugün sakat doğmakta, İkinci Dünya Savaşı'nın kurbanları olan o günün insanları gibi, günümüzde de 47 yıl sonra savaş kurbanı örnekleri olabilmektedir. Bu hepimiz için düşündürücü değil midir?

BİRAZ KİMYA

Kısa ve kaba olarak atom fiziğinin doğuşu ve atom bombasının tarihçesini aktardıktan sonra şimdi biraz da "atom nedir?", "radyoaktiflik ne demektir, nasıl oluşur?" gibi soruları inceleyelim. Konuya girmeden şunu belirtmeyi gerekli görüyoruz. Birkaç sayfalık bir yazı dizisinde atom fiziğini etraflıca aktarmak mümkün değildir. Ayrıca anlaşılır olabilmek için, aktarım dili çok basit ve örneklemeler çok kaba olacaktır. Dolayısıyla yazımız, bir dizi eksikliği de içinde barındıracaktır. Bu yüzden "teorik eksiklikler"in tartışma konusu yapılmamasını diliyoruz. Buradaki amacımız; yazının okuyucuya, genel anlamda kaba bir bilgi vermesi ve bunun sınıf savaşıyla bütünleştirilmesidir.

• • •

1661'de Boyle ile başlayan kimyasal temel maddelerin (=elementler) şema içinde ele alınması, 1787'de Lavosier ile, elementler şeması olarak sistemli hale getirilmiş olmasına rağmen, hala doğru bir teoriye dayandırılmıyor ve elementlerden oluşan moleküllerin en fazla iki ayrı maddeye ayrıştırılabileceği iddia ediliyordu. Oysa bugün dünyayı oluşturan 90 element ve modern kimyanın yarattığı sentetik yeni 18 element tam anlamıyla tanınır, tarif edilebilir doğru bir teoriye oturtulmuştur. Element diye tarif edilen Demir, Bakır, Natriyum, Oksijen, Hidrojen, Uranyum gibi doğal kimyasal maddelerin yanısıra, örneğin Uranyumun parçalanması ile oluşan Plutonyum da element sayılmaktadır.

En genel anlamda madde dediğimiz ve belli bir hacime, ağırlığa veya yoğunluğa sahip bu elementlerin atom fiziği öncesi iddia edilen bölünemez en küçük parçalarına atom denir. Atom sözcüğü de zaten Yunancada "bölünemez" demektir. Her elementin atomu o elementin bütün kimyasal özelliklerini içeren gerçekten de en küçük parçasıdır. İki ya da daha çok elementin atomlarının birleşmesinden oluşan, yeni özellikleri içinde taşıyan maddelere de molekül denir. Örneğin su molekülü 2 Hidrojen atomu ile 1 Oksijen atomunun birleşmesinden oluşur. Canlı varlıkların yaşam ögelerinden biri olan suyun atomlarından Oksijen de tek başına olduğunda, gene yaşam ögelerinin bir diğerini oluşturmaktadır. Gene yemeklik tuz molekülü, Natriyum atomu ve tek başına bulunduğunda çok zehirli olan Klor gazı atomunun birleşmesinden oluş-

maktadır. Demek ki elementler tek başlarına olduklarında ayrı, birleşerek oluşturdukları moleküller de ayrı kimyasal özellikleri içermektedirler.

1800'lerin sonlarına kadar, atomların birbirleriyle ilişkileri üzerine kafa yoran kimya, bir türlü en küçük parçanın, yani atomun sırrına ulaşamamıştır. Ne zaman ki fizikçiler, atomun güneş sistemine benzer bir yapıya sahip olduğunu, güneş gibi bir merkezin bulunduğunu ve aynı gezegenler gibi bu merkez etrafında dönen şeylerin bulunduğunu ortaya koymuşlar, işte o zaman atom fiziği doğmuştur.

Atom, çekirdek denen bir merkezden ve bu merkez etrafında yoğunlaşmış ve onu bir bulut gibi kaplamış kabuk veya çeper denilen bir çevreden oluşur. Atom çekirdeği, söz konusu atomun hemen tüm ağırlığını (% 99.9'u) oluşturur. Proton ve nötron denilen iki çeşit tanecikten oluşur. Bu taneciklerden proton, manyetik olarak (ya da elektriksel anlamda) artı, yani pozitif yüklüdür. Nötron ise adından da anlaşılabileceği gibi nötral (ne artı, ne de eksi), yani yüksüzdür. Atomun bu çekirdeğini çevreleyen bulut içinde ve çeperinde elektron denilen ve eksi yani negatif yüklü tanecikler bulunmaktadır. Bu taneciklerin merkez çekirdek etrafında yörüngelerindeki dönme hızı ışık hızıyla eşdeğer farzedilmektedir. Atomun ağırlığı ve asıl enerji gücünü çekirdek oluşturur. Çekirdek bütün büyüklüğü açısından ele alındığında ise, atomun kendi içinde çok küçüktür. Daha iyi anlaşılması için şöyle örnekleyebiliriz: 4x4 m²'lik bir oda düşünün ve bu odanın hacmini bir atom hacmi olarak varsayın. Merkezdeki çekirdeğin büyüklüğü bu oda içinde ancak bir toplu iğne başı büyüklüğündedir.

Her elementin kendi özelliğini belirleyen faktör, çekirdekteki proton ve nötron sayısıdır. Atomlar genel anlamda manyetik yüksüzdür, yani merkezde çekirdekteki proton miktarı ne ise, çevresinde dönen elektron sayısı da aynıdır. Örneğin, Hidrojen atomu 1 proton, 1 elektron; Helyum atomu 2 proton, 2 nötron, 2 elektron; Lityum atomu 3 proton, 3 nötron ve 3 elektrondan oluşur, vb.. Normal olarak dengenin sağlanması için, her atom çekirdeğinde proton miktarı kadar nötron olduğu düşünülebilir. Oysa bu bazı atomlarda farklı miktarlarda olur. İşte bu durum atomların kimyasal özellikleri aynı kalsa bile, fiziksel etkilenmelerini belirleyecek bir özellik içermektedir. Örneğin hidrojen atomu tek başına kuraldışı olarak 1 proton ve 1 elektrondan oluşmaktadır. Hidrojen atomuna 1 nötron eklendiğinde, kimyasal ilişkisi anlamında bir değişim olmasa bile, ağır hidrojen denen yeni bir oluşumu, yani Deuteriumu yaratır. İki nötronlu hidrojene de Trityum denir. İşte elementlerde çekirdekteki nötron sayılarına göre oluşan bu değişmiş maddelere asıl elementin izotopu denir. Radyoaktiviteyi yaratacak olan bu değişimli maddelere Nuklid adı verilir.

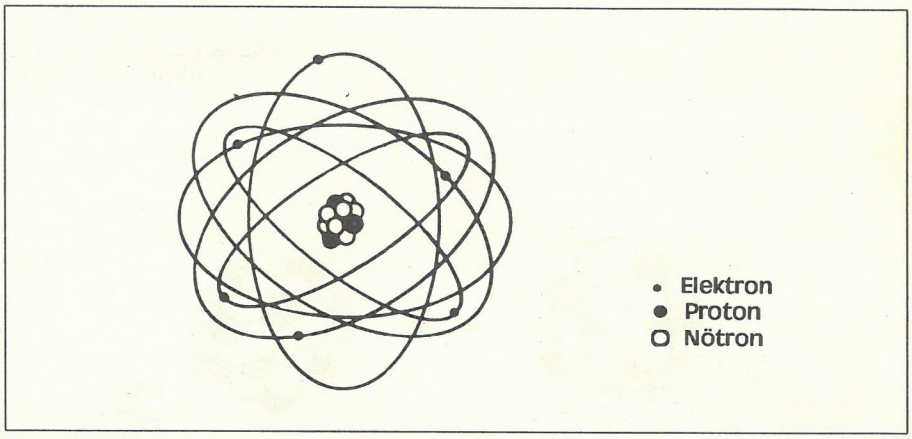

Bir atomun çekirdeği ve çekirdek etrafında belli bir yörüngede dönen elektronlar...

Atomlar, çekirdekteki proton ve nötron sayılarının az veya çok oluşlarına göre ağır veya hafif diye tanımlanır. Örneğin Uranyum atomunda 143 nötron ve 92 proton, toplamı 235 tanecik bulunur. Uranyum izotopu olarak U-235 şeklinde ifade edilir. Aynı şekilde, İyot-131, Sezyum-137, Stron siyum-90 gibi izotoplar Çernobil felaketinde 1986'da çokça duyduğumuz maddelerdir.

Kısaca özetlediğimiz bu tanımların dışında bir de iyonlaşma dediğimiz durum vardır. Biraz evvel de belirttiğimiz gibi, normal olarak atomlar elektriksel nötraldir. Yani pozitif veya negatif değildir. Merkezde protonların artması ya da elektronların azalmasıyla artı yüklenme; veya tam tersi başka atomlardan elektron akışı ile proton değerinden daha fazla elektron oluşumu sayesinde eksi yüklenme durumuna, atomun pozitif ya da negatif iyonlaşması denir.

Şimdi gelelim radyoaktiviteye...

Bazı atomlar, kimyasal özellikleri aynı kalmak şartıyla, çekirdekteki nötronların azalması veya çoğalmasıyla yeni elementer yapılanmaya geçiş özellikleri olan maddelerdir. Yani istikrarlı olmayan atomlardır. Böyle atomlara radyoaktiviteyi içinde objektif olarak barındıran maddeler anlamına gelen radyoizotoplar veya radyonuklidler denir. Bunlar, içlerindeki bu dengesizliği aşıncaya kadar fiziksel değişim gösterir ve istikrarlı hale gelirler. Doğada tabii olarak 1400 radyonuklid bulunmaktadır. Bu demektir ki, atom bombası ya da reaktörler olmadan da radyoaktivite mevcuttu. İnsan sağlığı açısından, miktar ve konsentrasyonu çok düşük olduğundan, canlı organizmalara olumsuz etkide bulunmuyordu. Fakat sentetik olarak üretilen radyonuklidler bu durumu tamamen değiştirmiştir.

Radyoaktiflik dediğimiz şey, aslında istikrarlı olmayan çekirdekten belli sayıda nötron ve protonun koparılması ya da çekirdeğin yeni çekirdeklere ayrıştırılmasından başka birşey değildir. Bu, çekirdekteki varolan kinetik enerjinin açığa çıkarılması anlamına da gelir. Bu istikrarlı olmayan çekirdeğin içinden ayrıştırılan 2 proton 2 nötron taneciğine alfa taneciği ya da ***alfa ışını*** denir. Geri kalan çekirdek, eğer gene istikrarlı değilse, bu tekrar ayrışmaya uygun anlamına gelir ve bunun tekrar ayrıştırılması işlemi devam ettirildiğinde de buna da zincirleme reaksiyon adı verilir. Örneğin

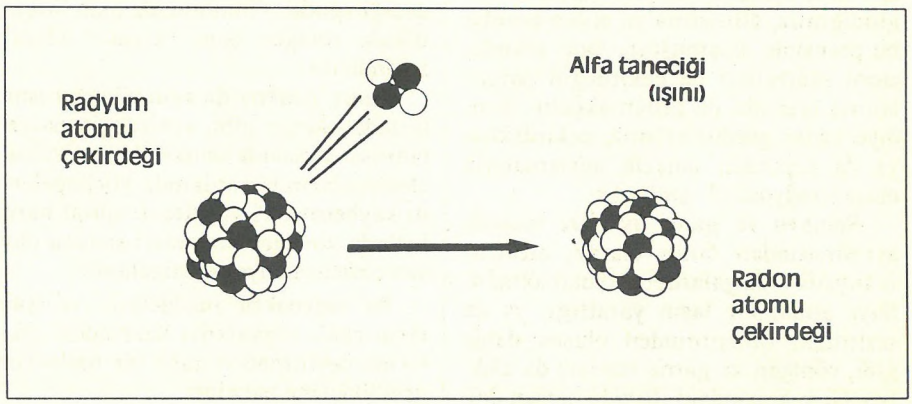

Radyum atomundan alfa taneciğinin ayrılması ve radyumun radona dönüşümü...

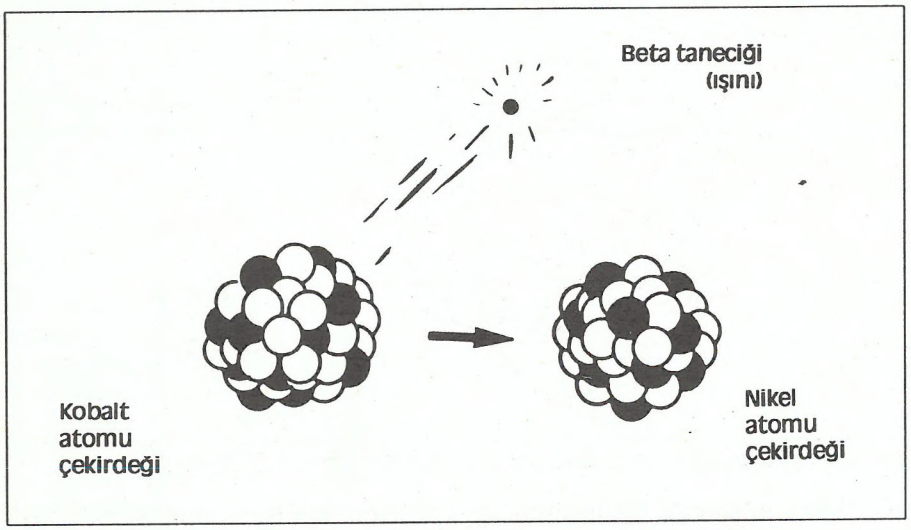

Kobalttan bir elektron ayrılmasıyla nikel oluşur ve ayrılan elektrona beta ışını denir...

Radyum-226, Radon-222'ye dönüşür veya Plutonyum-239'dan 2 proton 2 nötron ayrıştırıldığında Uranyum-235' e dönüşür, vs.

Alfa ışınları dışında beta ışınları, nötron ışınları, röntgen ışınları ve gama ışınları da radyoaktif ışınlardır.

Beta ışınlarının oluşumu ise; örneğin Kobalt 60 izotopuna bir nötron eklendiğinde, ya da bir nötron protona dönüştürüldüğünde, bir elektron bu atomdan korkunç bir hızla uzaklaşır, bu elektrona da beta ışını adı verilir ve Kobalt-60 izotopu Nikel-60 izotopuna dönüşür. Beta ışınının oluşumu ayrıca, elektronlardan birinin artı ile yüklenmesiyle de mümkündür. Artık bu elektrona Pozitron denir. Bu tür işlemde de gene beta ışını, bu kez Pozitron olarak atomdan uzaklaşır.

Nötron ışını ve çekirdek parçalanması: Bu durum yukarıda gördüğümüzden farklı olarak nötron taneciğinin atom çekirdeğine katılması veya ayrılması değildir. Bir nötron taneciğinin büyük bir güçle bir izotopun çekirdeğini ikiye ayırması ve kendisiyle birlikte her yeni oluşan çekirdekten bir nötron çekirdeği ayırmasıdır. Bu reaksiyonda çok büyük bir enerji ve iki ayrı yeni izotop oluşur. Örneğin; Uranyum-235, Baryum-143'e ve Kripton-90'a ayrışır. Yazının başında değindiğimiz, Hiroşima'ya atılan bomba bu prensiple oluşmuştur. Aynı şekilde, atom santralleri de çekirdeğin parçalanma prensibi ile çalışmaktadır. Şimdiye kadar gördüklerimiz, çekirdekten ya da çeperden tanecik ayrışmasıyla oluşan radyoaktif ışınlardır.

Röntgen ve gama ışınları tanecik ayrışmasından farklı olarak, elektromanyetik dalgalardan oluşmaktadır. Suya atılan bir taşın yarattığı, ya da sesimizin titreşiminden oluşan dalga gibi, röntgen ve gama ışınları da elektronların arasındaki ilişkide oluşan dalgalardan meydana gelir. Kısaca özetleyecek olursak: Elektron bulutunun çekirdek etrafında belli yörüngede döndüğünü belirtmiştik. Bu elektronların merkeze yakın olanlarla, merkezden daha uzak olan elektronlar arasında enerji birikim farkı vardır. Merkeze yakın olanlar daha büyük enerji yüklü, uzaktakiler ise daha az enerji yüklüdür. Buna enerji porsiyonları denir ve enerji porsiyonları arasındaki ilişkiyi inceleyen ve bu teoriyi kuran Max Planck, Quanten teorisi demiş ve bu teoriyi ilerleten Albert Einstein görecelilik (Relativite) teorisini kurmuştur. Günümüz modern fiziğinin temel taşlarını oluşturan bu Quanten teorisinden çıkarak röntgen ışınları veya gama ışınlarının oluşumu izah bulmuştur.

Bir elektronun çekirdeğe sokulması ve nötrona dönüştürülmesi halinde, merkezde oluşan kaos ve aynı şekilde elektronlar arasındaki denge bozukluğu, enerji yüklü bir elektronun en dış çepere sıçramasına neden olur. Enerji yüklü olması nedeniyle tekrar eski yörüngesine dönen elektron, bu hareketini tekrar eder. İşte bu hareket ediş esnasında elektromanyetik bir dalga oluşur. İşte bu, ***röntgen ışını*** diye bildiğimiz dalgadır. 1895'te, W. Röntgen' in tesadüfen bulduğu ve ne olduğunu anlayamadığı için de adına "x-ışını" dediği ışındır. Günümüzde hala birçok ülkede röntgen ışını "x-ışını" olarak adlandırılır.

Gama ışınları da aynı röntgen ışınlarında olduğu gibi, çekirdeğin parçalanması sırasında oluşan dengesizlikte, elektronların bir anlamda yörüngelerini kaybetmeleri ve sürekli spiral hareketlerle yörünge çizmeleri sonucu oluşan elektromanyetik dalgalardır.

Bu radyoaktif maddelerin ve ışınların canlı organizma üzerindeki etkilerine değinmeden nasıl bir fonksiyon gördüklerine bakalım.

Çoğumuz mikrodalga fırınlarını bilir. "Acaba nasıl bir prensiple çalışıyor?" diye merak edenimiz oldu mu? Adı üzerinde, "mikro", yani çok küçük dalga... Fırın içinde dalgalar yukarıdan aşağı doğru püskürtülür. Çok küçük periyotları ve çok küçük dalga boyu olması nedeniyle, her katı ve sıvı maddeyi delen-geçen bu dalgalar, fırına konulan yiyecek maddesinin içindeki su moleküllerine çarparlar. Bu çarpma işleminin çok sık olmasından dolayı, su molekülleri harekete geçer ve diğer su molekülleriyle çarpışırlar. Bu çarpışmadan enerji oluşur. Bu enerji ısı enerjisidir. Katı maddenin içine absorbe olmuş olan su molekülleri böylece besin maddelerini ısıtır. İşte radyoaktif ışınlar da benzer bir prensiple girdikleri canlı organizmaların hücrelerini ısı enerjisi olarak değil ama, onu deforme ederek, örneğin enzimleri; ya da taşıyıcıları, örneğin kandaki akyuvar ve alyuvarları dejenere ederek etkiler.

Tekrar radyoaktif maddelerin parçalanmalarına dönelim... Radyoaktif maddenin bir daha radyoaktif ışın üretmeyecek ana kadarki fiziksel dönüşümü sürecine değer süresi denir. Her bölünmede kaybettiği gücün belirlenmesine de yarım değer süresi denir.

Örneğin, İyot-131 izotopu yaklaşık 8 günde yarımdeğer süresine ulaşır. Yani radyoaktif ışın verme işlevi 8 gün sonra yarıya iner ve bu sürekli azalarak devam eder. Örneğin, Uranyum-238 izotopunda ise yarımdeğer süresi 4,5 milyar yılda ancak tamamlanır. Bunun anlamı, parçalanmış Uranyum atomu, ömürler boyu –buna tüm insanlığın yaşam süreci diyebiliriz– radyoaktif ışın üretecek demektir. Plutonyum, 244 bin yıllık yarım değer zamanına sahiptir. Bu ışınların dağılımı, diğer izotopları da etkilemekte, aynı zincirleme reaksiyonla ışın üretimini sağlamaktadır.

Burada, bu konuya ilişkin bir başka noktayı, bir de biyolojik yarımdeğer süresini belirtmeliyiz. Canlı organizmaya hava ile, su ile, besin maddeleri aracılığı ile, ya da bu maddelerle temasla giren izotopların yarımdeğer süresi fiziksel yarım değer süresinden değişiktir.

Örneğin;

	Fiziksel YDS	*Biyolojik YDS*
İyot-131	*8 gün*	*138 gün*
Baryum-140	*13 gün*	*200 gün*
Sezyum-137	*30 yıl*	*70 gün*
Stronsiyum-90	*28 yıl*	*11 yıl*

Bu süreçler nüklidlerin miktarıyla da doğru orantılıdır. Bu parçalanma süresinin, parçalanan atom mik-

tarına oranı bizlere radyoaktif yayılım miktarını, üretimini vermektedir. Bu miktara ölçü birimi olarak bekerel (Bequerel) denir. Örneğin saniyede İyot-131 izotopundan 1000 adet parçalanma olduğunda buna 1000 bekerel denir. Bu parçalanmanın yoğunluğu ve çıkan ışınların niteliğine göre organizma üzerinde yapacağı etkinliğe de rem değeri denmiştir. Ekuvalit dozu olarak da adlandırılan rem, aynı kaynaklı radyoaktif ışınların yaptığı etki gücüne göre değer alır. Örneğin, aynı yoğunluktaki beta ve gama ışınları 1 rem değerde ise, alfa ışınları 10 rem değerdedir. Yani alfa ışınları diğer ışınlardan bu anlamda daha tehlikelidir. Fakat diğer yandan, ışınların hızları, ulaşım mesafeleri ve katı maddeye doğrudan girme mesafeleri açısından ele alındığında en yavaşı alfa ışını; deriden geçme gücü en az olanıdır (0,4 mm). Daha hızlı ve etkili gama ışını da bu anlamda en tehlikelisidir. Zira en hızlı, en uzak mesafeye ulaşanı ve katı maddeye girme gücü bakımından en güçlü olanıdır.

Aslında insan sağlığı açısından ele alındığında hangi ışın olursa olsun, bu ışınların doğrudan veya dolaylı, yani radyoaktif maddenin vücutta herhangi bir organa yerleşmesiyle sürekli ışınlanması ve bunların yoğunlukları belirleyici olanıdır. Bugün dünyada yıllık ortalama ışın sınırı olarak 110 milirem değeri insanlar için "zararsız" kabul edilmektedir. Ancak bu değerin de sürekliliği halinde uzun zaman içinde vücutta kanserojen maddelerin oluşumuna hizmet edeceği tartışma götürmez bir gerçekliktir.

Vücuda alınan çeşitli rem değerlerindeki çeşitli ışınların yapacağı etkilere bir-iki örnek verelim:

50-100 rem: İlk günden başlayarak kan bileşiminin bozulması, deri kızarmaları, kusma ve halsizlik. Bir hafta içinde saç dökülmesi. Işınlanmanın devamı halinde 1 yıllık yaşam süresi.

100-200 rem: Kemik iliğinin bozulması ve bağışıklık sisteminin zayıflaması. Bu miktarı, sürekli olmasa da alanların 1 yıl içinde ölümleri kaçınılmazdır.

400-500 rem: Ağır kan bileşimi bozukluğu, yüksek ateş ve 4 hafta içinde en az % 50'si ölüm, diğerleri 2 aylık yaşam süresi.

500-750 rem: Yukarıda sayılan etkilerin dışında ilk günden başlayarak mide kanamaları. Ağız içi, göz içi ve solunum borusu, yemek borusu gibi zar derilerde iltihaplı yaraların oluşumu. En fazla 4 hafta yaşama süresi.

750-1000 rem: Birkaç gün içinde % 100 ölüm.

5000 rem: Işınlanmanın olduğu gün ölüm.

10000 rem: Işınlanma anında sinir sisteminin felç olması ve aynı yüksek gerilimli elektrik çarpmasında olduğu gibi çeşitli hassas hücrelerin patlaması ve anında ölüm.

Görüleceği gibi insan yaşamı vücuda alınan radyoaktif ışın miktarıyla doğru orantılı olarak tehlikededir. 50 remden daha çok ışınlanan insanlar zaten ölüm namzeti kabul edilirler. Bu yüzden tıp daha az ışın almış insanların tedavisine yoğunlaşmıştır.

Az miktarda vücuda alınan ışınların doğrudan olduğu gibi dolaylı yollarla da alındığını belirtmiştik. Bu dolaylı yolu sağlayan maddeler, doğada varolan ya da sentetik madde olarak üretilen 1400 çeşit radyonuklidten bazılarıdır. Bunlara kısaca birkaç örnek verecek olursak:

İyot-131: Doğada en çok bulunanlardan ve insanların triod bezlerinde İyot tüketimi ihtiyacından dolayı vücuda alınan, çoğunlukla gırtlak kanserine sebep olan bir radyonuklidtir. Anne sütünden bebeklere, yeşil sebzelerden hayvanlara ve oradan da insanlara geçer. İyot-131 izotopu alfa ışını ihtiva eden bir izotoptur. Her ne kadar yarımdeğer süresi 8 gün gibi kısa bir sürede tamamlansa da, yoğunluğu halinde oldukça tehlikelidir. Toprağa, suya, oradan da canlılara ulaşması çok kolaydır.

Sezyum-137: Sütten ve hayvanların adale etlerinden yenilerek alınan ve organizmanın madde değişimi anında Kalyum'la karıştırdığı ve böylece insan adalelerine yerleşen bir izotoptur. Yarımdeğer süresi 30 yıl olmasına rağmen adalelerde oluşan artık maddeler ile birlikte ya ter, ya da idrar yoluyla 70 günde vücuttan atılabilirler. Beta ve gama ışını sağlamaları nedeniyle tehlikelidir.

Stronsium-90 veya Stronsium-89: Vücuda alınan besin yollarıyla madde değişimi anında Kalsiyuma benzer özellik göstermesi nedeniyle kemiklere ve dişlere yerleşirler. Vücutlarında yeterli Kalsiyum olan insanların bu izotopları depolamama şansları büyüktür. Kemikte toplanmalarından dolayı ilik kanserlerinin ve kan kanserinin başsorumlusudur. Yeşil sebzelerden, süt ve havanın solunması yoluyla alınan Stronsium, 11 yıl gibi uzun bir sürede vücutta kalır.

Plutonyum-239: İnsanlar için doğada en zehirli madde denilebilecek bu izotopun milyonda bir gramı canlının ölümüne sebep olabilir. Troposferdeki aeresol tanecikleri üzerinden solunum yoluyla vücuda alınır. Akciğer kanserlerinin ve besinlerdeki pluton iyonlarının yenerek alınmasıyla da karaciğer tümörlerinin yaratıcısıdır. Alfa ve beta ışınları saçan plutonyumun yarımdeğer süresi insan yaşamıyla ölçülemeyecek bir büyüklükte olduğundan −244 bin yıl− ve Uranyumun atom santrallarında parçalanmasıyla oluşan ve hergün büyük bir değerde çoğalan bir radyonuklid olmasından dolayı üzerinde gelecek yazıda önemle duracağımız bir izotoptur.

Trityum: Hidrojenin bir izotopu olması nedeniyle suya en kolay karışan bir nuklidtir. İçme sularından vücuda alınan Trityum, gen değişimlerine ve kromozom bozulmalarına neden olan bir özelliğe sahiptir. Bu da plutonyum gibi atom santrallarında oluşur ve arızalar sırasında atmosfere karışır. Kimyasal özelliğinden dolayı (hidrojene benzer olmasından dolayı) bio-moleküllerin oluşumunda en çabuk reaksiyon gören ve bu yüzden de çok yaygın bulunabilen bir izotoptur. Oldukça tehlikelidir.

Karbon-14: Karbon izotopu da reaktörlerde Karbondioksit olarak oluşur ve atmosfere yayıldıklarında yağmur suları aracılığı ile bitkilere karışır. Tüm canlıların yapılarının büyük bir kısmını Karbon oluşturduğu gözönüne alındığında, depolanma özelliği büyük olan bir izotoptur. Vücuttaki yanmayla çabuk dışarı atılmasından dolayı tehlikesi diğer izotoplar gibi değildir.

Biraz evvel de değindiğimiz gibi bu izotoplar 1400 radyoaktif izotoplardan sadece birkaç tanesidir. Bunların bile tek tek insan yaşamı için büyük tehlikeler oluşturuyor olması nedeniyle diğer nuklidleri de örneklemeyi gerekli görmüyoruz.

• • •

Kimyasal ve fiziksel özelliklerini çok kısa bir şekilde de olsa bilinçlere çıkardığımız radyoaktivite, doğal yaratılması sürecinde onca büyük bir tehlike teşkil etmemesine karşın 1945'lerden başlayarak suni olarak yaratılmasıyla "çözümü imkansız" sorunlar arasına katılmıştır. Bu sorunun merkezini, atom bombaları yanısıra asıl olarak atom santrallerinin yarattığı yüksek radyoaktifli artık maddeler ve atom santrallerindeki azıralar ve olabilecek yeni arızalar oluşturmaktadır.

Gelecek yazıda atom santrallerinin çalışma prensibi ve ne kadar "güvenlikli" oldukları, Çernobil'in yarattığı hasar ve bize öğrettikleri, emperyalistlerin siyasi çizgilerinin gelecekte bu enerji kaynaklarına bakış açıları, radyoaktif maddelerin taşınma ve depolanma sorunları ve bizim bu konularda bakış açımız ne olmalı sorularını inceleyerek cevaplar arayacağız.

5 Mayıs 1992 ●

"Kızıl Sendikalar Enternasyonali'nin" (KSE) deneyim ve derslerinden öğrenelim! –VIII–

KOMÜNİST ENTERNASYONAL YÜRÜTME KURULU ÜÇÜNCÜ GENİŞLETİLMİŞ OTURUMU (12.6.-23.6.1923)

Komünist Enternasyonal Dördüncü Kongresi'nden sonra yaşanan gelişmeleri, Kongre kararları ışığında değerlendirmek ve bazı ülkelerdeki sınıf mücadelesinin özel sorunlarını ele almak ve seksiyonlara güncel taktikleri sunmak amacıyla toplanan Yürütme Kurulu'nun 3. Genişletilmiş Oturumu' nun gündemi şöyledir:

1- Program Üzerine Karar,
2- Danimarka Sorununda Karar,
3- Norveç Sorununda karar,
4- Bulgar İşçi ve Köylülerine (Çağrı),
5- Yürütme Kurulu'nun Raporu Üzerine,
6- İşçi ve Köylü Hükümeti,
7- Rus-İngiliz Anlaşmazlığı Üzerine,
8- Komünistlerin Dine karşı Tavırları Üzerine,
9- Worowsky Yoldaşın Katledilmesi Üzerine,
10- Japonya Sorunu Üzerine,
11- Faşizm Üzerine,
12- Sendika Sorunu,
13- Kooperatif Sorunu,
14- İtalya Sorunu,
15- İsviçre Sorunu,
16- Avusturya Sorunu,
17- Hamburg Kongresi Üzerine,
18- Beşinci Dünya Kongresinin Toplantıya Çağrılması.

"İşçi ve Köylü Hükümeti" başlıklı kararda, işçi sınıfının köylülükle karşılıklı ilişkisine, işçi sınıfının proleter devrim öncesi ve sonrasında köylülükle ittifakının önemine değinilir. İşçi köylü hükümeti sloganının o dönemdeki Komünist Enternasyonal seksiyonlarının propaganda ve ajitasyonunda oynadığı merkezi taktik role parmak basılır. Bu sloganın kırdaki temel dayanağı olan kır proletaryasına yönelik görevlerin ne olduğu bağıntısında şu tavır takınılır:

"Kırın geniş kitleleri arasında «işçi ve köylü hükümeti» sloganının başarılı bir kullanımının en önemli önşartlarından birisi, özellikle kır (tarım /ÇN) işçileri sendikaları içerisinde enerjik bir çalışmadan oluşmaktadır. Var olan kır işçileri sendikalarını fethetmek, ya da olmadıkları yerde, yeni kır işçileri birlikleri kurmak için komünistler, yakın zaman sürecinde tüm güçleri kullanacaklardır. Kır işçileri birlikleri diğer görevlerinin yanısıra önemli siyasi sorunu daha yerine getirmelidirler; köylülüğün geniş kitleleri içerisine «işçi-köylü hükümeti» sloganını taşımalıdırlar. Bu anlamda kır işçileri sendikaları, komünist partisi ile kır arasındaki köprülerden birisini oluşturmalıdır." (Tezler, Sonuçlar, Kararlar ve Çağrılarda Komünist Enternasyonal, Cilt I, sayfa 316, Almanca)

Kırda da esas dayanılması gereken sınıf olan kır işçilerinin örgütlendirilmesi, örneğin sendikalar gibi birliklerde birleştirilmesi komünistlerin kırda ilk ve en temel görevi olarak vurgulanır. Bu yönerge, bugün de Türkiye-Kuzey Kürdistan açısından ilkesel ve pratik öneme sahiptir ve ülkemizde de işçi-köylü ittifakı siyasetinin en temel taşlarından biri olarak kavranmalı ve hayata geçirilmelidir.

"Komünistlerin Dine Karşı Tavırları" başlıklı kararda, KP'nin sendikalardaki çalışmasında, işçilerin dinsel önyargılarını aşmasına yardımcı olunması görevinin yanısıra, işçilerin herhangi bir din, ya da mezhepten bağımsız olarak bir tek merkezi sendikada birleştirilmesi görevine parmak basılır. Bu noktada şu ilkesel görüş açıklanır:

"Komünistler, dini düşüncelerini gözönünde bulundurmaksızın işçileri sınıf karakteri taşıyan sendikaların saflarına sokmalıdırlar. Çeşitli ülkelerde halen şu ya da bu biçimde din taraftarı milyonlarca işçinin olduğunu unutmadan komünistler onları tüm ekonomik ve siyasi savaşımın içine çekmelidirler, ama hiç bir şart altında onları dini önyargılarından dolayı geri çeviremezler. Özellikle de, komünistler işçi hükümeti ya da işçi-köylü hükümeti ajitasyonlarında, bununla din taraftarı, ya da ateist olup olmadıklarını gözönünde bulundurmaksızın bütün işçilere kardeşçe bir ittifak önerdiklerini vurgulamalıdırlar." (age., sayfa 317)

"Faşizm Üzerine Karar"da gelişen faşizm tehlikesine ve komünist partilerinin bu "kahverengi veba"ya (kahverengi, o dönemde Alman faşistlerinin giydiği üniformanın rengi idi) karşı mücadelede kullanması gereken silahlara değinilir:

"Her ülkede işçi partileri vb. tarafından faşizme karşı mücadeleyi yönetmek için organlar kurulmalıdır. Bu organların görevleri şunlardır:

1- Ülkedeki faşist hareket ile ilgili olguların toplanması.

2- (Çeşitli) yollarla faşist hareketin sınıf düşmanı karakteri üzerine işçi sınıfının sistematik olarak aydınlatılması.

3- Yeni proleterlerin ve proleterleşmekle tehdit edilen yığınların, kendi durumları ve faşizmin büyük kapitalistlerden yana rolü üzerine sistematik olarak aydınlatılması.

4- İşçiler arasında bölükler kurarak, bunların silahlandırılması, faşistlere karşı savunmanın örgütlenmesi. (...)

5- Yönelimine bakılmaksızın tüm işçilerin bu mücadeleye çekilmesi. Faşizme karşı ortak savunma için tüm işçi partilerine, sendikalara ve genel olarak tüm proleter kitle örgütlerine çağrı.

6- Parlamentoda ve kamu kuruluşlarında faşizme karşı mücadele. Uluslararası yeni bir savaş tehlikesini artırdığından faşistlerin şovenist ve emperyalist karakterlerinin vurgulanması". (age., sayfa 318)

"Sendika Sorunu" başlıklı kararda uluslararası reformist sendika hareketi içindeki değişiklik üzerine durulur. Amsterdam Enternasyonali'nin sınıf işbirliği politikasının giderek daha fazla iflas etmesi ve genel işçi hareketinin devrimcileşmesi sonucunda, Amsterdam Enternasyonali içinde Rus sendikaları ve Kızıl Sendikalar Enternasyonali ile ortak eylemlere ve işbirliğine

hazır olduğunu ilan eden sol bir akım gelişmeye başlar. Bu gelişme karşısında komünistler sendikaların devrimci temelde birliği için mücadeleye hız vermek ve tüm işçi partileri içerisinde yalnızca komünist partisinin kapitalist köleliğe karşı tutarlı bir sınıf mücadelesi verdiğini geniş işçi yığınlarına kavratmak biçiminde formüle edilen görevlerin gerçekleştirilmesine ağırlık vermekle yükümlüdürler. Ayrıca işçi sınıfının birleşik cephesi sloganı soyut propaganda biçimlerinden çıkartılmalı ve ortak mücadele için ortak örgütlenme örnekleri ile kanıtlanmalıdır.

İşçi hareketinin gelişmesinin önündeki en önemli engellerden birisi olan sendikal bölünmeyi aşmak amacıyla komünistlerin, *"esas olarak işletmeden hareket eden" (age., sayfa 319)* çalışmaya özel önem vermelerinin zorunluluğu vurgulanır. İşletme konseylerinin birleşik cepheyi oluşturmada *"en uygun organlar" (age., sayfa 319)* olduğunun pratik deneyim ile ispatlanması sonucunda komünist partileri, var oldukları yerde işletme konseylerinin devrimcileştirilmesi, olmadıkları yerde ise kurulması için çaba sarfetmelidirler.

Bugün bir halklar hapishanesi durumunda olan Türkiye açısından da özel bir öneme sahip olan bir konuda, *"çeşitli milliyetlere sahip işçi sınıfının bir tek mücadele cephesinde birleştirilmesi ve ezen ulusun, ezen ırkın proleterlerinin ezilen ulusun ve/veya ırkın proleterlerine karşı özel yükümlülükleri"* bağıntısında şunlar söylenilir:

"Çeşitli milliyetlerden ve ırklardan işçilerin bulunduğu ülkelerde komünistler, tüm milliyetlerden ve ırklardan işçilerin bir ve aynı birliğe üye olmaları için savaşım vermelidirler. İşçiler arasındaki ulusal önyargıların yok edilmesi savaşımında ama egemen milliyetin işçilerini kapsayan komünist partisi, uluslararası bayrağı kullanarak ezilen ulusun özgür gelişimini herhangi bir biçimde engellemek isteyen işçi hareketinin unsurlarına karşı daha kararlı savaşım yürütmelidir.

İşçi kitlelerinin halen uzun süreli ulusal nefret altında acı çektikleri yerde, çeşitli milliyetlerden işçiler arasındaki çatışmalarda bu çatışmalar ne kadar küçük olursa olsun, komünistler özel bir dikkat ve duyarlılık göstermelidir. Bu yapılmazsa, en küçük örgütsel anlaşmazlıklar işçiler arasında ulusal çatışmanın yeniden alevlenmesinin çıkış noktası olabilir. Devrimci unsurların karşılıklı yabancılaşmasına götürebilir." (age., sayfa 319)

Burada bir yandan bir ülkedeki çeşitli uluslardan ve ırklardan emekçilerin bir tek sendikada birleştirilmesinin özel önemine ve zorunluluğuna değinilirken, diğer yandan da enternasyonalizm adına ezilen ulusun ve/veya ırkın proleterlerinin özel durumunu göz önünde bulundurmayan şovenist sapmaya dikkat çekilmektedir. Bu, çok uluslu Türkiye-Kuzey Kürdistan açısından da çok önemlidir.

Reformist sendikalar tarafından sendika birliklerinden atılan devrimci sendikal grupların mutlaka birlikte hareket etmesi, yeniden üye olarak alımlarını kabul ettirmek için her türlü baskı yöntemlerinin kullanılması, büyük kitlesel devrimci sendika birliklerinin olduğu ülkelerde vakit geçirilmeden devrimci sendika birliğine üye olunması ama yararlı olduğu ölçüde eski reformist sendikaya yeniden üye olarak kabul edilmek amacıyla mücadele yürütülmesi önerilir.

Komünist Enternasyonal'e üye seksiyonların sendika çalışmasına şimdiye kadar olduğundan çok daha fazla önem vermesi gerektiği, sendikalarda faaliyet gösteren komünist fraksiyonların komünist partilerine ve komünist partilerinin de Komünist Enternasyonal'e sürekli olarak rapor sunması gerektiği belirtilir.

Komünist Enternasyonal Mart 1919 da kurulduğu için, 5 yıllık mücadele dönemini kutlamak amacıyla Yürütme Kurulu, Komünist Enternasyonal Beşinci Kongresi'nin 1924 yılının Mart ayında yapılmasını kararlaştırır. Fakat bu karar gerçekleştirilemez ve Beşinci Kongre 17.6.–8.7.1924 tarihleri arasında toplanır.

KOMÜNİST ENTERNASYONAL BEŞİNCİ KONGRESİ

Kongre'nin gündemi şu kararlardan ve çağrılardan oluşuyordu:

1- Komünist Enternasyonal Yürütme Kurulu'nun Raporu Üzerine Karar,

2- Taktik Sorunu Üzerine Tezler,

3- Dünya Ekonomik Durumu Üzerine Tezler,

4- Program Sorunu Üzerine Karar,

5- Komünist Enternasyonal Tüzük Maddeleri,

6- Partinin İşletme Hücreleri Temelinde Yeniden İnşaası Üzerine Karar,

7- Komünist Enternasyonal ve Seksiyonlarının Propaganda Faaliyeti Üzerine Tezler,

8- Sendika Sorunu Üzerine Karar,

9- Sendika Hareketi İçerisinde Taktiğimiz,

10- İngiliz İşçi Hükümeti Üzerine Karar,

11- Faşizm Üzerine Karar,

12- Emekçi Kadınlar Arasında Komünist Partilerinin Çalışması Üzerine Karar,

13- Komünist Gençlik Enternasyonali Üzerine Tezler,

14- İşçi Sınıfının Fiziksel Eğitimi Üzerine Karar,

15- Enternasyonal Kızıl Yardım Üzerine Karar,

16- Enternasyonal İşçi Yardımı Üzerine Karar,

17- Rus Sorunu Üzerine Karar,

18- Polonya sorunu Üzerine Karar,

19- İsveç Sorunu Üzerine Karar,

20- Norveç Sorunu Üzerine Karar,

21- İzlanda Sorunu Üzerine Karar,

22- Marks-Engels Enstitüsünün Yayınları Üzerine Karar,

23- Souvarine-Komisyonu'nun Kararı,

24- Orta Avrupa ve Balkanlar'da Ulusal Sorunlar Üzerine Karar,

25- Komünist Enternasyonal'in Enternasyonal Köylü Konseyiyle İlişkisi Sorunu Üzerine Karar,

26- Proleter Devrimin Şimdiki Döneminde Kooperatiflerin Rolü ve Komünist Kooperatifçilerin Yükümlülükleri Üzerine Karar,

27- İtalya Komünist Partisi'nin Eylem Programı,

28- Komünist Enternasyonal Programı,

29- Kızıl Ordu'ya, Kızıl Donanma'ya ve Kızıl Hava Filosu'na Çağrı,

30- Beyaz Teröre Karşı Protesto Çağrısı,

31- Doğu Halklarının Baskı Altına Alınmasına Karşı Bütün Ülkelerin Proleterlerine Çağrı,

32- Lenin Seferberliği Yoldaşlarına Çağrı,

33- Doğu'nun Halklarına Çağrı,

34- Finlandiya'daki Teröre Karşı Protesto Çağrısı,

35- Beşinci Dünya Kongresi'nin İtalyan İşçilerine Yönelen Faşist Vahşete Karşı Çağrısı.

Komünist Enternasyonal Beşinci Kongresi'nin temel çağrısı, seksiyonların *bolşevikleştirilmesi*dir. Kongre, özellikle bu sorun üzerinde durur ve tüm önemli kararlarda ele alınan noktaları partilerin bolşevikleştirilmesi bağıntısında tartışır.

"Taktik Sorunu Üzerine Tezler"de Komünist Partilerin bolşevikleştirilmesi sorunu ve bolşevikleştirmeyi pratiğe geçirmek için ilkesel ve somut anahtar noktalar açılır. Bu noktalar içerisinde seksiyonların gerçek kitle partilerinin görevlerini yerine getirmeleri için önşartlar sayılır:

1. Partinin işletme hücreleri temelinde örgütlü inşaası,
2. Sendikalar içerisinde doğru komünist çalışma,
3. İşletme konseyleri hareketinin yaratılması,
4. Köylülük karşısında partinin doğ-

Komünist Enternasyonal'in 5. Kongresi'ne katılan delegeler, enternasyonalin kızıl bayrağı altında...

ru tavrı,

· 5. Ulusal sorunda doğru politika.

Komünist partilerinin işletme hücreleri temelinde örgütlü inşaası hayati bir sorun olarak ele alınır ve bu noktada, *"bu yalnızca örgütsel değil, aynı zamanda ciddi siyasi bir sorundur. Hiç bir komünist partisi, işletmelerde sağlam bir temeli olmadığı sürece ve her büyük işletme komünist partisinin bir kalesi olmadığı sürece, proletaryanın belirleyici kitlelerini savaşıma sokamayacak ve burjuvaziyi altedemeyecektir" (age., sayfa 335)* denilir.

Burada öne çıkartılan nokta, yalnızca işçi sınıfının çoğunluğunu kazanma görevi ile ivedi olarak karşı karşıya olan partiler açısından değil, ama aynı zamanda böyle bir duruma gelmenin savaşımını veren "küçük" komünist partileri içinde hayati bir öneme sahiptir. ***Her komünist partisi örgütsel inşaasının başından itibaren büyük işletmelerde sağlam bir temel atmak, işçi sınıfının kopmaz bir parçası ve giderek gerçek bir önderi olmak için özellikle ve öncelikle örgütsel yapısını işletme hücereleri temelinde yükseltmek zorundadır.***

Gerçekten komünist bir programa ve niteliğe sahip olmayan ve proletaryayı burjuvazinin alaşağı edilmesi savaşımına hazırlamak istemeyen, tersine onu parlamenter düzenbazlıkların figüranı, ya da temel aldığı bireysel terör eylemlerinin pasif destekçisi yapmak isteyen partiler açısından örgütsel inşaalarının işletme hücreleri temelinde yükseltilmemesi anlaşılırdır. Fakat burjuvazinin egemenliğini, sonuna kadar devrimci tek sınıfın güçlü kitlesel eylemleri ile yıkmayı amaçlayan bir komünist partisi için, örgütsel temelin işletmelerde atılması ve yükseltilmesi sorunu canalıcı bir sorundur.

Türkiye-Kuzey Kürdistan'da Bolşevikler de bu öğretiyi örgütsel çalışmalarının kutup yıldızı yapmak zorundadırlar. Aynı şekilde işçi sınıfının geniş yığınlarının en basit bir biçimde de olsa örgütlü olduğu sendikalarda sistemli, sabırlı ve uzun vadeli doğru bir komünist çalışma olmadan da bolşevikleşme ve yığınları devrime hazırlama görevlerinin üstesinden gelinemez. Sendikalarda çalışmada da ilk el atılacak görev, komünist fraksiyonların oluşturulması ve en bilinçli, en aktif öncü işçilerin bu fraksiyonlar etrafında sıkıca birleştirilmesidir.

Tezlerde, işçi sınıfının birleşik cephesini yaratma bağıntısında ele alınan noktalardan birisi de işçi ya da işçi ve köylü hükümeti sorunudur. Bu noktada bir yerde şu söylenmektedir:

"Komintern için işçi ve köylü hükümeti sloganı, devrimin diline, halk yığınlarının diline tercüme edilmiş olan proletarya diktatörlüğü sloganıdır." (age., sayfa 337)

Bu tespit iki yönlü problemlidir. Birincisi, burası Komünist Enternasyonal'in Dördüncü Kongresi'nin aynı noktadaki kararı ile çelişmektedir. Dördüncü Kongre işçi hükümeti ya da işçi ve köylü hükümeti sloganı üzerine detaylı olarak durmuş ve bu sorunda açık kararlar almıştır. Dördüncü Kongre, *devrimci niteliğe sahip 3 tip işçi hükümeti* saymıştır. Bu üç tipten yalnızca birisini, sovyet tipini proletarya diktatörlüğünün doğrudan biçimi olarak adlandırmış, diğer iki biçimini, proletarya diktatörlüğüne gidişte zorunlu bir aşamayı oluşturmayan ama yığınları kendi deneyimleri temelinde proletarya diktatörlüğüne hazırlamak için gerekli olabilecek geçiş biçimleri olarak adlandırmıştır. *(Bkz. age., sayfa 286 / ya da Bolşevik Partizan sayı 74, sayfa 14).*

Dördüncü Kongre'nin bu noktadaki kararı doğru, ve Lenin'in "Sol Radikalizm Komünizmin Bir Çocukluk Hastalığı" adlı eserinde aynı sorunu tartıştığı yerde ortaya koyduğu düşünceler ile tamamen uyumludur da.

Beşinci Kongre, Dördüncü Kongre'nin sözkonusu kararını yanlış bir biçimde değiştirmiştir. İkincisi, bu değiştirme yapılırken özeleştirel bir tavır da takınılmamış, sanki Beşinci Kongre'nin kararı ile Dördüncü Kongre'nin kararı birbiri ile çelişmiyormuş gibi davranılmıştır. Bu tavır, özeleştirici olmayan, yanlış bir yaklaşımdır.

"Sendika Sorununda Karar" başlıklı maddede, Losovsky tarafından Kongre'ye sunulan tezler onaylanır ve bu tezlere son biçiminin verilmesi bir komisyona devredilir.

"Sendikal Harekette Taktiğimiz Üzerine" başlıklı kararda, yedi nokta ele alınır. Bunlar;

1- İşçi hareketinde dönüşüm,
2- Birlik için savaşım,
3- Amsterdam Enternasyonali ve sol kanadı,
4- Dünya Sendikal Hareketinin birliği için savaşım,
5- Çalışmamızın zayıf yönleri,
6- Yakın görevlerimiz,
7- Sonuç altbaşlıklarından oluşmaktadır.

Birinci altbölümde, 1924 yılında işçi sınıfının geri çekilmesi aşamasının bittiği, bazı ülkelerde ve bazı sanayi dallarında işçi sınıfının saldırı eylemlerine geçtiği, işçi sınıfının giderek daha fazla devrimcileştiği ve proletaryanın geniş yığınlarının gözünde Amsterdam Enternasyonali'nin ihanet politikasının daha fazla ortaya çıktığı açıklanır.

3. Bölümde, işçi sınıfı hareketinin daha fazla devrimcileşmesi ve radikal eylemlere doğru kaymasının sonucunda Amsterdam Enternasyonali içerisinde etkisini, sol bir kanadın ortaya çıkması ile de gösterdiği tesbit edilir. Bu sol kanadın *"açık programı ve açık taktiği"* yoktur, *"temel siyasi sorunlarda" (alıntılar, age., sayfa 353)* sağ kanattan farklı değildir, ama etkili eylemlere geçilmesini ve komünist partileri ve komünist sendikalar ile ortak eylemler yapılmasını savunmaktadır.

Komünist Enternasyonal, bu kanada karşı yaklaşımda, sol reformist niteliği unutulmaksızın, onu ortak eylemlere zorlama ve savunduklarının doğruluğunun Amsterdam Enternasyonali'nin programına karşı mücadele edip -etmediği temelinde sınanmasını savunur.

2. ve 4. altbölümde sendikaların ulusal ve uluslararası düzeyde birliği sorununa parmak basılır. İşçi sınıfının çoğunluğunu kazanmak için sendikaların birliği sloganının *"en iyi yöntem ve biçim" (age, sayfa 353)* olduğu vurgulanır. Kitlesel tüm sendikaların uluslararası planda burjuvaziye karşı sınıf savaşımı ve propaganda ve ajitasyon özgürlüğü temelinde birleştirilmesi amacıyla bir "Dünya Sendikalar Konferansı"nın toplantıya çağrılması önerilir.

5. altbölümde seksiyonların sendikal çalışma alanında en zayıf ve hatalı yönleri olarak, yukardan fraksiyonların örgütlenmemesi, bunların güçlendirilmesi ve sistemli olarak denetlenmesi için yeterli çabanın sarfedilmemesi, işçi sınıfı için çalışmada bir çok halde soyut propagandanın dışına çıkılamaması, işletme konseylerinin ortaya çıkması ya da geliştirilmesi için yeterli güç sarfedilmemesi vb. sayılır. Özet olarak, *"Bir çok partinin merkez organları sendika sorunlarına çok az yer vermektedirler. Bir sendikal ajitasyon ve propaganda yazını yoktur" (age., sayfa 354)* tesbiti yapılır.

Yakın görevler olarak, sendikalarda savaşım fraksiyonlarının örgütlendirilmesi ve geliştirilmesi, çalışmanın ağırlığının işletmelere ve yığınlar içerisindeki çalışmaya verilmesi, her ülkedeki devrimci sendikal muhalefet gruplarının birleştirilmesi, sendika bürokrasisinin ihanet politikasının daha dikkatli olarak takip edilmesi ve yığınlara bu ihanet politikasının gösterilmesi, örgütsüz işçilerin örgütlendirilmesine el atılması, yakın bölgelerdeki ülkelerin komünist partilerin ve sendikaların ortak eylemler amacıyla ortak komiteler oluşturulması, sömürge ve bağımlı ülkelerin proletaryasına doğrudan yardımın örgütlendirilmesi için güçlerin seferber edilmesi, düşmanı daha iyi tanımak için özel organların, örneğin sendikal alanda da karşı casusluk organlarının yaratılması, komünist partisi ve devrimci sendikaların askeri hizmet yapan üyeleri ile sıkı bir işbirliğinin örgütlendirilmesi, vb. sayılır.

"Sonuç" bölümünde Komünist Enternasyonal, *"tüm komünist partilerinin dikkatini sendikalar içerisindeki çalışmanın özel önemine çeker. Bu sorunda sallanmalara izin yoktur." (age., sayfa 355)* Aynı yerde Komünist Enternasyonal işçi sınıfını kazanmanın somut olarak ne anlama geldiğini belirtir: *"Sendikaların fethedilmesi demek yığınların fethedilmesi demektir". (aynı yer)*

KIZIL SENDİKALAR ENTERNASYONALİ ÜÇÜNCÜ KONGRESİ

Kızıl Sendikalar Enternasyonali Üçüncü Kongresi 8-21 Temmuz 1924 tarihleri arasında Moskova'da toplanır. Kongre, temel teorik sorunlardan daha çok pratik sorunlara cevap verme görevi ile karşı karşıyadır. Bu nedenle Kongre, bir çok ülkedeki işçi sınıfı hareketi ile sendikal hareketin durumunun belirlenmesini ve gelişme yönünün gösterilmesini ele alır. Sendikaların ulusal ve uluslararası düzeyde birleştirilmesi ile ilgili engeller ve çözüm önerisi, Kongre'nin en önemli gündem maddelerinden birisini oluşturur.

Sarı Amsterdam Enternasyonali'nin Viyana Kongresi yalnızca Rusya sendikalarına birlik önerisi getirmiş, birleşme şartı olarak da başından kendi program ve tüzüğünün kabul edilmesini dayatmıştır. Hem Rusya Sendikaları hem de Kızıl Sendikalar Enternasyonali Yürütme Bürosu, sendika içi her türlü demokrasinin reddi ve tamamen reformist bir program temelinde birleşmeyi reddeder ve uluslararası planda sendikaların birliği için, Komünist Enternasyonal Beşinci Kongresi'nin formüle ettiği, birleşmenin şartlarının tartışılacağı bir "Dünya Sendikalar Konferansı" toplanılması önerisini yineler.

Kongre'nin bir başka önemli yönü, Kızıl Sendikalar Enternasyonali'nin artan etkisinin bir sonucu olarak Uzak Doğu Taşıma İşçileri Konferansı üzerine de bir rapor sunulmasıdır.

Daha bir dizi noktanın ele alındığı Üçüncü Kongre'nin genel bir görüntüsünü çizebilmek için Kongre gündemine bir göz atmak yararlı olacaktır:

1- Yürütme Bürosu'nun raporu üzerine,
2- Devrimci sendika hareketinin yakın görevleri,
3- Uluslararası sendika hareketinin birliği için savaşım,
4- Kapitalist devletlerde -maksimal- sekiz saatlik işgünü için savaşım,
5- İşletme konseyleri,
6- Enternasyonal Propaganda Komiteleri,
7- Grev stratejisi üzerine,
8- Sömürge, yarı-sömürge ülkelerde Kızıl Sendikalar Enternasyonali'nin görevleri,
9- Kır proletaryası ve köylülük,
10- Örgüt sorunu üzerine,
11- Faşist sendikalarla savaşım,
12- Dışa ve içe göç sorunu,
13- Kadınlar arasında çalışma,
14- İşçi spor hareketinde sendikaların rolü,
15- Sendikalar ve kooperatifler,
16- Uluslararası devrimci sendika basınının görevleri,
17- Enternasyonal İşçi Yardımı,
18- Enternasyonal Kızıl Yardım,
Kızıl Sendikalar Enternasyonali taraftarlarının görevleri
19- Büyük Britanya'da,
20- Amerika Birleşik Devletleri'nde,
21- Kanada'da,
22- Çekoslovakya'da,
23- İskandinav ülkelerinde,
24- İspanya'da,
25- Belçika'da,
26- Hollanda'da,
27- Güney Amerika devletlerinde,
28- Kuzey Amerika Birleşik Devletleri'nde tutuklu yoldaşların serbest bırakılması için savaşım.

Çağrılar:

1- Dünya savaşının onuncu yıldönümü üzerine,
2- Beyaz teröre karşı,
3- Estonya, Letonya, Litvanya, Finlandiya ve Polonya'nın devrimci proletaryasının takibatlarına karşı protesto,
4- Yugoslavya'nın devrimci işçilerine karşı uygulanan katliam ve şiddet

olaylarına karşı protesto,

5- Bulgaristan'da beyaz teröre karşı,

6- Türk İşçi örgütlerinin takibatına karşı protesto,

7- Mısır'da beyaz teröre karşı protesto,

8- Çin'de beyaz teröre karşı protesto.

Kongre gündem maddelerini ve kararlarını aktardıktan sonra, geri dönüp baktığımızda bugün açısından da önemli görünen kararlarının incelemesine geçebiliriz.

1.) İkinci Kongre tarafından seçilen Yürütme Bürosu'nun Üçüncü Kongre'ye sunduğu faaliyet raporu onaylanır. Yeni seçilecek Yürütme Bürosu'nun şimdiye kadar olduğu gibi, reformizme ve anarko-sendikalizme karşı enerjik olarak savaşım yürütmesi gerektiği vurgulanır. Üçüncü Kongre'ye gelindiğinde, Kızıl Sendikalar Enternasyonali'nin daha önceki kongrelerinde anarko-sendikalizmin oynadığı ağırlıklı sapma rolü iyice örpülenmiş, yığınlar arasındaki etkisi, verilen mücadele sonucunda büyük ölçüde azalmıştır. Bu nedenle reformizme ve tüm görüngülerine karşı savaşım kongrenin odak noktasında durmuştur.

2.) 24 altbölümden oluşan bu kararda, kapitalizmin çürüme, yıkım sürecinin devam ettiği ama bu sürecin *"basit ve mekanik olarak anlaşılmaması gerektiği" ("Kızıl Sendikalar Enternasyonali Üçüncü Kongresi'nin Kararları, Sonuçları ve Çağrıları", Verlag der Roten Gewerkschafts-Internationale, Führer Verlag Berlin, 1924, sayfa 8)* söylenilir ve devamında şu noktaya dikkat çekilir:

"Ama devrimci sendika hareketi için yalnızca kapitalizmin genelde yıkılmakta olduğunu bilmek önemli değildir, aynı zamanda bu yıkılma sürecinin nasıl ve hangi biçimde gittiğini, burjuvazinin bilinçli, aktif müdahalesinin hangi ölçüye kadar bu süreci yavaşlattığını, bu bakımdan şimdiye kadar ne yaptığını ve bu yıkım sürecini hızlandırmak, kapitalist toplumdaki çatlağı genişletmek için bizim ne yapmamız gerektiğini de bilmeliyiz." (age sayfa 8)

1924 yılına gelindiğinde bazı kapitalist ülkelerde ve bazı sanayi dallarında yeniden inşa alanında burjuvazi bir ilerleme sağlar. Fakat 1922 ve 1923 yılı ile karşılaştırıldığında bazı kapitalist ülkelerde ve bazı sanayi dallarında işçi sınıfı hareketi de savunmadan saldırıya doğru geçmeye başlar.

İngiltere'de sosyal-şoven Mac Donalds'ın hükümete girmesine, Fransa'da "sol blok"un seçim zaferine, Danimarka'da sosyal-demokrasinin hükümet kurmasına rağmen, genelde reformizmin krizi derinleşmiştir. Bu kendisini, program ve temel siyasi sorunlarda Amsterdam Enternasyonali'nin çerçevesinde kalsa da, sağ kanadı ile çatışmasının giderek kızıştığı, sol bir kanadın oluşmasında ve güçlenmesinde de ortaya koymaktadır.

Sarı enternasyonal içerisindeki bu "sol" kanadın dışında, bir de Kızıl Sendikalar Enternasyonali'nin program ve taktikleri temelinde hareket eden başka bir sol kanat daha güçlenmiştir. Kızıl Sendikalar Enternasyonali'ne bağlılığını ilan eden ve reformist sendikalarda faaliyet yürüten Kızıl Sendikalar Enternasyonali taraftarlarının görevi, daha açık bir biçime kavuşmamış "sol" kanadı ileriye doğru adımlarında desteklemek ve bu kanat içerisine açık devrimci bir programı taşımak olarak belirlenir.

Sendika bürokrasisinin devrimci sendikalara ve devrimci işçilere karşı saldırısının yoğunlaşması nedeni ile de, bazı ülkelerde 1924'ün başlarında, Kızıl Sendikalar Enternasyonali'ne bağlı bazı gruplar reformist sendikalardan çıkma yönünde bir siyaseti savunurlar ve uygularlar. Kızıl Sendikalar Enternasyonali Üçüncü Kongresi bu tavrın yanlışlığını bir kez daha açıklar ve *"sendikaların parçalanması değil, fethedilmesi"* siyasetini bir kez daha öne çıkartır.

Örgütsüzlerin örgütlendirilmesi sorununda, sendikalar dışında paralel örgütlerin kurulması, amaca uygun olmayan bir adım olarak değerlendirilir ve örgütsüzlerin doğal örgütlenme merkezleri olarak sendikaların var olduğu belirtilir.

Birleşik cephe taktiği noktasında, öncelikle bu taktiğin sağ-oportünist yorumu olan, sosyal-demokrat parti ve sendika merkezlerine yukardan başvurma ile birleşik cephe oluşturma siyasetine eleştiri getirilir. Birleşik cephe taktiği yukardan sosyal-demokrat örgütlere başvurmayı gerektirse bile, mutlak ağırlığın tabandan çalışmaya, tabanda geliştirilecek kampanya ve eylemlere verilmek zorunda olduğu savunulur.

"Birleşik cephe taktiği, reformist önderlere ara sıra birlik görüşmeleri için başvurulması değildir, tersine devrimci sloganlar doğrultusunda kitlesel kampanyalar geliştirmek ve hedeflenen eylemlere geniş işçi yığınlarının çekilmesi demektir". (age., sayfa 13)

Bunların dışında bu kararda dikkat çekilen önemli sorunlar; sarı sendikalar içerisinde fraksiyon çalışmasına önem verilmesi ve bu fraksiyonların geniş işçi yığınlarını devrimci yığın eylemleri için kazanmaya ağırlık vermesi, anahtar sanayilerde (taşımacılık, madencilik, metalurji, kimya sanayi, elektrik ve gaz işletmeleri, telgraf ve radyo istasyonları vb.) örgütlenmenin ve bu sanayi dallarındaki işçilerin çoğunluğunun kazanılmasıdır. Bu soruna şu şekilde yaklaşılır: *"Bu anahtar sanayilerin fethedilmesi gerçekleşmedikçe işçilerin savaşımı başarısızlığa mahkumdur". (age., sayfa 15)*

Mücadelenin enternasyonalleşmesi için komşu ülkelerin işçi sınıfı temsilcilerinin ortak komisyonlar kurması, *"bir işletme, bir sanayi dalı, bir birlik"* sloganının *"işletme konseyleri temelinde sanayi birlikleri için savaşım" (age., sayfa 16)* olarak somutlaştırılması, faşist sendikaları yıkmak için *"en iyi yöntem" (age., sayfa 17)* olan illegal hücrelerin örgütlendirilmesi, metropollerdeki işçi sınıfının, sömürge ülkelerdeki işçi sınıfına doğrudan yardımının örgütlendirilmesi, bu yardımın özellikle sömürgelerin metropollerden kopması ajitasyonu temelinde yürütülmesidir.

Aynı zamanda milliyetler temelinde sendikal örgütlenme sorunu, emekçi köylü yığınları arasında çalışma sorunu ve göçmen işçilere yaklaşım sorunları da ele alınır. Milliyetler temelinde sendikal örgütlenme hakkında şu savunulur:

"Komünistler hiç bir sendikayı ulusal özelliğine göre yaratmazlar, ve böyleleri varsa, kısa zamanda bir ve aynı devletin sınırları içerisinde bir kaynaşmaya yolaçmalıdırlar. Aynı ilke, çeşitli ırklardan işçiler açısından da takip edilmelidir." (age., sayfa 17)

Köylülüğün emekçi yığınları içerisinde çalışma sorununda şu görüşe parmak basılır:

"Köylülüğü daha güçlü bir etkileme, yalnızca kır işçilerinin örgütleri aracılığı ile yapılabilir." (age., sayfa 18)

Göçmen işçiler hakkında da şu tavır takınılır:

"Yabancı işçiler karşısında hoşgörülü ve özenli yaklaşım, devrimci sendikalar için temel kural olmalıdır. Göçmenler için özel birlikler değil, tersine herkes için bir birlik" (age., sayfa 17)

3.) "Enternasyonal sendika hareketinin birliği için savaşım" başlıklı kararda, sendikaların dünya çapında birleştirilmesi için, Kızıl Sendikalar Enternasyonali taraftarlarının büyük bir kampanya başlatmaları karar altına alınır. Reformist sendikaların hiç bir şekilde gönüllü olarak bu adımı atmayacakları, bu nedenle tabandan reformist önderlerin buna zorlanması gerektiği belirtilir. Ancak tabandan bu yönde güçlü bir atılım sağlanıldığı ölçüde sendikaların dünya ölçüsünde birleştirilmesi amacı ile bir "Dünya Sendikaları Birleşme Kongresi"ni toparlama önerisinin gerçek bir şansı olacağı açıklanır. Bu türden bir birlik kongre-

sinde reformistler çoğunluğu sağlayarak yönetici organlarda çoğunluğu sağlasalar da, Kızıl Sendikalar Enternasyonali taraftarlarının çoğunluğun disiplinini sendika içi demokrasi ve propaganda-ajitasyon özgürlüğü temelinde tanıyacağı ilan edilir.

4.)Kapitalist ülkelerde –maksimal– sekiz saatlik iş günü için savaşımın uluslararası bir önemi olduğu, bu savaşımın burjuvazi ile proletarya arasında güçleri sınama savaşı olduğu, hiç bir şart altında 8 saatlik maksimal işgünü talebinden geri adım atılmaması gerektiği savunulur. Bu ilkesel yaklaşımın yanı sıra bir dizi talep daha sıralanır. Örneğin: 18 yaşından küçüklerin gece çalışmasının yasaklanması, 14-16 yaşındaki gençler ve hamile kadınlar için –maksimal– 6 saatlik işgünü, 14 yaşındaki çocukların çalıştırılmasının yasaklanması, iş zamanının kısaltılması ile işsizlerin üretime çekilmesinin sağlanması, üretimde işçi kontrolünün sağlanması, vb..

5.) "İşletme konseyleri üzerine" kararda, Kızıl Sendikalar Enternasyonali taraftarlarının işletme konseylerine yeterli önemi vermeyen bir hata içerisinde oldukları ve bu hatanın işçi sınıfı hareketinde işletme konseylerinin oynadığı rolü anlayamamaktan kaynak landığı anlatılır. Başka şeylerin yanısıra işletme konseylerinin faşizme ve faşist çetelere karşı mücadelede de silahlı işçi birliklerini örgütleyici ve yönetici rolünün kavranılmasına ve pratiğe geçirilmesine dikkat çekilir. Kongre, *"Tüm Kızıl Sendikalar Enternasyonali taraftarlarını işletme konseylerinin gerçekten örgütlendirilmesi ve devrimcileştirilmesi için enerjik tedbirlerin alınması" (age., sayfa 26)* ile yükümlü kılar.

6.) Karar maddesinde Enternasyonal Propaganda komitelerinin Kızıl Sendikalar Enternasyonali'nin çalışmalarını pekiştirmek ve onun etkisini artırmak için önemli rol oynadıkları, bunların ancak dünya çapında sendikaların birliği hedefine ulaşıldığında gereksiz araçlar haline gelecekleri tesbit edilir.

7.) "Grev Stratejisi" başlıklı karar maddesinde en küçüğünden en büyüğüne tüm ülkelerdeki grev savaşımları hakkında bilgi edinilmesinin ve bunlar hakkında bir değerlendirme yapılmasının, bu değerlendirmeler temelinde grev stratejisinin belirlenmesinin önemine işaret edilir ve Kızıl Sendikalar Enternasyonali'ne üye birliklere şu talep yöneltilir:

"Kongre bütün devrimci birliklerin grev stratejisini en büyük ciddiyet ile ele almalarını talep eder, zira, ücret savaşımlarının tüm deneyimlerinin itinalı bir incelemesi olmadan, çeşitli ülkelerdeki devrimci işçilerin deneyimlerinin karşılıklı hızlı değiş-tokuşu olmadan, sermaye ile küçük ve büyük çatışmaların planlı ve sistematik hazırlığı olmadan, devrimci proleterler, yoğunlaşmış, modern burjuva devletin tüm gücüne dayanan tekelleşmiş sermayeyi altetme durumunda olamaz" (age. sayfa 29)

8.) Kızıl Sendikalar Enternasyonali' nin sömürge ve yarı-sömürge ülkelerdeki görevlerine değinilen bu bölümde, öncelikle bu ülkelerin kendi aralarında çok farklı özelliklerinin olduğuna dikkat çekilir ve kararlarda genel konulan görevlerin her sömürge ve yarı-sömürge ülkenin somut şartlarına özel olarak uyarlanması düşüncesi açıklanır. Bu ülkelerde çoğunlukla sendikaların kendiliğinden savaşım içerisinde oluştukları ve sistemli, sağlam yapılarının olmadığı, sınıf mücadelesi temelinde sendikaların sağlamlaştırılmasının ertelenemez bir görev olduğu, son dönemde yerli burjuvazi ile emperyalist burjuvazi arasında açık yakınlaşma eğilimlerinin güçlendiği, bu eğilimlere karşı kararlı mücadele verilmesi gerektiği vurgulanır.

Doğu'nun işçi hareketinin görevleri bağıntısında şu iki görev sayılır:

"a) Emperyalizme ve ülkenin ulusal-reformcu unsurlarına karşı savaşım, b) işçilerin sınıf çıkarları için savaşım" (age., sayfa 30).

Bu ülkelerde kadroların azlığı ve devrimci örgütlerin zayıflığı gözönünde bulundurularak, bugün bizim için de geçerli olan şu tespit yapılır:

"Güçlerin eksikliği ve aktif savaşçıların az sayıda olması (durumunda), var olan güçleri aynı zamanda tüm sanayi dallarına dağıtmak değil, tersine taşıma, maden ve metal endüstrisi gibi politik ve ekonomik açıdan en önemli (sanayi dalları ile) geçici olarak sınırlamak ve tüm örgütsel faaliyeti her şeyden önce burada yoğunlaştırmak amaca uygundur."(age., sayfa 30)

9.) Bu kongrede, köylülük karşısında Kızıl Sendikalar Enternasyonali' nin tavrının ne olması ve ne gibi örgütsel tedbirler ile emekçi köylülük, ama her şeyden öncesi kır proleterleri arasında sağlam bir temelin yaratılması ve geliştirilmesi gerektiği sorunları ele alınır ve incelenir. Kongrenin dikkatinin merkezinde kır proleterlerinin durumu ve örgütlenmesi sorunları bulunmaktadır. Kızıl Sendikalar Enternasyonali'nin o günkü somut görevleri olarak bu alanda şunlar sıralanır:

"a) Büyük toprak sahiplerinin topraklarında, köylerde, varlıklı köylülerin yanında, plantasyonlarda ya da ormancılıkta çalışan kır ve orman işçilerinin milyonlarca kitlesine sınıf bilinçli olmaları için yardımcı olmak;

b) Proletaryanın bu en fazla sömürülen ve korkutulan tabakasının küçük burjuva hayallerden, reformizmden, ulusal faşizmden kurtulmaları, dağınıklıklarını aşmaları ve kır ve orman proletaryasının güçlü bir sınıf birliğini yaratmak için örgütsel ve maddi olarak yardımda bulunmak". (age., sayfa 33)

10.) Örgüt sorunlarının ele alındığı bu maddede kongre şu noktalara dikkat çeker:

"1) Biz işçi kitlelerinin kendiliğinden eylemleri ve bunların yönetiminde daha fazla etki kazanmalıyız. Bunun için ön şart, devrimci sendikaların daima yığınlar arasındaki hava konusunda bilgilenmesi ve işçilerin taleplerine her an belirli bir ifade verebilmesi için kendilerini savaşıma hazır tutmalarıdır. (...)

2) Devrimci işçi örgütleri aracılığı ile emekçilerin en geniş tabakalarına ulaşmalıyız. (...)

3) İşçiler sanayilere göre ulusal ve uluslararası olarak savaşım birliklerinde birleştirilmelidirler. (...) (age., sayfa 36)

"4) Ekonomik bir gözetim kurumu (karşı ajan örgütlenmesi /BN) örgütlenmelidir. ... Bu türden bir haberalma kurumunun görevi, kapitalistlerin reel güçlerini ve amaçlarını tesbit etmekten oluşmalıdır. (...)

5) İşsizlerin örgütlendirilmesi. (...)

6) Devrimci işçi sendikalarının çalışmasının, emekçiler için başka alanlarda faaliyette bulunan tüm sınıf örgütleri ile koordine edilmesi. (...)

7) Devrimci sendika ve komünist partisi arasında yakın ortak çalışma. (...)

8) Enternasyonal bağların sağlamlaştırılması. (...)

9) İşçi yığınları, dünya sermayesine karşı son tayin edici savaşımlar için kazanılmalıdırlar." (age., sayfa 37-39)

11.) Faşist sendikalara karşı nasıl savaşım yürütüleceği sorunu da kongrenin önemli gündem maddelerinden birisini oluşturur. Faşizmin, *"Burjuva gericiliğinin geleneksel biçimleri ile karıştırılmaması gerektiğine" (age., sayfa 39)* dikkat çeken ve faşizmi *"burjuvazinin silahlı örgütü olarak" (agy)* karakterize eden kongre, faşizme karşı mücadelede devrimci sendikaların özellikle faşizmin kitle tabanının ağırlığını oluşturan emekçi kesimler arasındaki çalışmaya yoğunlaşması gerektiğini; faşist sendikalara karşı temel parolanın *"faşist sendikaların parçalanması" (age., sayfa 40)* olduğunu ama bunun faşist sendikaları parçalamak için faşist sendikalar içerisinde çalışma yapmanın reddi olarak anlaşılmaması gerektiğini açıklar.

12.) Göçmen işçiler sorunu, za-

manımızda da yaşandığı gibi milyonlarca emekçiyi doğrudan ilgilendiren bir sorun olarak gündeme gelir.

"Kapitalist sömürü çeşitli ülkelerde emekçilerin göçüne yolaçmaktadır. Karnını doyurmaya yetmeyen ücretler, kötü çalışma koşulları ve siyasi takibatlar bir dizi ülkelerden işçilerin göçünün nedenleridirler" (age, sayfa 42).

Kapitalist ülkelerde ücretleri düşürmek, doğum oranlarının azlığı nedeni ile yetersiz işgücünü karşılayabilmek (o dönemde Fransa'da olduğu gibi), geri ve sınıf bilinci gelişmemiş işçilerin sırtından kâr oranlarını artırmak amacıyla bizzat burjuvazi bazı ülkelere göçü teşvik etmektedir.

O dönemde göç, yalnızca sömürge, yarı-sömürge ve bağımlı ülkelerden kapitalist, emperyalist ülkelere doğru değil, ama aynı zamanda kapitalist ülkelerde artan işsizlik ve sefalet sonucunda sömürgelere, yarı-sömürgelere ve bağımlı ülkelere doğru da olmaktadır.

Kızıl Sendikalar Enternasyonali Üçüncü Kongresi, emperyalist dünya sisteminin bir ürünü olan milyonlarca emekçinin dünyanın dört bir yanına göçe zorlanması olgusu karşısında, göç olgusunun gerçek nedenlerine karşı savaşım vermeyi, göç ederek durumunda iyileşme sağlayabileceği şeklindeki hayallere karşı işçiler arasında propaganda ve ajitasyon yürütmeyi, göçmen işçilerin ayrı sendikalarda değil, yerli işçilerle aynı birliklerde örgütlenmesini, ama göçmen işçilerin özel durumunu ve zorluklarını göz önünde bulundurarak onların dilinde yazılı ve sözlü ajitasyon-propagandanın geliştirilmesini, göçmen işçilerin hukuki zorluklarında yardımcı olacak özel organların yaratılmasını, Kızıl Sendikalar Enternasyonali'nin göç hareketleri hakkında sürekli istatistik ve siyasi bilgiler ile haberdar edilmesini, vb. görev olarak koyar.

Göçmen işçiler hakkında formüle edilen temel talepler ise şunlardır:

"1- Yerli işçilerle eşit örgütlenme, koalisyon ve grev hakkı.

2- Aynı kategorideki yerli (işçilerle) gibi göçmen işçilerin garantili eşit ücretlendirilmesi ve sendikaların toplusözleşme anlaşmalarına uygun olarak ücretlerin ayarlanması.

3- Yukarda belirtilen şartlar temelinde yapılan iş anlaşmalarının korunması.

4- Konut kontratlarının iş anlaşmalarından ayrılması.

5- İşsizlik yardımı, sosyal sigorta, hukuk sigortası açısından yerli işçilerle eşitlik.

(...)

7- İşyeri delegelerinin, yardım sandıkları, uzlaşma komisyonları temsilcilerinin seçimlerinde yerli işçilerle eşitlik.

8- Göçmen işçilerin üretim tekniğinde parasız öğrenimi için meslek okullarının oluşturulması. ... ülkenin dilinin parasız öğrenimi için okullar." (age., sayfa 45)

13. "Kadınlar arasında çalışma" başlıklı kararda kongre, burjuvazinin kadın işçileri erkek işçilere karşı kullanmaya çalıştığı, kadın işçilerin geri bilinç düzeyinin burjuvazinin bu oyununu kolaylaştırdığı, Kızıl Sendikalar Enternasyonali taraftarlarının kadın işçilerin sanayiye girmesini engelleme yönünde değil, tam tersine, kadının sağlığına zararlı sanayiler dışındaki tüm sanayi dallarında kadının çalışmasının önüne dikilen her türlü engele karşı kararlı bir savaşım yürütmesinin zorunlu olduğunu, hiç bir yanlış anlamaya meydan vermeyecek bir biçimde açıklar.

Kongre yine, kadın işçilerin sınıf bilincinin ve örgütlülük derecelerinin yükseltilmesi için devrimci sendikaların özel çalışmalar yapmasını, sendika merkezlerine bağlı özel komisyonların kurulmasını, işyeri konseylerine, grev komitelerine, sendika yönetimlerine en fazla sayıda aktif kadın işçinin seçilmesi için çaba sarfetmelerini karar altına alır.

14.) "İşçi-spor hareketinde sendikaların rolü"nün konulduğu bu madde de, özellikle Birinci Dünya Savaşı sonrasında spor hareketinin milyonlarca işçiyi kapsadığı, burjuvazinin, işçi sınıfının kapitalist çalışmanın monotonluğunu atmak ve sağlam bir fiziksel yapıya sahip olmak için geliştirdiği bu hareketi derhal kendi sınıf çıkarları için kullanmaya çalıştığı, bu amacında önemli başarılar elde ettiği, işçi sınıfının spor hareketini burjuvazinin işçileri sendikal ve siyasal sorunlardan uzaklaştırmaya ve spor adına işçi yığınlarını burjuva militarizminin pençesine sokmaya çalıştığı, buna karşı Kızıl Sendikalar Enternasyonali taraftarlarının *"sporun devrimcileştirilmesi"* sloganı altında karşı bir hareketi geliştirmesinin zorunda olduğu belirtilir.

"Şimdi milyonlarca işçiyi içine alan proletaryanın spor ve jimnastik hareketi ve proletaryanın çeşitli eğitim örgütlerinin (müzik, şarkı, gezi dernekleri, sağlık bakımı dernekleri, vb.) faaliyeti doğru yönlendirme ve sistematik yönetme ile işçi sınıfının devrimci eğitiminin, proleter kültürün yayılmasının, faşizme karşı proletaryanın korunmasının ve devrimci savaşımın amaçları için güçlerinin toparlanmasının güçlü araçları olabilirler. Aynı şekilde bunlar proleterlerin sendikalarda toplanmasını da desteklerler". (age., sayfa 49)

15.) "Sendikalar ve Kooperatifler sorunu"nda kongre, *"tüm sendikacıların aynı zamanda tüketici kooperatiflerini örgütlemesinin ve kooperatif hareketi içerisinde hücre ve fraksiyon çalışması yapmasının yükümlülüğü" (age., sayfa 52)* olduğunu kararlaştırır. Ayrıca sendikalar ve kooperatifler arasında eylem birliklerinin sağlanmasının, kooperatiflerin işçi sınıfının organları haline getirilmesinin vb. önemine işaret eder ve o dönem açısından gerekli olan slogan ve talepleri formüle eder.

Diğer noktalarda alınan kararlar, yayınlanan çağrılar; o dönemin şartlarında ortaya çıkmış proleter örgütler, çeşitli ülkelerdeki işçi ve sendika hareketinin somut sorunları, burjuvazinin çeşitli ülkelerde uyguladığı vahşi terör olayları, vb. üzerinedir. Bu nedenle bunlara bu bağıntıda değinmeyi önemli görmüyoruz.

BAZI SONUÇLAR

Kızıl Sendikalar Enternasyonali'nin Birinci ve İkinci Kongreleri'nin aksine, Üçüncü Kongre, tamamen Komünist Enternasyonal'in çizdiği yolda kararlar almış, Kızıl Sendikalar Enternasyonali içerisindeki reformist ve anarko-sendikalist eğilimlerin etkisi, yürütülen mücadele sonucunda büyük oranda giderilmiştir.

Kongre, kendi içerisinde genel ilkeler alanında sağlam bir birlik yaratılması sorununun garanti altına aldığı ve genel teorik sorunlar daha önceki kongrelerde çözüldüğü için, esas olarak işçi ve sendika hareketinin pratik somut sorunlarının çözümüne kendisini adamıştır. Bu alanda Kızıl Sendikalar Enternasyonali Üçüncü Kongresi, o dönemin işçi ve sendika hareketinin tüm temel sorunlarına olduğu gibi, bir dizi ülkenin somutunda ortaya çıkan özel sorunlara da çözümler getirmiş, devrimci sendikaların ulusal düzeyde gelişip güçlenmeleri için bir dizi değerli anahtarı seksiyonlarına sunmuştur.

Kongre, işçi ve sendika hareketi için giderek daha büyük bir tehlike oluşturan faşizm ve faşist harekete de özel önem vermiş ve işçi yığınlarının bu vebaya karşı başarılı mücadelesinin önemli araçlarını ortaya koymuştur.

Kongre, komünist sendika fonksiyonerlerinin bolşevikleştirilmesi için de önemli bir alan olmuş, kitleleri yönetme ve yönlendirme sanatının özel yeteneklerini geliştirmiştir.

Haziran 199[illegible]

DEVAM EDECEK

Anti-semitizm ve siyonizm üzerine – V –

Siyonizm – 2 –

THEODOR Herzl, "Yahudi Devleti" adlı kitabının 1896'da yayınlanması ve özellikle Doğu Avrupalı Yahudi kitleler arasında geniş yankı bulmasına paralel olarak, 1897 yılında Basel'da ilk siyonist kongrenin toplanmasını sağlayarak, siyonist hareketi yeni bir aşamaya yükseltmiştir.

Herzl, "Yahudi Devleti" adlı kitabında ortaya koyduğu görüşlerle, siyonizmi Yahudilerin ulus oluşları ve bu ulusun ideolojisi olarak tanımlayıp, propagandasını yaparken, Basel kongresi ile de bu ideolojinin örgütsel yapıya kavuşmasının temelini atmıştır.

Siyonizm, Basel Kongresi ile bir ütopya olmaktan çıkıp, emperyalizm çağında Yahudi burjuvazisinin ulusal ideolojisi olma noktasına ulaşmıştır.

Dünyanın dört bir tarafından gelen ve siyonizmi ulusal, dinsel ve sosyal içeriklerle tanımlamaya çalışan siyonist delegeler, Basel Kongresi kararlarını onaylarken, siyonizmin "ulusal ideolojiliği"ni de onaylamışlardır.

Basel Kongresi'nde alınan kararlar şöyle özetlenebilir:

"1- Yahudi tarım ve sanayi işçilerinin Filistin'de uygun yollarla koloniler (*) kurmasının sağlanması.

2- Uygun kurumlarla yerel ve uluslararası örgütlerle bütün Yahudilerin biraraya gelmesini ve örgütlenmesini -her ülkenin yasalarıyla uygun biçimde- sağlamak.

3- Yahudi ulusal duygu ve bilincini güçlendirmek, beslemek.

4- Siyonist amaçların elde edilmesi için zorunlu yerlerde hükümetlerin rızasını almak üzere hazırlık çalışmalarını yapmak."

Basel Kongresi'nin yukarıda ortaya konan kararları çerçevesinde ve öncelikle son maddesi ışığında harekete geçen Herzl, "amaca ulaşmak için her şey mübah" mantığı ile girişimlere başlamış; dönemin Alman İmparatoru ile görüşerek, Almanya'nın Filistin'i elinde tutan Osmanlı Padişahı II. Abdülhamid'e telkinde bulunarak, Filistin'in kendilerine verilmesini istemiştir. Bu bağlamda Herzl, siyonist kongre adına, o dönemin "hasta adam"ı Osmanlı imparatorluğunun dış borçlarının bir bölümünü karşılamayı önermiştir. Ancak bu öneriye rağmen bir sonuç alamamıştır.

Herzl, yine aynı amaçla Vatikan'da Papa ile; İngiliz emperyalizminin Sömürge Bakanı Chamberlein ile, Rus Çarlığı'nın azgın, anti-semit İçişleri Bakanı ve Yahudi pogromlarının örgütleyicisi von Plehle ile; yine Çarlık Rusyası'nın en aşağılık anti-semit bakanlarından Witte ile görüşmeler yaparak, siyonist devletin yaratılması yönünde destek arayışlarını sürdürmüştür.

Herzl bu girişimlerde bulunurken, daima görüştüğü tarafın çıkarı ile siyonizmin çıkarının kesiştiği (!) noktayı öne çıkartarak anlaşma yolları ararken; emperyalizm çağında, emperyalist gerici odaklarla ezilen ulusun ulusal çıkarlarının ne ölçüde "uzlaşabileceğini", yani gericiliğin parçası olabileceğini de ortaya koymuştur.

Siyonizm, çöken Osmanlı imparatorluğunun dış borçlarının bir bölümünü üstlenme önerisi ile; anti-semit Rus Çarlığı'nın Filistin'e göçe izin vererek, "Yahudi belası"ndan kurtulması önerileri ile; İngiliz ya da Alman emperyalizminin Ortadoğu'da siyonist bir işbirlikçi güç ile çıkarlarının daha iyi temsil edilebileceği görüşleri ile vb. vb. ne pahasına olursa olsun, Filistin' de siyonist devletin yaratılması yollarını aramıştır.

Siyonizmin, bölgede çıkar çatışması içindeki çeşitli emperyalist, karşıdevrimci, gerici güçlerle yaptığı bu görüşme ve girişimler bir sonuç vermemiştir.

Ancak, 1903'te Çarlık Rusyası'nda Kişinev'de gerçekleştirilen o dönemin en kapsamlı Yahudi pogromları ardından İngiliz emperyalizmi kendine koruyucu arayışı içine giren siyonizme ilgi göstermeye başlamış ve bu çerçevede Herzl'e o dönem İngiliz sömürgesi olan Uganda'ya Yahudi yerleşimin olabileceği ve siyonist bir devletin burada kurulabileceği önerisi yapılmıştır.

Herzl c dönem bu öneriyi de kabule hazırdır. Ancak, Rusya'daki siyonistler "Siyon'suz(**) siyonizm olmaz" gerekçesi ile bu öneriyi reddetmişlerdir.

Yine bu dönem içinde "siyon"a yakın bölgelerden olan Sina yarımadasına göç önerileri de İngiliz emperyalizmince dile getirilmiş (1902) olmasına karşın, dünya siyonist hareketi ve önderlerinin hedefi ne olursa olsun Filistin'e göç ve siyonist devletin burada yaratılmasıdır.

Basel Kongresi kararları uyarınca Siyonistler, bir yandan Filistin'in kapılarının kendilerine açılması ve sonunda da verilmesi için diplomatik girişimler yürütürken; diğer yandan Yahudilerin Filistin'e göçünün örgütlenmesi ve göçmenlerin çalışma alanlarının yaratılabilmesi için "Yahudi Ulusal Fonu" adı altında merkezi bir mali organ kurmuşlardır.

Yukarıda özetlediğimiz çalışmaları örgütleyen Herzl, 1904'te öldüğünde, henüz siyonistlerin elinde Basel kongreleri kararlarını içeren ortak talepler ve kuruluşu gerçekleştirilen "Yahudi Ulusal Fonu" dışında somut bir ürün yoktur.

Herzl'in ölümü, kritik bir dönemde dünya siyonist hareketini bir an için öndersiz bırakırken, siyonist hareket içindeki çeşitli siyonist akımlar arasındaki çelişki ve ayrışmayı da hızlandırmıştır. Ancak, yine de Filistin'e göç hareketi sürdürülmüş, özellikle Doğu Avrupa'dan çok sayıda Yahudi bu dönemde Filistin'e göçmüştür.

Emperyalist güçlerin kesin onayı olmamasına karşın, 1882-1904 yılları arasında binlerce Yahudi'nin Filistin'e göçmesinin en önemli nedenlerinden biri, bu süreçte gündeme gelen yoğun pogromlar ve özellikle Doğu Avrupalı Yahudilerin yeni yaşam alanları arama kaygı ve çabalarıdır.

SİYONİZMİN HERZL DÖNEMİNDEN WEIZMANN DÖNEMİNE GEÇİŞİ

Herzl'ın ölümü ardından, dünya siyonist hareketi, bir yandan kendi iç çelişkileri ile uğraşırken, diğer yandan da İngiltere'nin Manchester Üniversitesi'nde kimya profesörlüğü yapan Cha im Weizmann'ı önderliğe seçmiştir.

Bu seçim, o güne kadar Almanca konuşulan Avrupa kesitinin siyonist

---

(*): Koloni kurma; burada dışardan gidip yerleşme, yerleşim birimleri kurma anlamında kullanılıyor. /BN

(**): Siyon, Kudüs'ün eski İbranice ismidir. Siyon, siyonistlerin gözünde "adanmış toprak"tır. /BN

hareket üzerindeki etkinliğinin, İngiltere merkezli bir hakimiyete yerini bırakmasına ve İngiliz emperyalizmi ile siyonizmin işbirliğinin daha da kapsamlı ve sistemli hale gelmesine yol açmıştır.

Dünya siyonist hareketinin yeni önderi Weizmann da tıpkı Herzl gibi, emperyalizm ile siyonizmin çıkarbirliğini emperyalist güçlere laf düzeyinde taşımayı sürdürürken, bununla yetinmemiş, kimya profesörü olarak İngiliz savaş sanayisi için çok önemli bir yere sahip olan yapay asetonu bularak ve İngiliz emperyalizminin hizmetine sunarak, siyonizmin İngiliz emperyalizminin kesin ve sistemli desteğinin yolunu açmıştır.

Dönemin İngiliz hükümeti, Weizmann'ı bu buluş ardından imparatorluk nişanı ile ödüllendirmek istemiştir. Weizmann'ın İngiliz hükümetinden talebi, İngiliz emperyalizminin siyonizme destek vermesi olmuştur.

Birinci Emperyalist Paylaşım Savaşı sonlarında (02.11.1917) İngiliz Dışişleri Bakanı Balfour'un adıyla anılan ünlü "Balfour Deklerasyonu" ile İngiliz emperyalizmi siyonizmin hamiliğini resmen üstlenmiştir.

Hiç kuşkusuz, 1917'de ortaya çıkan "Balfour Deklerasyonu" sadece Weizmann'ın İngiliz emperyalizminin hizmetine sunduğu ve Birinci Paylaşım Savaşı'nda da kullanım alanı bulan "bilimsel katkıları"nın ürünü, onun bir nevi karşılığı değildir. Burada belirleyici olan İngiltere'nin Ortadoğu'daki çıkarları açısından bir yandan işbirliği içinde olduğu Arap milliyetçiliği kartı yanısıra, siyonizmi de paylaşım masasında devreye sokarken, ona biçtiği değer ve getireceğini hesapladığı yarardır.

Bu konuyu yazımız içinde yeri geldiğinde daha kapsamlı inceleyeceğiz. Biz şimdi dünya siyonizminin bir yandan müttefik arayışlarını sürdürür, bir yandan da Filistin'e Yahudi göçünü örgütlerken kendi içinde hangi temelde çelişki ve çatışma sürdürdüğünü ele almak, çeşitli siyonist akımları okuyucuya tanıtmak istiyoruz.

SİYONİZM İÇİNDEKİ İDEOLOJİK AKIMLAR

Herzl, 1897'de çeşitli ülkelere dağılmış "Siyon Dostları" derneklerinden seçilmiş delegelerin gerçekleştirdiği Basel Kongresi'ni toplayıp, siyonistleri bir merkezi çatı altında toplamasına; siyonizmin politik yanı ve ulusal tanımını merkeze koydurtmuş olmasına karşın; çeşitli siyonist akım temsilcilerinin Basel Kongresi sırasında ve sonrasında ortaya koydukları farklı siyonist içerikleri ortadan kaldıramamış ve ölümü sonrasında da, bu akımlar arasındaki ideolojik çatışma daha da hız kazanarak günümüze kadar sürmüştür.

Siyonizmi tanımlarken. ona damgasını vuran yanın din, kültür, ulus ve sosyalizm(!) olduğu iddiası ile temel ayrışmalar gösteren siyonist hareketi birleştiren temel nokta; ***Yahudilerin Filistin'de birliği***dir.

Bu birliği ulusal temelde ve bir Yahudi devlet çatısı altında tanımlayan, siyonizmi de Yahudi ulusal burjuvazisinin ideolojisi olarak gören Herzl ve yandaşları yanı sıra; Siyonizmi dini içerikle ve atalarının topraklarına yeniden dönme ve ortak din ve aynı toprak üzerinde yaşamanın ifadesi olarak gören ve devlet yanını, ulus yanını red eden, ya da geri plana atan akım da mevcuttu, siyonizm içinde.

Yine siyonistler arasında siyonizmi politik bir ifade ötesinde, bir dünya görüşü, bir kişilik anlayışı ve eğitim sorunu olarak gören "genç siyonistler" mevcuttur. Diğer yandan siyonizmi "sosyalist" içerikle tanımlayan; önce Filistin'de ulusal devlet ve sonra işçi sınıfı iktidarı diyen "sosyalist" siyonistler de mevcuttu.

Siyonist akımlar yukarda adı geçen belli başlı gruplaşma yanısıra iki ana grupta da toplanıyordu.

Bunlar, Herzl ve bir bölüm siyonistin savunduğu, "birincil kavranacak halka, politik teritoryal çözümdür" diyenler ile, her şeyden önce "Filistin'de pratik hazırlık" diyenlerdi.

Birinciler politika ve diplomasi yoluyla Yahudi devletin temellerinin atılmasını savunurken, ikinciler hemen Filistin'e göç edip ve burada ekonomik-askeri hazırlık, örgütlenme; dolayısıyla pratik faaliyet yürütmek gerektiğini; devletin bu temelde ortaya çıkacağını savunuyordu.

"SOSYALİST" PARTİLER VE SİYONİZM

Siyonizmi, sosyalist kavramlar ile tanımlayıp, Marksizm ile siyonizmi uzlaştırma-birleştirmeye çalışan birden fazla siyonist akım vardır.

Bu akımların bir bölümünün sözcüleri, Yahudi sorununun salt milli bir sorun olmadığını söylerken, austromarksist Renner ve Breuer'e dayanarak, *"Tarihsiz ve ezilen ulusların mücadelesi, özde sosyal mücadeledir"* tezini savunuyorlar ve *"siyonizm bir ulusal kurtuluş hareketidir"* diyorlardı.

Ber Borochov gibi bazıları ise Yahudi ulusal hareketinin siyonist özelliğini Marksist sınıf mücadelesi teorisi ile açıklamaya çalışmış ve bu yaklaşımların ürünü olarak, o dönem ortaya çıkan "Poale Sion" adlı "işçi partisi"nin politik çizgisinin çerçevesini oluşturmuştur. Poale Sion adlı partinin, günümüz siyonist İsrail'indeki takipçileri ise "Mapai" ve "Mapam" adlı partilerdir.

Bu akıma göre, Filistin'e göç ve yerleşim ardından, işyerlerinin kurulması ve Yahudi işçi sınıfının ortaya çıkmasıyla, ulusal mücadeleden sınıf mücadelesine geçilebilir... Bir başka deyişle, ulusal ve sosyal kurtuluş birbirini takip eden iki aşamadır. Ulusal sorunun öncelik taşıdığı dönemde sınıf mücadelesi, ulusal kurtuluş yararına durdurulmalıdır, vb. vb. ...

Siyonizmi ezilen ulus ideolojisi gören ve ezilen Yahudi proletaryasına Marksizm ambalajı ile sunan bu siyonist sözcüler yanısıra, sosyalizmi tıpkı Çarlık Rusyası'ndaki *Narodnikler* ve *sosyal-devrimciler* gibi algılayıp, siyonizm ile birleştiren bir akım da mevcuttu siyonist saflarda.

Hapoel Hazair'in ideologluğunu yaptığı "Zeire Sion" (Siyon Gençliği) saflarında toplanmış bu akım temsilcileri de "halk sosyalizmi" programatik görüşleri çerçevesinde "tüm çalışan halkın sosyalist hareketi" ile siyonizmi birleştirme çabası içindeydi.

Bu akımın temsilcilerinden Aron David Gordon, Rus sosyal-devrimcileri ve Tolstoy'dan etkilenmiş olarak *"Yahudi halk parazit bir yaşam sürdürmektedir ve ancak doğa ve toprak ile ilişki içinde bir çalışma yaşamı içine girerse kurtulabilir"* tezleri ile mistik idealist görüşleri sosyalizm adına piyasaya sürebiliyordu.

Ve tüm süreç, hangi ad ve yapı altında olursa olsun, sosyalizm adına konuşan akımların hepsinde de belirleyici yanın siyonizm olduğunu dün olduğu gibi, bugün ortaya koymuştur.

MERKEZCİ PARTİLER VE SİYONİZM

Bu adla anılan partilerin "merkezci"likleri, onların siyonist hareket içindeki yerleri ile belirlenen bir merkezciliktir ve bunlar genel siyonizmin temsilcileridirler ve aynı zamanda da siyonist harekete damgasını vuran kesimi oluşturmaktadırlar.

Siyonizmin ortaya çıktığı dönemde, Herzl'in politik-diplomatik siyonizmi, siyonist yapıya damgasını vuruyordu. Merkezci akım, 1911'de yapılan 10. Siyonist Kongre'de hakimiyeti ele geçirdi. O dönemden günümüze kadar siyonizme yön veren akımdır.

Bu akım, "Yahudi sorunu"nun çözümü bağlamında, üç temel soruya aynı anda çözüm bulunması talebi ile

ortaya çıkmıştır.

Ortaya koydukları üç sorun, üç talep ve üç çözüm: *"Filistin, ulusal özerklik, eşit haklar"*dır.

Bu anlayışı bir yazısında özetleyen Nachum Goldmann şöyle demektedir:

"Yahudi ulusu olarak, bütün diğer halklarla eşit olarak ortaya çıkmak, kendi kaderimizi bağımsız (otonom) belirlemek, bizim hakkımızdır. ... Halkımızın merkezi ve dayanağı bizim eski ülkemizdir. Bu nedenle Filistin'i talep ediyoruz."

Bunları söyleyen merkezci siyonistlerin sözcülerinden Goldmann, diasporada yaşayan Yahudilerin varlığı ve hatta çoğunluğu oluşturduğunu kabul ederek, bu bağlamda da hakim ulus temsilcilerine şöyle demektedir:

"Biz sizi kabul ediyor ve burada da bir halk olarak yaşamak istiyoruz. Bu nedenle biz ulusal özerklik talep ediyoruz."

Ve sonuç olarak:

"Bizler her tarafta tek tek devletlerin uzuvlarıyız. Biz bu olguyu kabul ediyoruz; ve kendimizi sözkonusu devlet topluluklarının tam üyeleri olarak sayıyoruz. Bu nedenle de tam hak eşitliği talep ediyoruz."

Bir yandan diasporadaki Yahudiler için ulusal özerklik ve tam hak eşitliği talep ederken, diğer yandan Filistin hedefine varmada Arap halkını inkar eden ve yok sayan siyonizm; bu çifte standartçı tavrı ile "Yahudi Sorunu"nu gerçek anlamda "çözmenin" ideolojisi olamayacağını da göstermiştir. Siyonizmin devleti İsrail, emperyalizmin

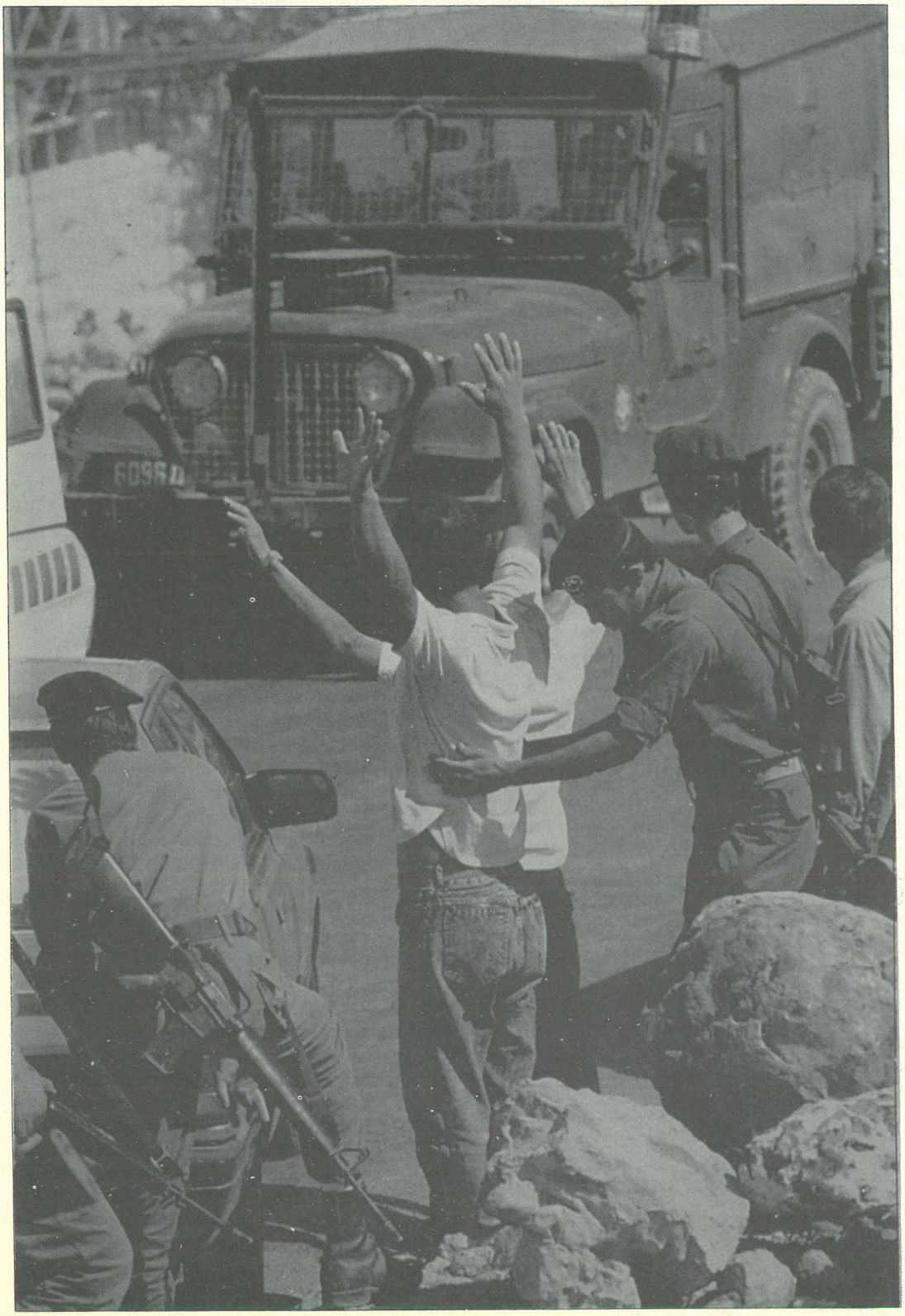

Tıpkı kemalizm gibi, siyonizm de bir burjuva dünya görüşüdür. Emperyalizm koşullarında bir burjuva devletin varoluş ideolojisi yapılıp sürdürülürken; devletin yaratılması sürecinde ve sonrasında hakim Yahudi burjuvazinin değişik kesimleri çeşitli taktik konularda farklı görüşler öne sürmüş olsalar da; temel pozisyonlarda birlik içinde gerici, yayılmacı-emperyalist bir çizginin savunucusu ve uygulayıcıları olmuşlardır.

güdümünde, Filistin Arap halkına karşı saldırgan, faşist yöntemler kullanan, bölgede yayılmacı bir devlet olmuştur. Bu siyonist devlet sürekli savaş kaynağı olagelmiştir.

Yakın dönemde dünyanın dört bir köşesinde, diasporadaki Yahudilere yönelik yeni anti-semit saldırılar, yukarıda değindiğimiz çelişkiyi demagojik bir biçimde kullanan ırkçı-faşist anti-semit akımlarca gerçekleştirilirken, "siyonist" ya da "değil" ayrımı yapılmadan bir kez daha tüm Yahudilere yönelmekte; böylece uluslararası anti-semitizm ile siyonizmin karşı-devrimci, gerici teori ve pratiklerinin acısını bir kez daha Yahudi halk ve Arap halkları çekmektedir.

DİNCİ PARTİLER VE SİYONİZM

Herzl'ın "Yahudilerin vatana dönüşü", "Yahudi ülkesine geri dönüş" fikirleri, dinci Yahudiler arasında, Yahudi dini ile olan ilişki ve yorumları temelinde farklı tepkilere yol açmıştır.

Bazı ortodoks Yahudiler, siyonist çabaları dini tez ve öğretiler ile bağdaşmaz düşünceler olarak niteleyip reddederken; bir bölümü de siyonizmi dini-ulusal bir ideoloji olarak algılayıp yorumlayarak, onun *"Yahudilerin anavatana dönüşünü sağlayıp, asimilasyonu durduracağı ve giderek kültürel yabancılaşmadan arınmış dini yasalarla belirlenmiş bir Yahudi yaşamının koşullarını yaratacağı"* düşünceleri ile desteklenmesi yanında yerini almıştır.

Basel Kongresi sonrası ortaya çıkan siyonist programın yaşama geçirilmesi düşüncesiyle dinci siyonistler tarafından 1902'de "Misrahi" (Ruhani Merkez) örgütü kurulmuştur.

İlk kuruluş kongrelerinde çalışmalarının içeriğinin "politik ve pratik" siyonizm ile bir ilgisi olmayacağını, ancak yerel örgütlerinin din ve dini yasalar çerçevesinde kültürel çalışmalar yapacağını açıklayan bu akım, yine de Basel siyonist programında Yahudilerin içinde bulunduğu politik, ekonomik, kültürel ve dini sorunlarının çözümünde belli olumlu adımlar bulabiliyordu.

Bu nedenledir ki, Misrachi hareketi diğer siyonist örgüt ve akımlarla birlikte çalışma yapmayı olanaklı görebilmiştir.

10. Siyonist Kongre'de (1911) "kültür sorunu" bağlamında alınan ve kültürel çalışmalarını tek tek örgütler ve akımların çalışması olmaktan çıkartan kararın ardından, Mizrahi bölünmeye uğramıştır.

Bu akımın bir bölüm unsuru siyonist hareketten ayrılarak, o güne kadar siyonist hareket içinde yer almamış ortodoks Yahudiler ile birleşerek Aqudas Jisroel'i (İsrail'in Birliği) kurmuş ve sadece dini temel aldığını belirtmiştir.

Bu akıma göre, dinsel birlik ile ulusal birlik birbiriyle uyuşmayan, birbirini reddeden şeylerdir (ümmetçilik ile milliyetçilik gibi /BN). Bunlara göre kutsal kitaba dayanmayan bir birlik içinde yer almak, Yahudilikle bağdaşmaz. Bu yüzden dünyevi bir Yahudi devleti kurmak amaç olamaz. Ancak yine de bu olgu dünyevi bir şey olan siyonist devlet çatısı altında Filistin'de yaşama ile çelişmez. Çünkü Filistin'de Yahudilerin birliği dini emirdir. vb. vb. ...

Bu nedenledir ki, adı geçen akım temsilcileri, siyonist devletin ortaya çıkış sürecinde ve kuruluşunda –anti-siyonist cephede olmalarına karşın– Filistin'e göçen ortodoks Yahudilerin göç ve yerleşimlerinde önemli bir rol oynamıştır.

Bu akımın takipçileri, kuruluşundan günümüze kadar siyonist İsrail içinde önemli bir güç olarak, iç çelişkinin önemli unsurlarından biri olarak varlığını sürdürmektedir.

"REVİZYONİST" SİYONİSTLER

Siyonist hareket içinde yer alan ve dünya siyonist hareketinin Weizmann önderliğindeki merkezi çizgisine muhalefet eden bir bölüm siyonist, 1925 yılında Vladimir Jabotinsky önderliğinde bir araya gelerek, mevcut merkezi çizginin revizyondan geçirilmesi ve Herzl'ın görüşlerine geri dönülmesi talebiyle ortaya çıkmıştır. Jabotinsky 1938'de yayınlanan "Yahudi Devleti" adlı kitabında ortaya konan görüşlerle Herzl ile olan birliğini dile getirmektedir.

Bu akıma göre, merkez; politik, ekonomik, sosyal ve kültürel konularda yanlış bir çizgi uygulamaktadır. Politik bir iktidar aracı yaratılmadan diğer sorunlar çözülemez ve bu aracı yaratmanın ilk adımları bir Yahudi askeri gücünün Filistin'de örgütlenmesi ve Filistin'deki manda gücü baskı altına alınarak, göç ve yerleşim işinin örgütlenmesidir. Bu ise ancak "politik saldırı" yöntemi ile olanaklıdır ve bu amaçla Yahudi halkın tüm güçleri seferber edilmelidir. Ve temel sorun, ***Yahudi devletin*** yaratılmasıdır. Çünkü Balfour Deklerasyonunun bunun dışındaki her yorumu reddedilmelidir.

Siyonizmin isteği, merkezin dediği gibi bir "Yahudi yurt" değil, ***Yahudi devlet***tir, vb. vb. ...

Bu akım, siyonist yayılmacılığın bugün ulaştığı sınır ve talepleri daha o dönem programatik olarak önüne koyarken; sınıf mücadelesi ve işçi sınıfını reddetme temelinde, ekonominin özel mülkiyet ve kapitalizm ile düzenlenmesini de talep ediyordu.

Bu akım sözde muhalefette olmasına karşın, açık yayılmacı, saldırgan, şovenist nitelikleri en açık ifade eden faşist çizgideki politik önermeleri; sözde merkezciler tarafından yeri geldikçe alınıp uygulamaya sokulan merkezi pozisyonlardır.

Buraya kadar ana hatlarıyla özetlemeye çalıştığımız bilgiler, hiç kuşkusuz okuyucu için bir ön bilgi olma özelliği taşımaktadır.

Biz burada okuyucuya, siyonist hareketin ortaya çıkışından günümüze kadar tek bir bütün olmadığı, çeşitli sınıf ve tabakadan kesimin çıkarları doğrultusunda siyonizmi yorumlayarak belli bir çalışma içine girdiğini, kendi içlerinde de yoğun çelişki ve çatışmalar sergilediklerini göstermeye çalıştık.

Siyonizmin yer yer "sosyalizm" adına, işçi sınıfı adına da savunulduğu ve fakat onun gerçek sosyalizm ile ve işçi sınıfı ile bir ilgisi olmadığı açıktır. Tıpkı kemalizm gibi, siyonizm de bir burjuva dünya görüşüdür. Emperyalizm koşullarında bir burjuva devletin varoluş ideolojisi yapılıp sürdürülürken; devletin yaratılması sürecinde ve sonrasında hakim Yahudi burjuvazinin değişik kesimleri çeşitli taktik konularda farklı görüşler öne sürmüş olsalar da; temel pozisyonlarda birlik içinde gerici, yayılmacı-emperyalist bir çizginin savunucusu ve uygulayıcıları olmuşlardır.

Geniş Yahudi halk kitlelerine, bu gerici ideoloji anti-semitizm ve her türlü Yahudi karşıtlığının panzehiri; kurulacak Yahudi cennetin de anahtarı olarak sunulmuştur. Ve hala da aynı şey yapılmaktadır.

Sonunda kurulan siyonist devlet, o devleti kuran Yahudi ulusu bütün tarihi boyunca ezilmiş olmasına rağmen, kuruluşun temeli olan burjuva ideolojisine uygun olarak, bu kez başkalarını ezme, yurtlarından sürme siyasetini temel almıştır.

Rus gericiliğinin pogromlarından, ya da Alman faşizminin korkunç soykırımından, toplama kamplarından geçenlerin de yarattığı siyonist İsrail, Filistin halkına işkence ve zulüm, kitle katliamı, bir ulusun inkarını tek seçenek olarak sunarken de; kemalizm gibi, bir burjuva ideoloji olarak halklara baskı, zulüm ve gerici savaşlardan başka bir şey vermemektedir...

DEVAM EDECEK

Komünist Enternasyonal'in
Komünist Kadın Hareketi'nin
deneyimlerinden öğrenelim!
Komünist Partisi'nin
aktif kadın savaşçılarının
kazanılmasını örgütleyelim!

Proletaryanın kadın öncüsünü kazanalım! Komünist Kadın Hareketini yaratalım! (5)(*)

1926'DAN SONRA ALINAN KARARLARIN UYGULANMASI VE GÖZDEN GEÇİRİLMESİ

Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi'nin, Komünist Enternasyonal Altıncı Dünya Kongresi'ne, Komintern'in Beşinci ve Altıncı Kongreleri arasındaki zaman dönemi (1927-1928) için sunduğu faaliyet raporunda, Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi'nin kadınlar kolunun da bir raporu vardır.

Rapor, Beşinci Kongre'nin ve yapılan çeşitli danışma toplantılarının direktiflerinden yola çıkarak, kadınlar arasında çalışmanın ana alanları için açık yönergeler belirlendiğini tespit ediyor. Şimdi artık görev, bunları gerçekten pratiğe geçirmektir. Kadınlar arasında çalışma için parti aygıtının inşasında bazı ilerlemeler elde edilir, ama diğer taraftan herşeyin çok zayıf olduğuna bunun nedeninin kadınlar arasında çalışmanın küçümsenmesi olduğuna dikkat çekilir.

"Kadın üyelerin düzeyi doyurucu değildir, çoğu kez sayısal olarak mutlak ve görecel çok zayıftır. (Fransa % 2; sayısal olarak biraz daha iyi durumda olsa bile: Çekoslavakya % 19.1, Almanya % 13) ... toplumsal bileşim buna rağmen iyi değildir. hemen hemen her yerde ev kadınlarına oranla, çok az sayıda kadın sanayi işçisi vardır.

Kadın çalışmasının işletmelerde yoğunlaştırılması açısından da, seksiyonların bunun zorunluluğunu kavramaları anlamında bir ilerleme kaydedilmiştir, *"buna rağmen bu hemen hemen bütün partilerin çalışmasının en zayıf noktalarından biridir." (Bkz. sayfa 63)*

Kadın delege toplantılarına ilişkin olarak, çoğu ülkelerde bunun ön koşulu olarak işletmelerde, kadınlar arasında belirli bir zeminin oluşturulmadığı ve bundan dolayı bu çalışma yönteminin kullanılamaz olduğu saptanılmaktadır. Ancak, bunun yöntem olarak mükemmel bir şekilde uygulandığı Almanya gibi tek tek örnekler de vardır.

Partisiz kadın örgütleri içinde çalışmayla ilgili olarak, bu çalışmanın bazı partilerde büyük bir yeri aldığı söylenmektedir. Ancak, bir sapma olarak, bazı partilerde bu örgütler üzerine çok güçlü bir yoğunlaşma tespit edilmektedir.

"Partisiz kadın örgütlerinde çalışmadaki ideolojik belirsizlikler ve politik sapmalar, kendisini Almanya ve Fransa'da da gösterdi. Kızıl Kadınlar ve Kızlar Birliği, geri kadın kitleleri arasında yeterince propaganda gücü geliştireceği yerde, güçlü bir şekilde Komünist Partisini kopya ediyor." (sayfa 67)

Eğitim açısından, kadınlar arasında çalışma için kadro oluşumunun genelde oldukça zayıf olduğu değerlendirilmesi yapılmaktadır. Çeşitli partilerde, kadın fonksiyonerler için kurslar vs.ye karşı feminizme karşı duyulan yanlış korkudan ötürü çekingenlik mevcuttur. *(sayfa 69)*

1929 yılını belirleyen, tek tek seksiyonlardaki kadın çalışmasının canlanmasıdır. Almanya, Avusturya vb.' de ilk kez, delege sistemini gerçekten pratiğe uygulayan ülke çapında emekçi kadınlar konferansları toplanır. Komünist Partisi'nin önderliği altında bulunan proleter kitle örgütlerinde kadın kolları oluşturulur. Özellikle, üyelerinin çoğunluğunu kadınların oluşturduğu Uluslararası İşçi Yardımı'nda, kadınları pasif üyelerden çıkarıp aktif savaşçılar haline getirmek için büyük çabalara girişilir.

Bütün bu başarılara rağmen, Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi'nin 10. plenumunda, Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi'nin kadınlar kolundan Moirova yoldaş ta-

---

(*): TKP/ML(BOLŞEVİK) Kadın Komisyonu'nun Komünist Enternasyonal'in Komünist Kadın Hareketi deneyimlerini değerlendiren bir araştırma yazısı elimize geçti. Bu yazının son bölümünü yayınlıyoruz. Yazının ilk dört bölümü BOLŞEVİK PARTİZAN'ın bundan önceki sayılarında yayınlandı.

rafından eskiden olduğu gibi yine var olan eksiklikleri ve hataları ortaya koyan ve aşma yolları arayan acımasız bir bilanço çıkarılır.

Tekrar tekrar, proletaryanın saflarında ve öncelikle de Komünist Partisi içinde bulunan küçük-burjuva tavır şöyle teşhir edilir:

"Yoldaşlar, biz yalnızca işçi kadınların rolünü küçümsemiyoruz, aynı zamanda içimizdeki, kadın çalışması karşısındaki küçük-burjuva tavrın genelde aşılmadığı da ortaya çıkıyor. Fransız partisinin parti kongresi üzerine raporlardan, "8 Mart" dolayısıyla, bir işçi kadınlar toplantısında konuşan ve işçi kadınlara seslenen bir Fransız erkek komünistin şunları söylediğini biliyoruz: "sizin yeriniz fabrika değil, evde ocak başıdır". Yoldaşlar, Fransız partisinin bu komünist erkeğin sözlerini nasıl değerlendirdiği, kendisinin Fransız partisi tarafından uygun bir şekilde uyarılıp uyarılmadığı, Partinin, Marks ve Lenin'in bu kesinlikle önemsiz olmayan sorundaki öğretileri ile çelişen böylesi görüşler taşıdığı sürece parti üyesi olunamayacağını kafasına sokup sokmadığı ilginçtir."

Aynı yoldaş partilerin emekçi kadın kitleleri arasındaki etkisinin perçinlenmesi açısından şunu tespit etmektedir:

"Partilerimizin bu alandaki çalışması, son on yıl, gelişmesi gerektiği gibi gelişmedi, yanlış yöne doğru hareket etti. Bir dizi yıl kaybettik ve emekçi kadınları kazanmak için hemen hemen hiçbir şey yapmadık."

Partilerin bileşimi açısından, Fransız Komünist Partisi örneğinden hareketle, kadın üyelerin toplumsal bileşiminin halen çok az işçi kadını kapsadığı gösterilmektedir.

"Fransız Komünist Partisi'nde toplam 1100 kadın vardır ve bunların 180'i işçilerdir. Fransız partisinin bu duruma gereken şekilde tepki gösterdiğine biraz olsun inanabiliyor musunuz? Asla. Son parti kongresinde, kadınların partiye çekilmesi konusunda Fransız komünistlerinin tavrını aydınlatan garip ve ilginç bir olgu ortaya çıktı. 8 Mart'taki büyük kadın toplantılarında, komünist erkeklerin, konuşmalarının sonunda, erkeklerin partiye girmelerini talep ederken, kadınların Savaş Karşıtı Kadın Birliği'ne girmelerini talep ettikleri ortaya çıktı. ... KEYK'in 8 Mart'a ilişkin genelgesi, bu günün işçi kadınların partiye kazanılması doğrultusunda bir dizi önlemin hazırlanması için kullanılması gerektiğine dikkati çekiyor. Ama bu mektup Fransız partisinde okunmadı ve tartışılmadı herhalde. Aksi taktirde Fransızların KEYK'in işçi kadınların partiye kazanılmasının zorunluluğu doğrultusundaki doğrudan talimatından sonra, erkekleri partiye, kadınları Savaş Karşıtı Birliğe girmeye çağırmayı nasıl başardıkları anlaşılamaz".

Devamla, kadınlar sorunundaki sağ sapmaya değiniliyor ve Komünist Enternasyonal'in ve Altıncı Dünya Kongresi'nin kararlarına rağmen, birçok partide, kadın kolu tarafından yönetilen ve kadın parti üyelerinden oluşan hücrelerin var olduğu ortaya koyuluyor. Kadın işçilerin kazanılmasının yönelimi açısından, şu sapmaya değiniliyor: *"Diğer ülkelerde, dikkatin kadın işçilere yöneltilmesi gerektiğine dikkati çektiğimizde bize "ne yapıyorsunuz, ev kadınlarının sayısı daha fazla, ayrıca işçi kadınlar geri ve yorgun" dendi. Böylelikle, bütün emekçilerin mücadelesinde proletaryanın önderliği sorun haline getirildi." (sayfa 351)*

Burada, kadınlar arasındaki çalışma açısından *"eğer işletme hücrelerimiz yoksa, kadınlar arasındaki çalışmamız da aynı şekilde havada asılı kalacaktır"* denerek, kadınlar çalışmasının başarısının işletme hücrelerinin varlığına bağlı olduğuna tekrar tekrar dikkat çekilmektedir. *(sayfa 352)*

Kadın işçilerin yönetici kademelerde temsil edilmesiyle ilgili olarak şuna değinilmektedir:

"Bir sorun daha: Lenin, işçi kadınların cesaretle mümkün olan en yüksek kademelere çıkabilmeleri için teşvik edilmelerini talep ediyor. Bizde ama, örneğin İngiliz partisinde, kadın kolları için bir yönetici aranıyor ve politbürodan bir erkek, kadınlar kolunun yönetimi ile görevlendiriliyor. Güzel bir hikaye. İngiltere'de hiç mi kadın işçimiz yok? Bir tane kadın işçi bulup, ona çalışmanın nasıl yürütülüp yönetileceğini öğretemez misiniz? Ya da yeteneklerin gökten düşeceğini mi sanıyorsunuz? Bazı partiler, parti yönetimlerine kadın almak istemiyor. O zaman nerede öğrenecekler peki? Partiler, kadınları mutlaka parti yönetimlerine ve komisyonlara almalı, onları okullara çekmelidir; yine aynı şekilde parti tarafından atanan partili kadın yoldaşların kitle mücadeleleri ve eylemler dolayısıyla yapılan kitle mücadeleleri ve eylemlere ilişkin sorunların tartışılmasına katılmaları zorunluluktur. Partili kadın yoldaşlar kitle çalışması yapmak zorunda olduklarından, başkaları kadın kitlelerine onlar kadar doğrudan yanaşamayacaklarından, partili kadın yoldaşlar her tarafa çekilmelidir." (sayfa 356)

1930 yılında, Komünist Partilerin çalışması, tümüyle, yapılan hataları aşmanın işareti altında durmaktadır. Emekçi kadınların uluslararası ve ulusal konferansları, bu amaca, emekçi kadınlar içinde kök salmaya ve çalışmayı sanayi işçisi kadınlara yöneltmeye hizmet etmektedir. Kızıl Sendikalar Enternasyonali'nin hem Dördüncü ve hem de Beşinci Kongresinin hemen ardından, bir işçi kadınlar kongresi düzenlenir. Delegelerin en azından üçte birinin gerçekten kadınlardan oluşması gerektiği tespit edilir.

Bu çalışmanın çerçevesi içinde, kitle çalışması doğrultusunda giderek daha fazla ayrıntılı ve somut direktifler veren bir çok karar alınır.

Kızıl Sendikalar Enternasyonali'nin Dördüncü Kongresi şunları saptar:

"1) Kadınların taleplerinin hazırlanıp ortaya konmasına ve mücadele biçimlerinin ve yöntemlerinin saptanmasına, sürekli olarak işçi kadınların seçilmiş delegeleri çekilmelidir.

2) Tüm hazırlık komitelerine ve mücadele organlarına, kadın işçiler çekilmelidir.

3) Kadın işçiler grev komitelerinde ve grevcileri destekleme organlarında aktif ortak çalışmaya çekilmelidir.

4) Kadınların çoğunluğu oluşturduğu işletmelerde ve üretim dallarında, grev komitelerinin çoğunluğunu da işçi kadınlar oluşturmalıdır.

5) Grev öncesinde ve sırasında, kadın ve erkek işçilerle birlikte mücadeleye aktif katılıma çekilmeleri gereken işçilerin karılarının örgütlenmesine özel bir dikkat gösterilmelidir." (Inprekor Sayı 11, sayfa 263)

AVRUPA KOMÜNİST KADINLAR KONFERANSI (Ağustos 1930)

Bu konferansta da, çalışma, alınan kararlar temelinde eleştirel olarak gözden geçirilir ve geniş ölçüde yönergeler hazırlanıp ortaya konur. Partilerin çalışmasına ilişkin olarak şu değerlendirme yapılır:

"6) Dünya Kongresi'nden bu yana geçen dönem, kadın kolları çalışmasının parti kongresi ve konferans kararlarıyla ve aynı zamanda yönetici parti organlarının kararı ile, tüm partinin geniş çalışan kadın kitleleri arasında bir çalışması, ilk planda işletmelerdeki kadın işçiler arasında yürütülmesi gereken bir çalışma olarak belirginleştirmesiyle ayrılmaktadır. Geçen dönem, aynı zamanda, parti içi, parti içindeki kadınların tecritine yönelen önlemlerin aşılması, bu aşılmanın özel kadın hücrelerinin kurulmasına, komünist kadınların "temsilcilerinin" yönetici organlara seçilmesine kadar vardığı bir dönem olarak belirlendi. Bununla bağıntı içinde, tüm parti faaliyeti içerisinde komünist kadınların etkinliği arttı; parti kon

feranslarında kadınların sayısının artması ve onların bu konferanslardaki konuşması, bunun bir kanıtıdır. Ama alınan kararlar, partiler tarafından, kadınlar arasındaki çalışmada, özellikle orta ve alt parti organlarında, geniş ölçüde yeteri kadar uygulanmadı. ... Aynı zamanda, partilerin komünist kadınların tecrit edilmesine karşı mücadelelerinde, diğer aşırılığa düşmesi ve bizzat kadınlar arasında çalışmanın kadın fonksiyonerlerinin toplantılarına karşı olumsuz tavır takınmaları durumu da ortaya çıkmaktadır."(Inprekor Sayı 98, sayfa 2178)

Komünist Partilerin kadınlar arasında ajitasyon ve propaganda çalışmasına ilişkin olarak, kadınlara özgü taleplerin daha güçlü bir şekilde ortaya atılmasının özel bir öneme sahip olduğu vurgulanmaktadır.

Kitle çalışmasının biçimleri ve yöntemlerine ilişkin olarak, kadın örgütlenmesinin çeşitli biçimleri konusunda şunlar saptanmaktadır:

"19) Emekçi kadınlar arasında komünist etkinin güçlendirilmesi görevi, KP'den son derece hareketli ve esnek çalışma biçimlerinin ve yöntemlerinin kullanılmasını talep eder. Geçen dönemde, bu var olan çalışma biçimi emekçi kadınların kitle konferanslarının düzenlenmesinde kök saldı ve istikrar buldu. Konferanslar, Avrupa ülkelerinin çoğunluğunda, önemli ölçüde işçi kadın ve işçi karıları kitlelerini kapsadı. Bir dizi proleter kadın örgütleri konferansı yapıldı. Ama bu konferans katılanlar arasında, komünist kadınların oranı, kabul edilemeyecek derecede yüksektir (% 50-60). Konferanslara, diğer partilere ve örgütlere mensup çok az kadın işçi seçilmektedir. Bu, konferansların, işçi kadınların tabandan birleşik cephesinin biçimi olarak yeteri derecede kullanılmadığı anlamına gelir." (age. sayfa 2200)

Delege konferansları konusunda, bu soruna ilişkin kararların halen uygulanmadığı ve uygulandıkları yerde başarılar elde edildiği tespiti yapılmaktadır.

Bu görevi daha güçlü bir şekilde bilince yerleştirmek için, 1931'de Inprekor'un 5. sayısında *"İşçi kadınlar ve işçi karılarının delege toplantılarının örgütlenmesinin ilkeleri"* yayınlandı.

Yedinci Dünya Kongresi'ne kadar olan yıllar, alınan kararların uygulanması ve gerçekleştirilmesi için verilen mücadeleyle doludur. Örneğin Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi'nin 1931'deki 12. Plenumu, bir kararında, delege sisteminin uygulanmasını yeniden onaylamaktadır.

Komintern dergilerinde, 8 Mart eylemlerine ilişkin olarak, her keresinde, uluslararası çalışma değerlendirilmekte ve hatalar ve eksiklikler açık ve radikal bir şekilde adlandırılmaktadır.

Bir yandan, kadın çalışmasının büyüyen önemi, burjuvazinin ve oportünistlerin kadınları örgütleme doğrultusunda harcadıkları muazzam çaba ve kadın işçi kitlelerinin radikalleşmesi saptanmakta ve diğer yandan da kadınlar arasındaki çalışmanın bütün alanlarındaki önemli başarılara rağmen, örneğin 8 Mart 1932'de çalışma bir bütün olarak şöyle değerlendirilmektedir:

"Ama bugün bütün Avrupa ülkelerinin komünist partileri bu görevi yerine getirmiyorlar, nesnel olanakların oldukça çok gerisinde kalıyorlar, bu alanda sistemli bir çalışma yürütmenin politik zorunluluğunu küçümsüyorlar ve genellikle bu işlenmemiş çalışma alanını, bu görevin tümünü tek başına çözebilecek durumda olmayan kadın kollarına bırakmakla yetiniyorlar." (Komünist Enternasyonal Sayı 3/1932, sayfa 258)

Aynı şeyleri daha sonra, Kadınlar Sekretaryasının Yedinci Dünya Kongresi'ne sunduğu faaliyet raporunda görmek mümkündür.

"Bu alanda, Altıncı Dünya Kongresi dönemindeki durumla karşılaştırıldığında, bazı başarılar elde edilmesine rağmen, bugüne kadar bile, bütün komünist partilerin çalışmasında büyük eksiklikler tespit edilebilir." (sayfa 674)

Bu sorundaki oportünizm, Komünist Enternasyonal kararlarının küçümsenmesinde, emekçi kadın kitlelerinin politik ve kültürel geriliklerinin tümüyle kabul edilemez bir şekilde vurgulanmasında tespit edilmektedir. Kadın kitlelerinin proletaryanın genel mücadelesine çekilmesi, çoğu zaman eğitim çalışmasıyla karıştırıldı. İşçi kadınların kısmi talepleri, proletaryanın tüm taleplerinin doğal bir bileşeni olarak kavranmadı. İşçi kadının proletaryanın mücadelesi içindeki rolü, sıkça yalnızca bir yardımcı rol olarak değerlendirildi. İşçi kadınlar yalnızca yemek verilmesi ve çocuk bakımı için kurumların örgütlenmesi için kullanıldı, grev gözcüleri çalışmasına kattırılmadılar ve mücadele komitelerine üye olarak seçilmediler.

KOMİNTERN YEDİNCİ DÜNYA KONGRESİ (1935)

Dimitrof, birleşik cephe ve kadınlar sorunu bağıntısında, partilerin bu sorundaki birleşik cephe politikalarının ne olması gerektiğini belirtir ve öncelikle geniş emekçi kadın kitlelerine yaklaşımda esnekliği ve bu yaklaşmanın bütün olası biçimlerine açık olmanın zorunluluğunu vurgular.

"Geniş kadın kitleleri bu mücadelenin içine çekilmedikleri taktirde, faşizme ve savaşa karşı başarılı bir mücadele verilemeyeceği; komünist kadınların ve öncelikle de Partili kadın yoldaşlarımızın kulağına sürekli küpe olmalıdır. Fakat salt ajitasyon, bunu sağlamaya yetmez. Her somut durumu dikkate alarak, emekçi kadın kitlelerini yaşamsal çıkar ve talepleri doğrultusunda harekete geçirme olanağını bulmak zorundayız. Hayat pahalılığına karşı, eşit işe eşit ücret temelinde, ücret artışı için, kitlesel işten çıkarmalara karşı, hak eşitsizliğinin her biçimine ve kadının faşist köleleştirilmesine karşı olma talepleri uğruna mücadele edelim!

Emekçi kadınları devrimci harekete çekme çabamızda, gerekli olduğu yerde özel kadın örgütleri oluşturmaktan da korkmamalıyız.

Kapitalist ülkelerde Komünist Partisi önderliğinde bulunan kadın örgütlerinin, işçi hareketi içindeki «kadın ayrılıkçılığı»na karşı mücadelenin çıkarı açısından lağvedilmesi gerektiğine ilişkin bir önyargı mevcuttur; bu önyargı, çoğunlukla büyük zarar getirmektedir.

Devrimci, sosyal-demokrat ve ilerici anti-faşist ve savaşa karşı örgütlerle ilişki ve ortak mücadele kurulması için, en basit ve en esnek biçimler bulunmak zorundadır. Ne pahasına olursa olsun, işçi ve emekçi kadınların, işçi sınıfının birlik cephesi ve anti-faşist halk cephesi saflarında, sınıf kardeşleriyle omuz omuza mücadele etmelerini sağlamak zorundayız." ("Kadın Sorunu Üzerine", İnter Yayınları, sayfa 210)

Barış kampanyaları ve kadınlar bağıntısında, Yedinci Kongre'de, geniş kadın kitlelerinin içlerinde örgütsel olarak toplandığı örgütlerde çalışmanın ne denli önemli olduğu belirtilmektedir. Orada şöyle denir:

"Yoldaşlarımız, henüz bizim etkimiz altına girmemiş olan kadın kitlelerine yaklaşabilmek, aynı şekilde, pasifist anlayışa sahip kitlelerin içine girebilmek için, onların mensup oldukları örgütün niteliğini hesaba katmak zorunda olduğumuzu her zaman kavramıyorlar.

Önümüze koyduğumuz görev, kesinlikle bu örgütü yıkmak olmamalıdır, tam tersine, daha ziyade bu örgüt ile işbirliğinin en çeşitli biçimlerini, onun içine girmenin yollarını bulmak zorundayız. Bazı durumlarda yoldaşlarımız, bu doğru örgütsel ve siyasi çizgiyi kavramak ve izlemek yerine, dar ve sekter bir komünist kadın örgütü yaratarak, bunu var olan örgütlerde geniş kitle çalışmasının yerine geçirdi-

ler, bu, barış için ve savaşa karşı gerçek bir kitlesel kadın hareketinin oluşmasını zorlaştırmaktadır."(age. sayfa 213)

Yedinci Dünya Kongresi'nde, Dimitrof'un konuşmasına ilişkin kararda şöyle denir:

"5) Parti görüşleri ve dinsel inançları ne olursa olsun, milyonlarca emekçi kadın kitlesini, öncelikle kadın işçileri ve emekçi köylü kadınları halk cephesine katma acil zorunluluğu, komünistlerden, emekçi kadınların acil talepleri ve çıkarları uğrundaki mücadelesinde kitlesel hareketini geliştirmek için, özellikle de hayat pahalılığına, kadının haklarının elinden alınmasına, kadının faşist köleleştirilmesine, kitlesel işten çıkarmalara karşı, «eşit işe eşit ücret» ilkesi temelinde daha fazla ücret için, savaş tehlikesine karşı mücadelede daha güçlü çabalar harcamalarını talep etmektedir. Tek tek ülkelerde olduğu için, uluslararası düzeyde de, gerekli olduğu yerde özel kadın örgütleri de kurmaktan çekinmeksizin, düşünce özgürlüğü ve eleştiri güvencesi ile, devrimci, sosyal-demokrat ve ilerici kadın örgütleri arasında ilişki ve işbirliği sağlamak için, en çeşitli örgüt biçimlerini esnek bir şekilde uygulamak gerekmektedir." (age. sayfa 223)

Yedinci Dünya Kongresi kararlarının gözden geçirilmesinde, Komintern yayın organı "Komünist Enternasyonal"de, 1937'de, çalışmanın düzeyine ilişkin şu genel değerlendirme yapılır:

"Komünist Partilerinin saflarında bile, kadınlara karşı darkafalı, küçükburjuvaca, küçümseyici bir tutumun kalıntıları daha hala güçlü bir etkiye sahiptir. Erkekler gelişebilirler, örgütlenebilirler, yönetebilirler, savaşabilirler, herşeyi yapabilirler. Kadınlar ama -ancak istisnai durumlarda, ancak eğer özellikle atılgan, yetenekli, yetkinlerse. Eğer partilerde ve işçi örgütlerinde zaman zaman kadınlar da seferber ediliyorlarsa, bu biçimsel, mekanik bir şekilde oluyor ve asla kadınların ortak sınıf düşmanına karşı mücadeleye gerçek kitlesel katılımlarının zorunluluğu ve mümkünlüğüne dair derin inanç sayesinde olmuyor.

Kadın komünistler arasında, kızkardeşleri kitlesine olan bu inançsızlığı paylaşanlar hiç de az değil. Bu komünist kadınlar için, kadın ile erkeğin eşit haklara sahip olması demek, bunların kadınlar arasındaki özel çalışmayı unutmaları ve kadınlara, erkeklerle birlikte yürümek, politik, sendikal, toplumsal harekete katılmak olanağı şeklen resmen verilmiştir maskesi ardında, her önemli kadın hareketini ihmal etmeleri anlamına gelir. Ama, kızkardeşlerinin ilerlemesi için çaba harcamayan bir komünist kadın, kötü bir komünist kadındır. Sendikada yeralan her komünistin ilk görevi, nasıl sendikal harekete aktif katılmaksa, işçileri sendikaya çekmekse, her komünist kadının da ilk görevi, kadın kitlelerini komünizmden yana çekmek ve faşizmin onları işçi sınıfına karşı kullanmasına izin vermemek için, gücünün yettiği herşeyi yapmaktır.

Bugün Sovyetler Birliği'nde varolan biçimleriyle kadın hareketini mekanik olarak kapitalist ülkelere aktarmak da, bugün kapitalist ülkelerde kadınlar arasındaki çalışmanın geri kalmasının nedenlerinden biridir. Büyük Sosyalist Ekim Devrimi, kadına gerçek özgürlük vermiştir. Komünist Partisi ve Sovyet devleti, kadın kitlelerinin gelişmesi, onların sosyalizmi inşaya ve devlet yönetimine aktif katılması için muazzam olanaklar yaratmaktadır. Sovyetler Birliği'nde Komünist Partisi'nde veya sendikalarda özel kadın örgütleri veya özel kadın hareketi organları yaratılması -bu aşılmış bir aşamadır. Kapitalist ülkelerdeki komünist partileri, Sovyetler Birliği'nde özel kadın örgütleri kaldırıldığı için, onlara göre, bunlar kapitalist ülkelerde de gereksizdir. Ve gene de Sovyetler Birliği'nde de, sendikalarda örgütlü olmayan, üretimde çalışmayan kadınların genel sosyalist inşa cephesine katılmaları için çeşitli biçimler ortaya çıkmaktadır; örneğin, ağır sanayi kumandanlarının, Kızıl Ordu kumandanlarının karıları için danışma toplantıları, vb.

Komünist Partilerinin kadın çalışmasında şiddetli geri kalmışlıklarının nedenlerinden en önemlisi, bizzat kadınların kendilerini eksiksiz kişilik sahibi olarak görmemeleri, ikinci ya da üçüncü dereceden insanlar olarak değerlendirmeleri, kendi güçlerine inanmamaları, komünist partilerinin bu alanda gereken herşeyi yapmalarını sağlamak için kadınların yeterli inisiyatif geliştirmemelerinin hiç de az rastlanır birşey olmamasıdır. Kadınlar bağıntısında komünist partilerinin ve işçi sınıfının görevlerini yerine getirmesi uğrunda, bizzat kadınların kendileri mücadele vermek zorundadırlar. Geçmişin mirasına, feodalizmin artıklarına karşı mücadele etmek gerekmektedir." (age. sayfa 226-227)

Bu çizgi temelinde, Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi başkanlık divanı, Haziran 1937'de, kadınlar arasında çalışma konusunda bir kez daha tavır takınır. (Bu, bizim bu sorunda tanıdığımız son karardır.) Partili kadın yoldaşlar için daha fazla hareket özgürlüğü istenir ve şu talep edilir:

"Kadınlar toplantısından başlayıp bağımsız kadın örgütlerinin örgütlenmesine kadar; bu çalışmanın bağımsız yönetimi için kendilerine yeterli ölçüde örgütsel olanaklar sağlanmalıdır."

Bu, yine, kadınlar arasında çalışmanın ana görevlerinden biri olarak öne çıkarılır. Devamla, *"bütün emekçiler için önemli, ortak sorunlar temelinde ve aynı zamanda kadınların özel çıkarlarının savunulması için, en geniş kitlelerin ve hatta emekçi kadınların en geri tabakalarının bile en yakıcı ilgi duydukları talepleri ortaya atarak, özel bir kadın hareketinin geliştirilmesi" (sayfa 792-793)* talep edilir.

5. noktada şu talep ileri sürülür:

"Kadınların kitle hareketinin başarılı bir şekilde gelişmesi, komünist kadın ve erkekler, bu hareketin politik görevleri ve örgütsel biçimleri sorununa, her türlü biçimsellikten ve şematizmden bağımsız olarak yaklaşmayı öğrenemezlerse, mümkün değildir. Bundan dolayı, her ülkede, kadın kitlelerini özellikle ilgilendiren en yakıcı sorunların ve güncel sıkıntıların hangileri olduğu, hangi taleplerin ve sloganların onları harekete geçirmeyi başarabileceği özenle araştırılmalıdır. Yapay olarak yeni örgüt biçimleri düşünüleceğine, her ülkede halihazırda varolan örgütsel oluşumlardan yola çıkılmalı ve dikkati öncelikle, var olan kadın kitle örgütlerine (sosyal-demokrat, laborist, demokrat katolik vs.) mensup emekçi kadınların bütün güçlerini toparlamaya yöneltmek gerekir. Bunun için de, komünist kadınlar, bu örgütlere girmeli ve etkilerini emekçi kadınların eylem birliğinin sağlanması yönünde kullanmalıdırlar. Faşist ülkelerde ve komünist hareketin illegalitede bulunduğu diğer ülkelerde bile, bu kitle çalışmasının legal bir biçimde, legal olarak faaliyet gösteren örgütlerin saflarında sürdürülmesi öğrenilmelidir. Burjuva demokrasisinin olduğu ülkelerde, örneğin, kadın klüplerinin, kadın yurtlarının, ana çocuk yurtlarının ve kendilerine denk düşen çalışma içeriğine sahip özel kadın gençlik örgütlerinin örgütlenmesini gözönünde bulundurmalıdırlar." (sayfa 793)

Bundan sonra da, komünist ve sosyal-demokrat kadınların örgütsel olarak birleşmeleri gündeme konmaktadır.

Yedinci Dünya Kongresi'nin kararlarını ve yönergelerini doğru olarak değerlendirebilmek ve pratiğe uygulayabilmek için, burada sözkonusu olan, politik ve örgütsel olarak etkilerini yaklaşmakta olan proleter devrim için kitleler arasında perçinlemeye çalışan ve kitle eylemleri yöneten ***kitle partileri*** olduğu gözönünde bulundurulmalıdır. ●

ATİK Kadın Kurultayı üzerine birkaç not!

23-24 Nisan 1992 tarihlerinde yapılan kurultaya ilişkin bir yazı Mücadele dergisinde, "ATİK Kadınlar Kurultayı Başarıyla Gerçekleştirildi" başlığı ile yayınlandı. Şimdi bakalım, ATİK Kadınlar Kurultayı gerçekten başarıyla mı gerçekleştirildi?

Biz Bolşevik Partizan çevresinden kadın grupları, bu kurultaya katılmayı devrimci sorumluluğumuzun bir gereği olarak kavradık ve buna uygun davranarak kurultaya katıldık. Amacımız, yaratmak istediğimiz Komünist Kadın Hareketi'nin ve bu alanda savunduğumuz doğru görüşlerimizin propagandasını yapmak, ATİK içinde, kadın sorunu bağlamında varolan yanlış anlayışlara karşı mücadele etmekti.

Kurultay saygı duruşuyla açıldı. ATİK'in toplam katılımı 35 civarındaydı. Kadınlar sayısal olarak çoğunluktaydılar, fakat siyasi tartışmalarda erkeklerin öne çıktıkları gözlemleniyordu. Gündem olarak tespit edilen konular; kadının toplumdaki sosyal yapısı ve devrimci mücadeledeki önemi, faaliyet raporu, yönetim organlarının seçimi, dilek ve temenniler, kültür gösterisi... idi.

• • •

"Kadın sorunu üzerine ATİK saflarındaki yanlış anlayışlara karşı mücadele edelim..." başlıklı yazı okunduktan sonra tartışmaya geçildi. Bu yazı içerisinde, saflarındaki yanlış anlayışların neler olduğunu beş nokta halinde ele almaktalar:

Birinci nokta; *"içinde yaşadığımız özel mülkiyetçi kapitalist toplum yıkılmadan bu eşitsizliğin giderilemeyeceği şeklindeki genele takılan ve özgülü görmeyen anlayıştır"* deniyor. Fakat gerçekte, yazının kendisi de "genele takılan" bir durum sergilemektedir. Bilindiği gibi, devrimci mücadelede yön belirlenirken, ister kişi, ister örgüt olsun, içinde bulunulan anda, esas görevin, esas halkanın tespiti ve bu tespite uygun bir yönelim, mücadelede mızrağın sivri ucunun nereye yöneltileceğinin tespiti önemlidir. Bu bağlamda ATİK saflarındaki erkek şovenizminden hiç bahsedilmemesi çok önemlidir. Çünkü, yaşadığımız toplumda olduğu kadar, sisteme yönelen mücadelemizin göstergesi olan içinde yeraldığımız örgütlenmede de, mücadelenin yönelmesi gereken hedef, erkek şovenizmidir. Zira andaki esas tehlikeyi bu oluşturmaktadır.

Saflarındaki ikincil yanlış anlayışı da *"ATİK içinde özgül kadın örgütlülüğüne ne gerek var, zaten bütün eşitsizliklere olduğu gibi kadın sorunundaki eşitsizliğe karşı çıkılıyor. Bu, sonuçta, işçileri ve gençleri cins ayrımına götürüp, sınıf mücadelesi yerine cinsler arasındaki mücadeleyi ön plana çıkarır ve daha sonrası feminizme götürür bizi, diyen anlayıştır"* şeklinde koyuyorlar.

Ve üçüncü yanlış olarak da, *"kadınların özel örgütlülüğünü reddeden anlayıştır"* şeklinde konuluyor. Bu ikinci ve üçüncü yanlış olarak koydukları iç içe olan şeylerdir. Ama ATİK bunları ayrı ayrı ele almaktadır, bunun da anlaşılır bir yanı yoktur. Bu noktalarda ele alınması gereken sorun, kadın sorunu bağlamında neden özel örgütlenmelere gidilmesi gerektiği sorunudur. Ama bu sayılan maddeler içerik olarak bu soruna cevap vermekten çok uzaktır. Yani arkadaşlar kendilerini bir türlü "genele takılmaktan" kurtaramıyorlar. Özel örgütlenmenin ne olduğu ve buna kimin yön vereceği arkadaşların bu yazılarında hiç de açık değildir. Kadınların devrim mücadelesinin aktif savaşçıları haline getirilmesi ve bu mücadelenin aynı zamanda düzene karşı yöneltilmesi gerektiği düşüncesi tümden eksiktir. Bizce bunun anlamı; komünist partisi içinde örgütlenen kadınların, toplumdaki kadının konumu açısından, yani onların toplumsal baskı altında olmaları, her zaman cinsiyetçi baskılara maruz kalmaları, üzerlerindeki yüzyıllardır süregelen baskıların oluşturduğu edilgenlik, çekingenlik, birşey becerememe psikolojisinin varlığından dolayı; kadınların, Merkezi Kadın Komisyonu, Kadın Seksiyonu, vb. adı verilen özel kurumlar önderliğinde örgütlenerek yetkin kadınlar haline getirilmesi, parti içinde gerçekten eşit hak ve yükümlülüklere sahip bireyler olmalarının sağlanması ve bu yetkin kadınların hemcinslerini (kendilerinin de yaşadıkları aynı baskı ve aşağılanmışlığın beraberinde getirdiği, onları daha iyi anlayabilme yeteneğinden dolayı) daha kolay örgütleyebilecekleridir. Yoksa tabii ki cinsiyet ayrımı yapmak değildir.

Sayılan dördüncü ve beşinci yanlış da, ikinci ve üçüncü yanlışla ele alınması gereken konulardır. Ayrı ayrı ele alındığında ancak fazla yer kaplar, fakat bunun dışında pek fazla fonksiyonu yoktur.

Siyasi rapora gelince:

Yazının 3. paragrafında, *"Hatta itiraf edelim ki, erkeğin bu tekeli, devrimci çevrelerde bile kendisini güçlü bir biçimde hissettiriyor."* denildikten sonra dördüncü paragrafta, *"Ama, itiraf edelim ki, bizde devrimci mücadeleyi genelde erkeklerle sınırlı gören yanlış anlayışlar hakimdir. Hatta bu tür zararlı anlayışlar bazılarımızda kronik boyutlardadır. Belki çoğumuz farkında değilizdir; ama, bu anlayış nedeniyle devrimci mücadelede kadın ile erkekler sık sık karşı karşıya gelmektedirler. Halk yığınlarına mensup kadın ile erkeğin kenetlenmiş bir şekilde düşmana karşı daha güçlü mevzilerde mücadele yürütmeleri varken, kadını küçümseyen ve hor gören anlayışlar yüzünden bu kenetlenme, çoğu defa yerini gereksiz çatışmalara terketmektedir."* Ve devamında, *"Genelde geri olan kadının, ileri olan erkeğin karşısına dikilerek, onu çoğu zaman geri çektiği, geri çekmede önemli etken olduğu..."* tespiti yeralmaktadır. Arkadaşlar bu kadar şeyi söyledikten sonra *"içimizdeki esas tehlikeyi oluşturan erkek şovenizmidir"* diyemiyorlar bir türlü. Şimdi buradan ATİK Kadın Komisyonu'na soruyoruz: Tüm bunlar erkek şovenizminin ürünü değilse nedir? Tüm bunlar içinizde erkek şovenizminin hakim olduğunu, esas yönelinmesi gereken hedefin bu olması gerektiğini bağırmıyor mu? Tabii biz bu soruları kendilerine kurultayda da yönelttik, sadece burada sormuyoruz bu soruları onlara. Ama onların tavırları her zaman "genele takılma" pozisyonlarını sergiliyor.

• • •

Siyasi raporlarındaki bir diğer eksiklik de, ATİK bir yurtdışı kitle örgütü olmasına rağmen, enternasyonal alanda hiçbir şeyin yeralmamasıdır. Bu eleştiriye verdikleri cevap da, enternasyonal alanda ciddi çalışmalarının olmadığıdır.

• • •

İlginç bir nokta da feminizm üzerine tezleridir arkadaşların. Esas tehlike olarak erkek şovenizmini değil, feminizmi görmektedirler arkadaşlar. Tartışmalar içerisinde; yukarıdaki pozisyonlarımız karşısında, esas tehlikenin erkek şovenizmi olduğunu, feminizmin desteklenmesi gereken demokratik muhtevasının desteklenmesi gerektiğini, ama düzen sınırları içine sıkışan mücadele anlayışlarına karşı da mücadele edilmesi gerektiğini savundular. Tabii bunu kabul etmeleri epey zor oldu. Çünkü ATİK, feminizmi bir bütün olarak 12 Eylül çıkışlı, burjuva içerikli olarak damgalamaktadır. Ama Türkiye/Kuzey Kürdistan'da feminizmin 12 Eylül sonrası bu denli kadınları peşinden sürüklemesinin nedenini ortaya koyamamaktadırlar. Çünkü bunun temel nedeni, çoğu erkek şovenisti olan örgütlerin, kadınların kurtuluşu sorununa Marksist-Leninist perspektifle yaklaşmamalarıdır. Genelde kadınlar örgüt içinde kadınca işler yapmaya layık görülmüşlerdir. Ya da pek birşey yapamamışlar, en azından kendilerini bile yetkin kadınlar haline dönüştürememişlerdir. Bunun sorumlusu tabii ki, öncelikle örgüt içindeki erkek şovenisti hakim anlayıştır. Şimdi de bu örgütler, 12 Eylül çıkışlı feminizm diye diye gezmektedirler. Hiçbirinin aklına, biz neyi yapmadık da kadınlarımız feminizmin saflarına gittiler diye düşünmek gelmiyor. Bu örgütlerin yaptıkları şey, birşeyler söyleyip ruhu kurtarma pozisyonudur. Kadınların kurtuluşu için bir mücadele perspektifi oluşturmak değildir.

• • •

ATİK Kurultuyı'ndaki tartışmalar sonucunda; erkek şovenizmi bağlamında bizim getirdiğimiz eleştirilerin doğru olduğunu ama, bizim inkarcı yaklaştığımızı, çünkü, kendilerinin çoktan beri erkek şovenizmine karşı mücadele ettiklerini belirttiler. Tabii ki burada ortaya çıkan durum onların kendi inkarcılıklarının sergilenmesinden başka birşey değildir. Çünkü ATİK'in hiçbir belgesinde, içlerinde erkek şovenizminin hakim olduğu, buna karşı mücadelenin esas mücadele olması gerektiğine dair bir yazıya rastlanmaz. En son örneği kendisini siyasi raporlarında *"esas tehlike feminizmdir"* tesbitinde göstermektedir. Zaten bizim derdimiz onların erkek şovenizmine karşı bir-iki laf etmeleri değildir, önemli olan içlerindeki erkek şovenizminin hakimiyetini tespit ederek ona karşı mücadeleye yöneldiklerini belgelerinde ortaya koyarak açık mücadele yürütmedikleridir.

• • •

ATİK Kadınlar Kurultayı üzerine Mücadele dergisinde çıkan yazıya gelince:

Yazıyı yazanlar; *"Açıktır ki saflarımızda ve devrimci teşkilatlarda kadın sorununa ilişkin küçümseyen ve yanlış eğilimlerin olduğu ve bu durumun egemen erkek toplumundan kaynaklandığı, bunun somut yansıması olarak ta; erkek şovenizminin çeşitli biçim ve şekillerde kendisini gösterdiği açık bir gerçektir"* diyorlar. Bu yapılan tespit hemen bütün oportünistlerin, kadın sorununu ele aldıklarında yaptıkları bir tespittir ve bu tespitle durdukları yerdir de. Çünkü erkek şovenizmi o kadar içlerine işlemiştir ki, daha ileriye gidip de bu erkek şovenizminin kendisini saflarında nasıl gösterdiğini açıklamazlar. Eğer kurultayı başarıyla gerçekleştirdik diyeceklerse, bu sorun bağlamında gerçekleri bizzat ortaya koymaları gerekirdi. Bir de bu sorunlar üzerinde "canlı tartışmalar" yürüttüklerini söylemektedirler. Dilin kemiği yok, söylerler. Ve kağıt sabırlıdır, yazarlar... Ama bu "canlı tartışmalar" neler üzerine yapılmıştır, hangi yanlış anlayışları tesbit etmişlerdir, bunlara karşı nasıl mücadele yürüteceklerdir, tüm bunlar yok.

• • •

Yazıyı yazanlar; ATİK Kadınlar Komisyonu'nun hazırladığı "Kadının toplumdaki yeri ve devrimci mücadeledeki rolü" adlı siyasi raporun okunmasıyla canlı bir tartışma havasının başladığını, kadınların aktif olarak tartışmalara katıldıklarını yazmaktadırlar. Biz, Bolşevik Partizan çevresinde örgütlenen kadınlar olarak bu kurultaya katıldık, orada gördüğümüz hiç de yazarların belirttiği gibi kadınların bu tartışmalara "canlı olarak" katılmış olmaları değildir. Bunun nedeni de kadınların hemen hiçbir şey bilmemeleri değil, hep yanlış yapmaktan korktukları için konuşamamalarıdır. Bu durum yalnızca ATİK'li kadınların değil, öncelikle içinde bulundukları erkek şovenisti örgütün suçudur da.

"ATİK'in Kadınlar Kurultayına Kurultay öncesi devrimci örgütlere yaptığı çağrıyla, Kurultaya katılmalarını istemesi, sorunu birlikte tartışma çabalarına, dışımızdaki ilerici ve devrimci örgütlerin (Bolşevik Partizan dışında) ilgisiz kalmasını kendileri açısından olumsuz bir durum olarak değerlendiriyoruz" tespiti doğru bir tespittir. Evet yurtdışında da var olan diğer devrimci örgütler ATİK Kadınlar Kurultayı'na karşı duyarsız kalmışlardır. Bu olgudur. Bu tabii ki, bir bağlamda bu örgütlerin, kadın sorununda diğer örgütlerle tartışmaya ne ölçüde değer verdiklerinin bir göstergesidir de. Fakat ATİK'in şimdi bir Kadın Kurultayı düzenlemiş olması, onun kadın sorununa gereken önemi verdiğini, ötekilerden iyi durumda olduğunu, vs. de göstermiyor. Bunun yanında, burada, Kurultaya katılmış olan bizim pozisyonumuz hiç aktarılmamaktadır. Bu da ATİK açısından, kitlesini yeterince ciddiye almama durumunu sergilemektedir. Yapılması gereken, madem sizin dışınızda başkaları da katıldı kurultaya, onların da bu sorun konusundaki görüşlerini doğrularıyla ve yanlışlarıyla özet halinde koymaktır. Bu durumda ATİK'in kitlesi de bu Kurultay'da kendileri dışındakilerin neler savunduklarını görmüş olurlardı.

• • •

Bu yazı, kurultayla ilgili tüm önemli bilgileri vermekten de uzaktır. Örneğin; hangi konularda hangi pozisyonlar ortaya çıktı, sonuçta hangi yanlış görüşler tespit edildi? Mesela feminizm konusunda, erkek şovenizmi konusunda, örgütlenme konusunda, enternasyonal alanda kadın sorunu üzerine, Kürt kadınlarının üzerindeki üçlü baskının varlığı ve bu durumda nasıl bir örgütlenmenin doğru olduğu, kadınların edilgenliklerini aşmanın yolları, vb. vb.

• • •

Yazıda, Kurultaya gelen bir mesaja epey yer verilmektedir. Mesaj TKP/ML-YDB imzalıdır ve TKP/ML'in 4. Konferansının kadın sorununa ilişkin bölümü yeralmaktadır. Şimdi mesajın içinde yeralan konulara da bir gözatalım.

"Sorunun (kadın sorununun /BN) *değerlendirilmesinde Partimiz şimdiye değin yapılan kadın faaliyetlerimizi pek iç açıcı bulmamıştır. Bu önemli ve ciddi bir eksiklik olarak tespit edilmiştir. Devrimin sosyal tabanının yarısını oluşturan kadınların devrim cephesine daha yakınlaştırılması için kadınlar faaliyetinde özgün örgütlenme kararını almıştır. Buna mukabil, 3. Konferans öncesi 2. Konferansta alınan Partiye direkt bağlı Marksist-Leninist Kadınlar Birliği adlı yan Parti örgütünün yanlışlığı 3. Konferansta olduğu gibi, 4. Konferansta da yanlış bulunmuştur."*

Menşevikler, hem kadın sorununda yapılan çalışmaların iç açıcı bir durum sergilemediğinden dem vuruyor-

lar ve hem de ama, geçmişte bu sorun üzerine doğru olarak yapılan özeleştirinin yanlış olduğunun propagandasına önem veriyorlar. Bu bağlamda biz, ATİK Kadınlar Kurultayı'na gelen mesajda yeralan "Marksist-Leninist Kadınlar Birliği" sorununun menşeviklerce nasıl çarpıtıldığını açmak istiyoruz. Bu nedenle de önce 1. Konferans'ın özeleştirisinde yeralan ve 2. Konferans'ın da onayladığı tespite bakalım:

"Kadınların kurtuluşu meselesini, doğru olarak devrim meselesine bağlı olarak ele almakla birlikte, kadınlar üzerindeki özel baskılar ve bunlara karşı mücadele sorununu, sorun olarak bile gündeme getirmemek." (İKK, sayı 81, sayfa 8)

Şimdi de TKP/ML menşeviklerinin bu özeleştiriyi ? Konferans'ta hangi gerekçe ile reddettiğine bakalım:

"Parti tüzüğümüzün 8. bölümünde yeralan "TKP/ML kadın örgütlenmesi" ile ilgili hükmü kaldırılmalıdır; çünkü bu, cins ayrımı getiriyor. Kadınlar, gençlik, ordu ve parti içinde örgütlenmelidirler." (K., sayı 13, sayfa 44)

1. Konferans'ın özeleştirisinde yeralan kadın sorununa yönelik özeleştiri bizce doğru bir özeleştiridir. Çünkü bunun anlamı, kadının kurtuluşu yolunda ciddi adımların atılması demektir. Bu karar bu haliyle hiç de TKP/ML menşeviklerinin korkmasına yolaçacak birşey değildir. Onların asıl korktukları şey, bu karar ertesinde sorgulanacak olan erkek şovenizmidir. Arkasına saklanmaya çalıştıkları gerekçe ise, bu tür bir örgütlenmenin cins ayrımı getireceği safsatasıdır.

Cins ayrımını bu karar mı getirecektir? Buna kargalar güler. Cins ayrımını getirmek komünistlerin işi değildir. Bu ayrım önce toplumda vardır. Komünistlerin işi bir yandan toplumda varolan cins ayrımına karşı mücadele ederken, diğer yandan toplumun çeşitli pisliklerini de beraberinde partiye taşıyan ve böylece parti içinde cins ayrımı yapan erkek şoveni düşüncelere karşı mücadele etmektir. Bu mücadele içerisinde; kadınların partiye kazanılması ve bu kazanılan kadınların parti içinde eşit hak ve yükümlülüklere sahip üyeler olması, kadınların örgütlenerek partiye kazanılması/yakınlaştırılması için kadın örgütçülerin yetiştirilmesi yeralmalıdır.

Çünkü biz içimizde ne kadar cins ayrımı yok desek de, bu toplumun içinde vardır ve hem erkekleri, hem kadınları korkunç oranda etkilemektedir. Bu cins ayrımı yeni varolan birşey değildir, yüzyılların ürünüdür ve kadınların çekingen, kendine güvensiz, hiçbir şey yapamayacaklarına inananlar haline getirmiştir. Öyleyse bu kadınlar; toplumsal kurtuluş ve kendi gerçek kurtuluşları için nasıl mücadeleye seferber edileceklerdir? Bu soruya doğru cevap çok önemlidir, çünkü bu soruya verilen doğru cevap, kadınların gerçek kurtuluşları için önlerinin açılması ve onların mücadeleye seferber edilmelerini sağlayacaktır. Bu nedenle biz burada Clara Zetkin'den bir alıntıya burada yer vereceğiz.

"... Kadınlar arasındaki komünist çalışmanın tek tek partilerin yaşantısıyla ideolojik ve organik olarak bütün sağlamlığıyla bağlanmasında, bu işi yürütebilmek için özel organlara ihtiyacımız var. Elbette! Kadınlar arasındaki komünist çalışma kadınların sorunu olmamalı, aksine herkesin sorunu, her ülkenin komünist partisinin, Komünist Enternasyonal'in sorunu olmalıdır. Eğer bu amaca ulaşmak istiyorsak, bu durumda kadınlar arasındaki komünist çalışmayı bütünlüklü ve plan lı olarak yürütecek, yönlendirecek, ve bu amaca yönelik tutacak organlar -bu organlar Kadın Sekreterliği, Kadın Şubesi ya da herhangi birşey olarak adlandırılsa da- gereklidir. ... Bunun nedenleri açıktır. Geniş kadın kitlelerinin bugün de özel toplumsal koşullarda yaşadıkları ve çalıştıkları şeklindeki tarihsel gerçeği geçiştiremeyiz. Kadın cinsiyetinin toplumdaki özel konumunun özel bir kadın psikolojisi yarattığı tarihi gerçeğini de geçiştiremeyiz. Doğa tarafından cinsiyet olarak verilenle, toplumsal kurumlar ve koşullar tarafından yaratılan, birbirine bağlanmaktadır. Nasıl ki, somut yaşam koşullarından dolayı küçük-köylü kitlelerinin özel psikolojisini hesaba katmak zorundaysak, aynı şekilde en geniş kadın kitlelerinin psikolojisini de hesaba katmak zorundayız." (Clara Zetkin, Kadın Sorunu Üzerine, İnter Yayınları, "Kadınlar Arasında Komünist Çalışma" başlıklı bölümden, sayfa 143-144)

Clara Zetkin'den yapılan alıntı gayet açık dil konuşmaktadır. Bu alıntı bizim açımızdan, bize, kadının kurtuluşu yolunda rehberdir.

• • •

Şimdi devam edelim, TKP/ML menşeviklerinin mesajından incileri incelemeye... Yukarıdaki mesajdan yapılan alıntının devamında; *"yerine,* (Marksist-Leninist Kadınlar Birliği'nin yerine /BN) *kadınlara yönelik kitle örgütü oluşturulması kararı alınmıştır."* deniyor. Şimdi bu menşeviklere sormak lazım; kim bu kadın kitle örgütlerini oluşturacak, kim bu kitle örgütlerinde örgütlenmeyi yapacak? Doğal olarak diyebilirler ki, kadın yoldaşlarımız yapacak. Peki bu kadın yoldaşlar hangi doğrultuda kadınları örgütleyeceklerdir? Çünkü menşevikler, Komünist Parti içinde kadınların örgütlenmesi çalışmasına yönelik özel organları "cinsiyet ayrımı" yaptığı bahanesiyle reddetmektedirler.

• • •

Mesajda yeralan önemli bölümler bu kadar. Ama İKK Özel Sayısı'nda bu mesajın devamı yeralmaktadır. Orada, yukarıdaki alıntılarında ortaya koyduğu şekilde, cinsiyet ayrımı yaratacağı bahanesiyle, komisyonlar aracılığıyla partide merkezi olarak ayrı kadın örgütlenmesi reddedildikten sonra, *"bazı özgül örgütlenme biçimlerini reddetmiyoruz"* deniyor. Bunun da nasıl olacağını *"Tamamen kadınların çalıştırdığı bir fabrikada elbette kadın yoldaşlar vasıtasıyla diğer kadınlar örgütlenecektir, bu cinsiyet temelinde örgütlenme ile karıştırılamaz. Böyle fabrikalarda elbette kadın parti hücreleri kurulacaktır. Orada erkekler yok, onun için kadın parti hücreleri kurmak cinsiyete göre örgütlenme olur demek sakat olur"* şeklinde açıklamaktadırlar. Şimdi biz merak ediyoruz, bunlar cinsiyet ayrımı korkusuyla başvurdukları bu yöntemi uygulayacakları, sadece kadınların çalıştıkları bir fabrikayı nereden bulacaklardır? Anlaşılan menşevikler bu yöntemi, kadınların kurtuluşu sorununun kendi içlerinde er-geç kendisini dayatacağından yola çıkarak bu yöntemi icat etmişlerdir. Ve bu yöntem,

a) böyle –sadece kadınların çalıştıkları bir fabrika bulunamayacağından (biz yine kolay bulunamayacağından diye bir de pay bırakalım) dostlar alış-verişte görsün diye, kadın sorununun kendini dayattığı bir ortamda kaçamak yapmaya elverişli olduğundan alınmıştır;

b) biz cinsiyet ayrımı yapan merkezi kadın örgütlenmesine karşıyız, ama herhangi bir olası durumda sadece kadınların çalıştığı bir fabrika bulursak zaten böyle yerlerde örgütlenme perspektifimiz vardır diyebilmek için böyle bir yöntemi icat etmişlerdir. Bahaneleri de hazır; ***"Orda erkekler yok, onun için kadın parti hücreleri kurmak cinsiyete göre örgütlenmek olur demek sakat olur"*** diyorlar.

Örgütlenme sorununda "özel" örgüt sorununu da –böylece anlamsız bir örnekleme yöntemi ile– hallediveriyorlar. Bu çabanın altında erkek şovenizminin çirkin yüzü yatıyor.

Mayıs 1992 ●

Özürü kabahatinden büyük!

BOLŞEVİK PARTİZAN'ın 63. sayısında yayınlanan ve İsmail Beşikçi'nin bazı tavırlarını eleştiren "Çizmeden yukarı çıkma!" başlıklı makalenin; önce yurtdışında yayınlanan Mücadele gazetesinin 137. sayısında, daha sonra da Yeni Demokrasi dergisinde İbrahim Çelik imzası ile yayınlandığını 72/73. sayımızda "İbretlik değil, tükenmişliğin haberi! Menşevikler makale çalmaya da başladı!" başlığı altında belirtmiş ve eleştirmiştik. Bunun üzerine ATİK yayın organı Mücadele gazetesinin Yazı Kurulu, Yazı Kurulumuza ulaştırdığı, 10 Nisan 1992 tarihli bir mektupla tavır takındı (Bu mektubu; noktasına, virgülüne dokunmadan aynen yayınlıyoruz).

Kuşkusuz Mücadele Yazı Kurulu'nun takınması gereken tavır, okuyucularına, yayınlamış oldukları makalenin "çalıntı" olduğunu özürle duyurmaktı. Devrimci tavır, bunu gerektirirdi. Onlar bunu yapacak yerde, bize yazdıkları bir mektupla yetindiler. Biz tabii ki, Mücadele Yazı Kurulu'nun mektupla da olsa tavır takınmış olmasını, hiç tavır takınmamakla karşılaştırdığımızda, olumlu bir adım olarak değerlendiriyoruz. Yine de atılan, yarım bir adımdır. Yeterli değildir. Bir de mektubun içeriği görüldüğünde, bu olumluluk da soru haline gelmektedir. Şöyle ki:

Bu mektupta Mücadele Yazı Kurulu, kendilerinin yayınladığı makalenin bazı eklere rağmen Bolşevik Partizan'ın makalesi olduğunu kabul etmesine rağmen; sözkonusu makalenin gazetelerinde yayınlanma sürecini aktardıkları yerde ve bizi "yöntemimiz konusunda eleştirdikleri"(!) bölümde yine tam bir ibretlik durum sergilemekte, yavuz hırsız rolüne soyunmaktadır.

Mücadele Yazı Kurulu, bir çok yerden ve değişik kişilerden dergilerine sürekli olarak farklı konuları içeren yazılar geldiğini belirttikten sonra, *"bir kitle örgütü olan ATİK'in yayın organına yoğun yazılar gelmesinin garipsenecek bir yanı olmadığı açıktır"* diyor. Yani Mücadele Yazı Kurulu; kendilerine çok yazı geldiğinden, sözkonusu yazıyı redakte edecek fırsat bulamadan –ama ne hikmetse ekleme yapacak zaman bulabilmişler!– yayınlayıvermiştir! Burada "garipsenecek" yan, Mücadele Yazı Kurulu'nun dediği gibi çok yazı gelmesi değildir. "Garipsenecek" yan; Mücadele Yazı Kurulu'nun diğer yayın organlarını takip etmeme sorumsuzluğudur... Bizim "garipsediğimiz" yan da budur!

Yazının yayınlanması konusundaki gelişimi aktarırken Mücadele Yazı Kurulu, açıkça sorumsuzluğunu kılıflandırma çabasına girişmektedir.

Mücadele Yazı Kurulu'na göre; bir ATİK sempatizanı yazıyı göndermiş ve yayınlanmasını istemiştir. Yine bu "kendisini bilmez sorumsuz biri", Mücadele Yazı Kurulu'na "yazısı" üzerinde değişiklik yapma insiyatifini de vermiş, bu insiyatif gereği Yazı Kurulu değişiklikler, eklemeler yapmıştır ve yayınlamıştır. Ama bunlara rağmen yazı, gönderen kişiyi bağlamaktadır! Bu gelişmeyi sıralayan Mücadele Yazı Kurulu'nun dili bir türlü ama, "başkalarının yayınlarını izlemiyoruz, bundan dolayı da yazının başka yerde yayınlanıp yayınlanmadığını kontrol edemezdik" demeye varmıyor! Mücadele Yazı Kurulu'na göre günah keçisi, yazıyı gönderen kişidir!

Hayır, Mücadele Yazı Kurulu!

"Kendini bilmez sorumsuz biri" olarak nitelediğiniz kişinin çaldığı makaleyi yayınlamak, bu sorumsuzluğa sizi ortak eder. Bir yazıyı yayınlamak veya yayınlamamak yazı kurulunun sorumluluğunda olan bir tasarruftur. Siz bu yazıyı yayınlamada birinci derecede sorumlusunuz. Kendini bilen, ciddi bir redaksiyon, kendisine gönderilen yazıları araştırır. Sorumluluk sahibi bir yazı kurulu, başka yayınları izler. Tam da bunların yapılmadığı noktada, ortaya çıkan bu durumda en büyük sorumlu, yazıyı gönderenden öte; Mücadele Yazı Kurulu'dur! Tüm bunları görmezden gelen Mücadele Yazı Kurulu, hatasını açıkça üzerleneceğine, laf kalabalığı ile örtbas etmeye çalışıyor!

Mücadele Yazı Kurulu bununla da kalmıyor. Kendilerinin makale çaldığını söylememizi, bu durumu yayın organımızda eleştirmemizi, sorumluluğumuz gereği tepki göstermemizi, "aylar geçtikten sonra farkettiğimiz" bir "fırsatçılık" olarak değerlendiriyor, "yangından mal kaçırırcasına" bir tavır takındığımızı söylüyor...

Bu durumda "fırsatçı" olan, "mal kaçıran" kim?!! Çalıntı bir yazıyı ekler yaparak yayınlayan, ATİK taraftarlarını ve devrimci kamuoyunu aldatan sorumsuz Yazı Kurulunuz mu, yoksa çalıntı yazıyı yayınladığınızı söyleyen biz mi? Şimdi yazının çalıntı olduğunu biliyorsunuz. Mücadele'de bu konuda açıklamanız nerde?!

Fırsatçılık, başkasına ait olan bir makaleyi, ekleme-çıkarmalarla kendi yayın organında kendi makalesi olarak yayınlamaktır. Budur fırsatçılık! Yoksa böylesi bir fırsatçılığı eleştirmek değildir!

Biz; aradan "aylar geçse" de, sorumluluğumuz gereği tavır takınıyoruz. Bu; –aradan aylar geçse de– bizim diğer yayınları izlediğimizi, makale çalma gibi fırsatçılığa izin vermeyeceğimizi, bu fırsatçılığı, tükenmişliği devrimci kitlelere anlatmayı bir görev bildiğimizi gösterir. Oysa sizin tavrınız, bu işlere hiç değer vermediğinizi, kitlenizi ve devrimci kamuoyunu aldatma yolunu seçtiğinizi, "fırsatçı" ve "mal kaçırma" tavrınızı örtbas etmek için fırsatçılığınızı görüp söyleyen "ev sahibini" haksız çıkarmaya çalıştığınızı gösteriyor, özürünüzün kabahatinizden büyük olduğunu gösteriyor!

Mücadele Yazı Kurulu'nun mektubunda, bizim *"yurtdışında varlığını ancak sürdürebildiğimiz"* şeklindeki tespitlerini de, öncelikle bir yurtdışı yayın organını çıkaran Mücadele Yazı Kurulu'nun Türkiye-Kuzey Kürdistan konusundaki bilgisizliğine bağlıyor, bağışlıyoruz. ATİK gibi bir yurtdışı örgütünün tabii ki Türkiye-Kuzey Kürdistan'da sınıf mücadelesinin gelişmesi noktasında bilgi eksikliği olması mümkündür. Yine de bu eksikliğin bilincinde, bu konuda böyle iddialı laflar etmek yerine, alçak gönüllü olmaları daha iyi olurdu diye düşünüyoruz.

Hele hele İbrahim Kaypakkaya'yı savunduklarını her gün yeniden ilan edenlerin, tam da İbrahim Kaypakkaya'nın görüşlerinin saldırılara karşı savunulduğu bir makaleyi ancak çalıntı yaparak yayınladıkları bir ortamda, bu makaleyi çaldıkları bizleri "yurtdışı örgütü" olarak adlandırmaları gerçekten acınılacak bir durumdur. Demek ki siz, artık "yurtdışında varlığını ancak sürdürenlerin" siyasi yönlendiriciliğine muhtaçsınız! İbrahim Kaypakkaya yoldaşı da ancak onların

makalesini çalma yöntemi ile savunabiliyorsunuz! Doğrusu kötü bir durum!!!

Sonuç olarak, Mücadele Yazı Kurulu, makalenin yayınlanması olayında gösterdiği sorumsuzluğu, bize gönderdiği mektupta da devam ettirmektedir. "Yavuz hırsız ev sahibini haksız çıkarır" sözüne uygun bu "pişkin" davranışlar da tükenmişliğin bir göstergesidir. Ancak bu tavırlar da menşevikleri, içinde bulundukları tükenmişlikten kurtaramayacaktır. Özürü kabahatinden büyük olanlar daha da batacaklardır!

15 Mayıs 1992 ●

YANIT BEKLİYOR!!

Mücadele Gazetesi Yazı Kurulu'nun mektubu...

BOLŞEVİK PARTİZAN YAZI KURULUNA

Derginiz bolşevik partizan'nın 1 Mart 1992 sayı 72/73 sayısında konfederasyonumuz ATİK'in yayın organı olan mücadele gazetesine yönelik "ibretlik değil, tükenmişliğin haberi! menşevikler makalede çalmaya başladı" başlığıyla bize yönelttiğiniz eleştiriyi öğrenmiş bulunuyoruz. Gazetemiz şahsında bizlere yöneltilen eleştiri ve suçlamaya tavır takınmayı ve yazı kurulu olarak, bu mektubu sizlere ulaştırmayı sorumluluğumuzun gereği olarak görmektedir.

Sorunu bir kaç yönüyle ele almak istiyoruz.

1) Bolşevik partizan 63.sayısında çıkan, ismail Beşikçi'yi eleştiren "çizmeden yukarı çıkma" adlı makalenin, mücadele gazetesinin 137. sayısında çıkan aynı yazının bolşevik partizan'a ait olduğu doğrudur. Bu yazı mücadele gazetesinin 137. sayısında yayınladığımız adı geçen eleştiri yazısının, Bizim tarafımızdan Haziran-Temmuz 1991'de yayınlamadan önce, mart 1991'de Bolşevik partizan'da yayınlanmasıdır.

Bolşevik partizan'da eleştiri konusu yazının bize belirtildiği şekliyle bazı yerlerinin değiştirilerek gönderilmiş olması; yazının BP'ye ait olmadığının delili değildir. Belirtildiği gibi bazı yerler değiştirilerek gönderilmiştir.

2) Yazının dergimizde yayınlanmasına ilişkin gelişim ise şöyledir.

Bir çok yerden ve değişik kişilerden Dergimize sürekli olarak farklı konuları içeren yazılar gelmektedir. Bir kitle örgütü olan ATİK'in yayın organına yoğun yazıların gelmesinin garipsenecek bir yanı olmadığı açıktır.

Adı geçen yazıda bir ATİK sempatizanı tarafından bizlere gönderilmiş (Belirtelim bizim tarafımızdan yazı yazma görevi verilmemiştir.) ve yayınlaması istenmiştir. Bu isteme ek olarak yazısına ek ve çıkarmaların yapılabileceği insiyatifi yazı kurulumuza kişinin kendisi tarafından verilmişti.

Bu istem tarafımızdan bilindiğinden yazıda sadece İbrahim Kaypakkaya'nın şeyh-sait isyanı değerlendirmesini içeren alıntı ve Beşikçi'nin aynı isyanı değerlendiren yazı(alıntı)sı tarafımızdan konmuştur.Yazısının diğer bölümleri olduğu gibi korunmuştur ve yazıyı gönderen kişiyi bağlamaktadır. Zaten ismiyle yayınlanmasıda bundandır. Yeni demokrasi dergisinde yayınlanmasıda mücadele gazetesinin niteliği kendilerince bilindiğinden irademiz dışında kendileri tarafından yayınlanmıştır. Böyle bir gelişmeyi bilmeleri halinde yayınlanmayacağını sizlerde idrak edersiniz.

3) Bunlara bağlı olarak; sizleri yönteminiz konusunda eleştiriyoruz. Eleştiride fırsatçı davrandığınızı belirtmek istiyoruz. Yazınızın bazı değişiklikler yapılarak Gazetemizde çıktığını, aradan aylar geçtikten sonra, fark ettikten sonra sorunu bize iletebilir ve tavır takınılmasını isteyebilirdiniz. Bunun içinde bulunduğumuz koşullarda çok zor olmadığını sizlerde çok iyi biliyorsunuz. Bize ilettikten sonra, bizlerin tavır takınmaması durumunda açık eleştirinizi kamuoyuna duyurma sizlerin en doğal hakkı olacaktı. Dolayısıyla fırsatçı bir şekilde, yangından mal kaçırırcasına bir tavır içine girmenizi de biz eleştiriyoruz.

Devamla derginizde "ibretlik değil, tükenmişliğin haberi, menşevikler makalede çalmaya da başladı." eleştirisini sizlerin anlatmaya çalıştığı anlamıyla boş bir eleştiri olduğu, kendisini bilmez sorumsuz birinin yapmış olduğu davranışın, sizlerin belirtmeye çalıştığı şekliyle bize uymadığı açıktır. "menşevizm" denen ideolojinin sizlerin savunduğu teoriyle çok daha uyum içinde olduğu bilinen bir gerçektir. Zira tükenmişlik sorununa gelince;

Bu ifadenin kendi durumunuzla denk düştüğü, yılların pratiğiyle ispatlanmadı mı hala? yurtdışında varlığını ancak devam ettirebilen bir örgüt oldunuz açık değilmi? insanın başkasını eleştirmeden kendisine bir bakması ge-rekmezmi?

Son olarak böyle bir olayın yanlışlığı ve affedilmezliğini bir daha belirtmek istiyoruz ve devrimci bir insana-bu bizim taraftarımızda olsa-yakışmadığını söylüyoruz. Olayın esas karşı çıkılması, mahkum edilmesi ve tavır alınması gereken nokta burasıdır. Sizler bundan uzak bir davranış içine girmeyi bir kazanç olarak görüyorsanız, kaybeden yine sizler olacaksınız. Zira bizler tavrımızı ortaya koymuş bulunuyoruz. Selamlar.

10 NİSAN 1992
5. Dönem ATİK Konseyi
mücadele gazetesi
Yazı kurulu

Okuyucu Mektupları

Bir okuyucunun eleştirisi hakkında

74. sayımızda yayınlamış olduğumuz bir okuyucu mektubunda "Kürdistan Kürt halkınındır" sloganı ile ilgili olarak yapılan bir tespite bir okuyucumuzdan eleştiri geldi. Aşağıda bu eleştiriyi olduğu gibi yayınlıyoruz. Yazı Kurulu olarak bu eleştiri konusunda görüşümüz şöyledir:

a) Yayınladığımız okuyucu mektupları tabii ki öncelikle yazarlarını bağlar. Fakat Yazı Kurulu bunlarla ilgili herhangi bir eleştiri getirmediği sürece ve ölçüde yayınlanan yazıların siyasi sorumluluğunu taşımaktadır. Yazı Kurulu eleştirilen yazıya herhangi bir eleştiri getirmemiştir. Bu yüzden eleştirinin doğrudan muhatabıdır.

b) Yazıya getirilen eleştiri haksız, yanlış bir eleştiridir. Şöyle ki:

Eleştiri, burada eleştirilenin somut bir slogan olduğunu ve bu somut sloganın, evet "Türkiye Türklerindir", "Almanya Almanlarındır" faşist sloganından bir farkı olmadığını görmüyor. Eleştiri, bu sloganın, benzer diğer sloganlardan farkı olmadığının söylenmesini *"Kürt ulusunun ezilen bir ulus olduğu, ezilen ulus milliyetçiliğinin haklı bir yanı olduğunu"* vb. görmeyen bir tavır olarak görüyor. Eleştiri, bizim bütün ajitasyon-propagandamızda ezilen ulus milliyetçiliğinin haklı bir yanı olduğunu vurguladığımız gerçeğini, somut bir sloganın tartışıldığı yerde, bunu yinelemenin gerekli olmadığını, mektubu yazanların derdinin ulusal sorunda çizginin tüm unsurlarını yinelemek olmadığını görmüyor.

Eleştiri *"ezilen ulus şovenizmi olamaz"* deyip, bunun *"klasiklerin pozisyonu"* olduğunu söylediği noktada da yanlışı savunuyor. Şovenizm, saldırgan milliyetçiliktir. Şovenizm, kendi milleti için ayrıcalık talep etmek, bunun için gerekirse diğer ulusların haklarını çiğnemektir. Kuşkusuz ezilen bir ulusun pratikte şovenist tavır takınması çok zordur. Yine de imkansız değildir. Teoride ise, ezilen ulus adına da evet şoven görüşler savunulabilir. Klasiklerimiz hiç bir yerde *"ezilen ulus şovenizmi olamaz"* vb. tespitler yapmamıştır. Onlar fakat, doğru olarak saldırı oklarını öncelikle hakim olan ezen ulus şovenizmine yöneltmişler; ezilen ulus milliyetçiliği bağlamında da onun "olumsuz yönü"nün (yani milli baskıya karşı çıkan, ayrılma hakkı talep eden yönünün) öne çıkarılması tavrını takınmışlardır. Bu yönün öne çıkarılması, onların "ezilen ulus şovenizmi olamaz"ı savundukları vb. biçimde yorumlanamaz. Ve bizim tarafımızdan da öyle yorumlanmamıştır.

Somut konuşalım: "Kürdistan Kürtlerindir" sloganı, bugün Kürdistan'da yaşayan Arap, Türk, Ermeni vb. ulus ve milliyetlerin Kürdistan'da işi olmadığını, onların çekip gitmesi gerektiğini içeren bir slogandır. Gerici, saldırgan milliyetçi, şoven bir slogandır. Bu slogan —onu atanların niyeti ne olursa olsun— faşist TC devletine değil, Kürdistan'da bulunan tüm Kürt olmayanlara yönelik bir slogandır.

Eleştiri, *"bu slogan kuru olarak alındığında yanlıştır. ... fakat Kürt ulusunun bağımsızlık mücadelesinin andaki durumu göz önüne alındığında Kürt şovenisti ve faşist olarak değerlendirilemez"* diyor. Kürdistan'da yalnızca Kürt olanları isteyen bir slogan, ister "kuru", isterse başka biçimde alınsın; Kürt ulusunun ulusal kurtuluş mücadelesi hangi durumda ve boyutta olursa olsun, şovenisttir ve "Türkiye Türklerindir" faşist şiarından bir farkı yoktur. Bu şiarı ezilen ulus milliyetçilerinin atması, ve ezilen ulus milliyetçiliğinin —ezen ulus şovenizminin tersine— desteklenmesi gereken demokratik bir öze de sahip olması gerçeği de, bu olguyu değiştirmez.

Eleştiricinin getirdiği *"Türk ulusundan komünistlerin ulusal sorundaki ikilik arzeden nazik koşullar"*a gelince: Önce bunun böyle ayrımsız ve genel konması doğru değildir. Türk komünistlerinden kastedilen kimdir? İkincisi, bu söylenenin doğru varsayılması halinde de, böyle bir durum doğru bir tespitin yapılmasının önüne engel olarak çıkartılamaz. Üçüncü olarak, biz Türkiye-Kuzey Kürdistanlı komünistleriz! "Türk komünistleri" değiliz. Hem ideolojik-siyasi, hem de pratik olarak değiliz. Yazıyı gönderen Bolşevik Partizan okuyucuları da yazıyı Türk komünisti olarak kaleme almamıştır. Bizim, eleştiri getiren okuyucuda gördüğümüz sapma "ezilen ulusun şovenizmi olamaz" anlayışında kendini açıkça gösteren ve ezilen ulus milliyetçiliğinin bir yanını gören, ezilen ulus milliyetçiliğindeki saldırgan yana karşı mücadele görevini kavramayan bir sapmadır.

• • •

BP Yazı Kuruluna:

Yoldaşlar,

Bolşevik Partizan 74. sayı 49. sayfada, 13 Mart 92 tarih ve bir grup işçi imzasıyla yayınlanan okuyucu mektubunda; işçi arkadaşlar *"Bu sloganlar içinde özellikle dikkatimizi çeken «Kürdistan Kürt halkınındır» sloganıydı. Biz bu sloganı milliyetçi, şovenist bir slogan olarak değerlendiriyoruz. Bu slogan «Türkiye Türklerindir», «Almanya Almanlarındır» faşist sloganından hiç bir farkı yoktur."* dedikleri yerde, Kürt ulusunun ezilen bir ulus olduğu, ezilen ulus milliyetçiliğinin haklı bir yanının da olduğunu görmeyen, ezilen bir ulusun şovenizminin olamayacağını es geçen, bu bağlamda klasiklere ters düşen bir pozisyonda durmaktadır.

Evet işçi yoldaşlar, ezilen ulus milliyetçiliğine de vurma haklı çıkışlarına rağmen ve evet bu slogan kuru olarak ele alındığında yanlış bir slogan da olmasına rağmen, somut olarak Türk faşist devletinin pençesinde inleyen Kürt ulusunun ulusal bağımsızlık mücadelesinin andaki durumu gözönünde bulundurulduğunda, bu slogan Kürt şovenisti ve faşist olarak değerlendirilemez.

Bu noktadan, bilhassa Türk ulusundan komünistlerin ulusal sorundaki ikilik arz eden nazik nüansları iyi kavramadıkları koşullarda, Kürt ulusunun ayrılıp ayrı devlet kurma haklarının pratikte güvenini verilmesine doğru siyaset üretemezler. İşçi yoldaşların bu noktada görüşlerine ve görüşlerine kaynak olan derinliğe göz atmalıdırlar.

NOT: Ayrıca görüş belirtmediği durumda, yazıyla Yazı Kurulu da hemfikir sayıldığından, bu eleştirinin muhatabı Yazı Kurulu'dur da.

Nisan 1992
Bir BP okuru.

Doğu Perinçek'in sahte Kürt dostluğu denemesi...

6.4.1992 Pazartesi günü SP, HEP ve YKD'nin ortak katılımlarıyla düzenlenen "Devlet Terörüne Kardeşlik Barikatı" mitinginde Sosyalist Parti adına konuşan, sahte sosyalist Doğu Perinçek revizyonisti, Mersin Cumhuriyet Alanında toplanan, sayıları yaklaşık 2000'i bulan Türkiye-Kuzey Kürdistanlı kitle önünde geçmişten miras, teslimiyetçi, provokasyon tavrını bir kez daha sergiledi.

Alanda toplanan ve büyük çoğunluğunu Kuzey Kürdistanlı kadın ve erkeklerin oluşturduğu kitle, Doğu Perinçek'in konuşması sırasında sürekli olarak Kürtçe sloganlarla kinlerini, öfkelerini haykırdılar. Sloganlar; "Önder Apo!", "Yaşasın Kürdistan!", "Yaşasın PKK!" gibi sloganlardı. Tabii bu sloganlar eşliğinde açılan Kürdistan bayrağı, Doğu beyi fazlaca rahatsız etti. Çünkü, Doğu Perinçek'in konuşmasının özgülünde, Kürt ulusunun kurtuluş davasının son durağı SP'de saf tutmak, SP dışındaki tüm düzen partilerine yakayı kaptırmamak; zaten bu konuda kitleye açık suçlama yöneltebilme cüretini de gösterebildi. Aynen aktarıyorum: *"Ben size düzen partilerine oy vermeyin, o oylar yarın size mermi olarak sıkılacak dedim, ama siz onlardan yine medet umup oy verdiniz."* gibi...

Daha sonra kitle içerisinden bir grup PKK'lı, bizim de onaylamadığımız yönelimi, milliyetçiliğin uç noktasını zorlayan bir slogan attılar: "Kahrolsun Türkiye!"(*). Bize göre bu sloganı atanlar, ulusal sorunu sınıflar arası mücadeleden bağımsız ve proleter dünya devriminin parçası olup-olmamak muğlaklığı içerisinde, kendini bilmezce tavır ve olumsuzluklarını mücadele pratiğine taşıyanlardır. Biz bu türden anlayışları mahkum ediyoruz!

Bu slogana göstermelik en çok bozulan, hiç şüphesiz Doğu Perinçek revizyonisti idi. Öyle ki, slogan sonrası konuşmasını keserek, bir ara işi *"mitingin bitirilmesini isteyenler ve istemeyenler ellerini kaldırsın"* diyerek, anket yöntemiyle provokasyon yaratmaya çalıştı. Ve hemen arkasına alışagelmiş, o meşhur "Kahrolsun Amerikan emperyalizmi!" sloganını attı, ama slogana katılım olmadı.

Kısaca, Doğu Perinçek Mersin'deki sahte Kürt dostluğu denemesi bir fiyaskoyla sonuçlandı.

Daha sonra mitingin bitimi sırasında SP ve HEP yetkililerinin "dağılın" çağrılarına itibar etmeyen Kuzey Kürdistanlı çok sayıda kadın, erkek (çocuk, genç, ihtiyar) Kürdistan bayrağı altında gösteri yürüyüşüne geçtiler.

Gösteriler, Cumhuriyet Alanı'ndan şehrin kalabalık caddelerine kadar taşındı. Kürdistan halkı Mersin'de faşist polisin azgın saldırılarına taşlarla karşılık verdi. Sokak ortalarında linç edilinceye kadar dövüldüler; kafaları, kolları kırıldı, gözaltına alındılar; ama direniş ruhlarını, haklı davalarına bağlılıklarını ve faşizme kinlerini haykırma kararlılıklarını kıramadılar ve kıramayacaklar!..

Bir BP okuyucusu ●

Yazı Kurulu'nun notu...

(*): "Kahrolsun Türkiye!" sloganı, bugün kitleler içinde, ayrımsız "kahrolsun Türkler" olarak kavranan bir slogandır. "Kahrolsun Türkiye" deyince, akla ilk gelen faşist TC devleti değil; işçisi ile, köylüsü ile, coğrafyası ile Türkiye ve öncelikle de Türkler olmaktadır. Hakim sınıfların demagoji ve kışkırtmaları ile de bu pekiştirilmektedir.

Bu slogan kitleler tarafından böyle kavrandığı için –atanların en azından geri bilinçli kesimi açısından da böyle kavranarak atılıyor!– yanlış ve red etiğimiz bir slogandır.

Sorun yalnızca kitleler tarafından böyle kavrandığı için çıkmıyor. Tek başına Türkiye kavramı, nasıl kullanılırsa kullanılsın, ayrımsız, onun içinde yaşayan tüm sınıflardan insanları kavrayan bir slogandır. Bu yüzden de "Kahrolsun Türkiye!" sloganı red edilmelidir.

Bu slogan pratikte, Kürt milliyetçiliğinin sloganı olmasına rağmen, Türk şovenizmine de –Kürtlere karşı Türkleri kışkırtmak için– yarayan bir slogandır. Doğru olan slogan, "Kahrolsun ***faşist*** TC ***devleti***!", "Kahrolsun faşist devlet!" vb.'dir.

ÖZELEŞTİRİ

74. sayımızın arka kapağında;
*"Newroz Ateşi **Kürt ulusunun** bağımsızlık, demokrasi, **sosyalizm** mücadelesinde meşale olacaktır!"*
şeklinde bir slogan kullandık.
Bu slogan, Kürt ulusunun
sosyalizm mücadelesinden söz ettiği noktada,
yanlış bir slogandır. Burjuvaziyi de içeren ulusun
sosyalizm mücadelesi olmaz. Sorunun böyle konması,
burjuvazi ile proletarya arasındaki uzlaşmaz zıtlığı
ortadan kaldırma, burjuvazi ile ***birlikte***
sosyalizm için mücadelenin mümkün olduğunu
savunma anlamına gelir.
Bu yanlışımızı özeleştirel olarak düzeltiyoruz.
Bugün, ülkemizde Kürt ulusunun ulusal kurtuluş
mücadelesinin önemli bir sembolü haline gelmiş olan
Newroz'u, işçi sınıfının devrim mücadelesinde bir
meşale olarak kavramak yanlış değildir.
Yanlış olan, Newroz'a ve Kürt ***ulusuna***
onda olmayan nitelikler atfetmektir.

Seksiyona Kurdistana Bakur

(Em daxûyanîke TKP/ML(BOLŞEWİK) ya ku keta destê me, weke wê çap dikin.)

"Lê di rewşa pêşveçûneke usa de (gava ku rêxistinên herêmî yên "mîlî" tên damezirandin) erka bingeh di tekoşîna dijî netewekariyê de ya rêxistina ku di her herêma mîlî de ye -ya hemû endamên *wê ji kîjan miletî dibe bila bibe-, wê tekoşîna dijî netewekariya wê herêmê be." (Bolşevik, hejmar 9, rûpel 75)*

Ji vî beşê rapora çalakî ya komita merkezî re di Konferansa III. de tu rexnek nehatiye.

Di nava pêşveçûna pêvajoyê de, her ku diçe derdikeve der û zelal dibe, dîtina Seksiyona Kurdistana Bakur, berî konferansa rêxistinî, bi şiklê xwe yê herî vekirî di konferansa partiyê ya awarte I. de li holê hatiye danîn. Gava ku li Kurdistana Bakur-Tirkiyê rewş li holê tê danîn, bi parekî ev tesbît û pêşniyarî hatiye anîn:

"... Bi taybeti li Tirkiyê ji herêman herêmeke herî mihîm (têkilî bi tewgera Kurdistanê ya netewî re) herême ji bo pêkanîna îtifaqa karker-gundiyan ku îtifaqa bingeh ya şoreşê ye û ji aliyê din ve di vê herêmê de ku herêmeke pêşde diçe, di herî serî de ji bo bi cîhbûnê xebatkirin û ji bo têkûzkirina hebûna têkiliyan divêtî tê ramandin; ji bo vê jî eşkere ye û divêtbû ku beşekî herî mezin yên qadroyan di merkezên mezin yên sanayiyê de, li wê derê jî divêtbû ku berê wan bida pavlîkên mezin; hindik be jî, beşekî wan jî yên ku bi taybetî Kurd in li Kurdistana Bakur, ew jî tebî li ciyên heri pêşdeçûyî de ji niha ve bi cîhkirin, ji bo sazkirina seksiyona Kurdistanê avêtina gavên nêrbaran bêlu kir. Divê hindikbûna hêza me jî bê berçav kirin, divê di vê herêmê de xwe bi payina çêkirina pirr tiştan ve bernedin, car din jî di bin rêya vê perspektifê de divêtiya avêtina gavên nêrbaran ramandin, divê li ser pirsgirêkê bi gelek aliyan ve heta konferansa rêxistinî bê danûstandin û wî got, ya rast, di konferansa rêxistinî de ji bo bê gihêştina ferisandinê ev e." (Bolşevik, hejmar 21, rûpel 220)

Di nava amedekirina konferansa rêxistinî de, li ser vê pêşniyariya ku hat berbiçav kirin hat danûstandin û biryara hat standin û me ji raya şoreşger re jî bi bêlgan ve pêşkeds kir, ev pirsgirêka ji aliyê konferansa ku îdara partiyê ya herî bilin temsîl dike ve hatiye ferisandinê. Ango di vê mebesê de, di xistina pirsgirêkê ya holê de, pêvajoya pêşdeçûnê bi kurtî ev e.

DI MESELA MÎLÎ DE ERKA DUDUYÎ Û ÎFADA WE YA RÊXİSTİNİ

Pêştî me seyra geşbûnê danî holê, hinekî jî em li ser peywendiya erka duduyî di pirsgirêka netewî ya seksiyona Kurdistana Bakur de bîsekinin. Marksist- Leninist, gava li ser pirsgirêka netewî danûstandin dikin, ji bingeha nêrîna cûdakirina netewan wek yên serdest û bindest de dikevin rê. Ji ber ku ji vê nêhrîna bingeh di derdikevin rê, ew mafên netewên bindest yên veqetin û ji bo xwe dewlet çêkirinê li herî jor digrin û bê qeyt û bend diparêzin. Bi parastina vî mafî ve, yekbûna proleterên hemû netewan kirin, ne tiştên ku lihevnayin, bi dijaneyiya temamî, du aliyên enternasyonalîsta proleter ya ku hevûdu temam dike ye.

Di vê barê de Lenin usa dibêje:

"Di jiyana rast de Enternasyonal, ji karkerên ku li netewên serdest û yên bindest parvebûn e, pêk tê. Eger çalakiya Enternasyonalê yekitî be, divê propaganda wê ji bo herduyan ne eynî be. Divê em pirsgirêkê, yekitiya rast (ne yekitiya Dühringvanan) di bin ro-

nahiya materyalîzma Marksizmê de usa bibînin." (Karîkatorê Marksizmê, rûpel 67)

Ne eynîbûna propaganda ku ji bo karkerên netewên serdest û yên bindest bê kirin, erka karkerên netewa serdest û yên netewa bindest jî -her çiqas herdu jî ji yekitiya enternasyonal re xizmet dikin- tê mana wê nikarebûna eynîbûnê. Erka duduyî ku gotina wê dibe, Lenin usa datîne holê:

Perwerdekariya enternasyonalî ya karkerên welatên serdest, pêwîst e, berî her tiştî, divê parastina prensîbên azadiya welatên bindest û veqetandina wan naverok bide. Ku ne be, tiştek bi navê enternasyonalîzmê wê li holê nemîne. Sosyal-demokratê netewa serdest yê ku vê propagandayê nake, emperyalîst û virtoq hesibandin, heq û erka me ye. Berî pêkanîna sosyalîzmê, gumana rewşa veqetinê ji hezarî yek be jî, ev daxwaza daxwazeke ferzin e.

"Erka me li hember cûdayiyên netewî li cem karkeran "bêpêwendiyînî" geşkirin e. Ev, nabe behsîn. Lê ev, "bêpêwendiya" ku ilhaqer diparêzin nîn e. Endamê neteweke serdet, li hemper pirsgirêka, ew perçekî dewleta xwe, an yê dewleta cîrana pêk anîye, an jî bi serbixwe ye, ne serbixwe ye, gor mêlên netewên biçûk, divê dikaribe "bêpêwendî" bimîne; ger ew, nikare "bêpêwendî bimîn e", ew ne sosyal-demokrat e. Ji bo karîbûna sosyal-demokratekî enternasyonalîst, divê bi tenê netewa xwe ne pojîne. Divê karibe nehfa hemû netewan, azadiya wan û wekheviya wan, ji ser ya netewa xwe re bigre. "Di teoriyê de" herkes di vê xalê hemfikir e; lê di pêkanînê de, bêpêwendiya xwerû ya îlhaqeran tê nîşandin. Koka xerabiyê di vê derê de ye.

Perwerdekariya enternasyonalî ya karkerên welatên serdest, pêwîst e, berî her tiştî, divê parastina prensîbên azadiya welatên bindest û veqetandina wan naverok bide. Ku ne be, tiştek bi navê enternasyonalîzmê wê li holê nemîne. Sosyal-demokratê netewa serdest yê ku vê propagandayê nake, emperyalîst û virtoq hesibandin, heq û erka me ye.

LENÎN

"Ya dijayetiya vê, sosyal-demokratê neteweke biçûk, divê giraniya merkeza ajîtasyona xwe bîne ser gotina dawiyê ya formula me ya gelemper; "qebûlkirina yekitiya aza" ya netewan. Ew, bi enternasyonalîstî bê ku pêşta xwe bigerîne erkên xwe, dikare him aliyê serxwebûna siyasî ya netewa xwe be, him jî dikare aliyê yekitîdanîna netewa xwe bi dewleteke cîran (x, y, z. ûwv) re be. Lê ew, divê di her rewşê de dijî sertengiya netewa biçûk, dijî di xwe di nava xwe de girtinê şerîn bide, divê yekpareyi û gelemperiyê bide berçavê xwe, divê taybetiyê bi nehfa gelemperiyê ve girêbide.

"Yên ku li pirsgirêkê bi kûrayî ne kolane, îsrarkirina sosyal-demokratên netewa serdest di "azadiya veqetandinê" de û berxwedana sosyal-demokratên netewa bindest li ser "azadiya yekbûnê", difikirin ku nakokî ye. Lê ku hinekî difikirin, tê fêmkirin ku ji bo gihêştina enternasyonalîzmê û ji rewşa îroyîn hereketkirin, ji bo ku meriv bigihêje pevkelandina netewan, rêyeke din tune û wê nikare hebe." (Lenin, "Mafe çarenûsî", rûpel 187-188, Weşanên Sol)

Erka duduyî ya ku Lenin li vê derê datîne holê, erkeke nêrebar e, li pêşiya me komunîstên Kurdistana Bakur-Tirkiyê sekini ye. Ji bo ferisandina erka ku gotina wê dibe, armanca me ya bingeh şovenizma tirk ya mezin e jî, şertê pêş yê pêkanîna yekitiya enternasyonal ya proleteran, tekoşîna dijî her babet netewekariyê, di vê nêrebarê de jî dijî netewekariya kurd jî tekoşîndan giringiyeke bêrev e. Tekoşîna dijî netewekariya netewa bindest li Kurdistana Bakur, yekitiyeke ji dêl ya karker û kedkaran yên netewên din bi birayên xwe yên ji çînên din ve, pêkanîna erka xurandina bendên netewî yên ku di nava milletan de hatine danîn, di vê pevgirêkê de ew erka seksiyona Kurdistana Bakur ya bi ewlîn e.

DÛMAHÎK HEYE

Rus gericiliğinin pogromlarından, ya da Alman faşizminin korkunç soykırımından, toplama kamplarından geçenlerin de yarattığı siyonist İsrail; kuruluşunun temeli olan burjuva ideolojisine uygun olarak, bu kez başkalarını ezme, yurtlarından sürme siyasetini temel almış. Filistin halkına işkence ve zulüm, kitle katliamı, bir ulusun inkarını tek seçenek olarak sunmuştur.